

JIET NHIAL DE CIËEN

Ka nu Thin

Nyooth

1. Wëet ë Bënydīt nē biäk de Guöpde
Nhialic Wun
Nhialic Wënde
Nhialic Wëidīt Ƴer
Kueer de Luok de Kërithiaan
Läm de Nhialic
2. Wëet ë Bënydīt nē biäk de Wëlpieth
Eeᅇö Kɔɔr Wok En?
Yen eeᅇö?
Duëërku Bëër Adī?
3. Wëet ë Bënydīt nē biäk de Pïir de Kërithiaan
Yöᅇ de Wëidīt ku Kɔn ye Raan Rɔt Kan ë Yen Wëet
bi yin Nhialic tɔ Mitpiöu
Wëet bi yin karacku gam
Wëet bi yin mat abäɔ
Wëet ë kueer de löᅇ
Wëet ë kueer de wëet
4. Wëet ë Bënydīt nē biäk de Pïir ë Cen
Pïir de kërithiaan baai
Pïir de kërithiaan tēde luɔi
Pïir de mənɬ kërithiaan

JIET NHIAL DE CIEEN

Piir de mony kërithiaan ku ye wun mïth

Piir de tiij kërithiaan ku ye man mïth

Piir de kërithiaan kën thiëek

Täu de Kërithiaan ke wëu

Täu de Kërithiaan ke akööl

Täu de Kërithiaan ke juäi

Täu de Kërithiaan ke kɔc kɔk

Täu de Kërithiaan ke wadän

Täu de Kërithiaan ke ka ye lëu

Täu de Kërithiaan ke guöpde

5. Wëët ë Bënydīt nē biäk de Nuεen ke Kërithiaan

Bä thεem tiam adī?

Bä kēde piön ë Nhialic njic adī nē biäk ë piirdu?

Bä löŋ adī?

Bä raan dän tŋ gam Yecu Këritho adī?

Bä luɔk ë nuεen yiic adī?

6. Wëët ë Bënydīt nē biäk de Riëer ë Kërithiaan Etök

Dhiëëthë baai de Nhialic

Muk baai de Nhialic

Luɔi bän aa raan de Nhialic nē guöp de Këritho yic

7. Wëët ë Bënydīt nē biäk de Baibol

Riel de jam ë Nhialic

Nɔm de jam ë Nhialic

Kuεer ye jam ë Nhialic kueen

JIET NHIAL DE CIËEN

8. Piir de Mak ku Luci de Yecu Këriho
Tëde Yecu Këriho
Kë Kɔɔr ë Yecu Këriho
Piir de lõŋ ë Yecu Këriho
Kagëiye ke Yecu Këriho
Piöoc de Yecu Këriho
Raan cɔl Yecu Këriho
Yecu aci rac de raan piöu wëët
Yecu aci nuan de Mɛnh ë Raan wëët
Yecu aci jön ë rɔt wëët
Yecu aci bën de Mɛnh ë Raan wëët
9. Piir ku Luci de Petero
Aa gɔl rɔt ke Yecu
Aa lɔ biic ke Yecu
Aaci Yecu tiŋ eeŋa
Aaci lɔ ciëen në Yecu lööm
Aaci wīt në luci bi yen rëer ke Yecu
Aa ŋoot ke kiit rɔt ku aaci tooc
Aa jam ë kɔc niim ë këde Yecu
Aaci lɔ biic ë këde Yecu
Aa ŋoot ke wëët ke lɔ ke lui

JIET NHIAL DE CIEEN

Nyooth

Akööl nyiïn ebën yen aa ye gäi an, ë jɔ töu adi në 'Wëët de Barny yic' në Antokio. Wëët aa gɔl rɔt në Luci de Tuuc 11:22-24. Luci ë kɔɔr ë wëët biï ë kɔc wëët, aa cak rɔt wään cï kɔc keniiim wël wëlpieth ke Bënydit Yecu Këriho, ku jɔki këniim wël Bënydit gupken.

Go Baranaba ye tiŋ non looi ë Nhialic kãŋ në piïr ee kɔckë yiic(11.23). Go lucide tekic ë rou.

Këtueng, go keek riit piöth në piïrdn ë piëcki yök në Nhialic, ku kë de rou, go ke kuony në guixer de wëlpieth në kɔc yiic, kɔc thiöc ku kɔc mec (11.23-24).

Go wëët ŋoot ke lɔ tueŋ abiï ruöön tök thöl ku biäk. Go Baranaba raan ŋic wëët de Këriho cɔl Thaulo lɔ bëëi, go kɔc cï gam jɔ piöc ëtëën në yith

JIET NHIAL DE CIËËN

ku piir pieth de kɔc ci gam (11.25-26). Të wën jɔ kek tãu de Këritho jat nhial, aleki ke ke jiet piir pieth de Kërithiaan nhial. Acii Bënydit ke gãm tiëm dit. Ago kɔc ke Antiokio jɔ njic ëgɔk luoi wuoc ë piir de kɔc nu në wëetic kekë piir de kɔc cei wëët. Kɔc piöocë aake cit Yecu Këritho aläl, ku aake ci wëetde dɔm yic arëet arëk abiï keek aa cɔɔl an, 'Kërithiaan, në kɔc njic keek.

Awerekë thiinë aa bö bei në kake luoi de kuën de akööl nyiin ë ye looi ë yööt ke Nhialic juëc yiic. Aa gemë në löŋ ago luok në piirduön ë Kërithiaan yic, ago jam de Yecu Këritho wëët ke yi kuany kuer ë jamde kekë këde piönde cök. Yin thiëc bä cök ke Baibol ci keek game e wëetë yic aa kuen. Yen awerekë acei kë bi nyin de Baibol nööm, ee kë nyuth yin Baibol.

Kolin Salter
Simon Kuengbuny Pal

JIET NHIAL DE CIEEN

1. *Wëet ë Bënydit në biäk de Guöpde*

Nhialic Wun (Mathayo 5:43--6:34)

'Wäär' në jam de Baibolic aa bö në wët cɔl 'mökkic' raan ee gël, raan ee yöcc.' Këcimoony në tiëm de Kërithiaan yic ee luci bi ë raan rëer pieth dɔm kekë Nhialic piir. Miäk rial ë ceŋ të ye yin rot jɔt në biökku yiic ke yi kët në röldu ëbën, të liep yin awëerinyin yin ee dhuëer de kööl ë piɛc ruu tiŋ. Na aëernyiin ë ken u biic acin kë duëerë looi bi yin kööl ë piɛc ruu tiŋ. Aduëer ë raan nu biic ke liëp yin

Ee Nhialic yetök yen duëerë tiŋ na duëer rot nyuöth wook. Wok cii awëer duëer liep nyiin në biäk töu kek në banje. Yic ye wök röt kan ë yen ee luci yen rot nyuöth raan ee yen kɔɔr ë piöu ëbën.

Nhialic adit acukku duëer yökic. Aye tiët Yithaya lueel në Yithaya 55:8-9. an Nhialic töu athɛɛr, Nhialic Aciëk, Nhialic piir, atöu në täŋ ë menh raan biäk tui. Kaam nu në kaam de täŋ ë menh ë raan kekë Nhialic acit kaam nu në kaam de këriëc ëbën ku kë liu. 'Në biäk cii täŋdi ee täŋdu ku kuɛɛrkɪ acikɪ ee kuɛɛrku,'

JIET NHIAL DE CIËEN

Ku Nhialic anoot kiit ke yöndan ë kån yiic. Na ye yöök tuenj ë lëk ë Nhialic wook ee luci bi wok en nhiaar në wopiöth ëbën, ku në woniim ëbën, ku në wëikuo ëbën, ku në rielda ëbën, ka aduëer jö lueel an aköör wook buk njic. Wok ciï köcku duëer nhiaar. Acii Yecu lëk tik ë yith nom an Wäär aköör köc lam (Jön 4:23-24). Acii Yecu lëk köcken ë piöocë aya an piir athëer ee njiny biï ë raan Nhialic tök njic në kueer de Yecu Këriho Wënde (Jön 17:3). Aduëerku lueel an Nhialic aköör wook, të jö wok lo ke köorku. Në biäk ee yen këde piönde buk niim de piir athëer, luok biï wok luok në njiny de Nhialic yic atöu ke wook ku aye Yecu gam.

Nhialic atöu Athëer

Cäk cöökdit 1, ee wok göl de kån ëbën ale döng ke ye göl de Nhialic. Nhialic aa töu ë piny ë këne cak ku anu yön thëer. Acï Mothe göör në Dietic, an, 'Yin ee Nhialic töu athëer ku yet athëer.' (Diet 90:2), Acï Jön göör an Nhialic acï rot nyuöth ke ye 'Alpa ku Omega...raan töu ku ye raan wään ë töu ku ye raan bi bën, ee Awarjän.' (Nyuuth 1:8). Luci ye wk Nhialic tlu athëer take e wook to njic yith. Runkuo

JĪET NHIAL DE CIĒEN

acĭtkkĭ anieu de nyin tēde akōl. Ku Nhialic akōr wook buk ŋic.

Nhialic acĭi Rōt ee Waar

Kēriēēc ēbēn ee rōt waar ē biākda. Na tiŋ rōt ē thuura yic aye keek duēēr thiaan nē luɔi ye raan dāŋ yĭn tiŋ kēt. Ku yĭn cĭ nōm pəl nē kēcigōōr ye kueen, nē biāk de yen ka duēēr yĭn dĭtdu guiir! 'Yen Bēnydĭt Yen cĭir rōt ee waar.' (Malakai 3:6). Tāŋda aduēēr rōt waar, ku Wāārda acĭi rōt ee waar. Kē yok kueen ke cĭ Nhialic looi ē Baibolic, aye ŋoot ke looi ee kōölē. Tāuden ŋon theer yen ee tāude ēnōōnē. Yen akōr bā ŋic.

Nhialic Alɔɔk

Acie luɔi le yen ɔk yetōk, arēēr ke lɔɔk, kēriēēc ye loi ēbēn alɔɔk, ku kē ye tak ēbēn alɔɔk. Acĭi Yithaya ye tiŋ ke lɔɔk raan diāk, ku Mothe acĭ dit cak nē le yen ɔk (Yithaya 6:3, Bēnbei 15:11). Wok cĭ yōōk 'buk Nhialic aa lam nē diek de luɔi le yen ɔk' (Diēt 29:2). Wok cĭ yōōk aya an, 'Na cuku lɔɔk ke acĭn raan bĭ Nhialic tiŋ.' (Yēbruu 12:14).

JIET NHIAL DE CIËEN

Kërɛɛc t̄ou ẽ p̄irda yic ee wook p̄äk n̄e Nhialic.
Wok b̄i kak ee wook p̄äk n̄e Nhialic dhil thuöör
piny.

Nhialic ee Wäärda acie riel Youyou

Löŋ c̄i Mac th̄eer anyooth luɔide kek baai de
Yithriel. Ku Löŋ c̄i Piac Mac anyooth luɔide kek̄e
baai de K̄erithiaan. N̄e luɔi yen w̄äardan nu
paannahial ee yen ee wo t̄o p̄iir. Ee wook wat, ee
wook riit, ee wook dui, ee wook nhiaar, ee wook
yöök, ee wo miɔɔc, ku ee p̄iir ke wook.

Ƴɔn w̄eet en kuur n̄ɔm, Yecu ac̄i jam n̄e biäk
de 'Wuöördun, ee ka ye looi athiaan woi'
(Mathayo 6:6-18).. Cakaa n̄ɔn c̄ii ẽ yen ee woi, ee
wook woi. P̄irdan c̄i thiaan ee wok r̄eer n̄e
W̄äardan nu paannahial ab̄i k̄e c̄i thiaan ee wook t̄o
tiem n̄e c̄äthdan ẽ K̄erithiaan yic. N̄e luɔi b̄i wok aa
m̄ith ke W̄äardan nu paannahial (Mathayo 5:56),
wo b̄i ḡämdan ẽ wk piööth dhil tiit ap̄ieth.

Nhialic W̄ende (Kolothai 1:9-2:10)

Paulo aa ḡär n̄e biäk de Yecu K̄eritho ab̄i cīet k̄e c̄i
ŋic ẽ piny n̄ɔm n̄e run jūec. Ku aa yök ke B̄enydit
w̄ään c̄i en rot j̄ot n̄e kaam thiink̄äj ke l̄o

JIET NHIAL DE CIEEN

Damathko. Go thiéc an, 'Ee yin ɲa Bënydit?' Go lëk en an, 'Ee yen Yecu raɲ yɔɲë'(Luci de Tuuc 9:5) Yen kööl tuen ë röm en ka ke Yecu, ku akën thök ëtëën. Piirde ëbën cī thiän ke læc de Nhialic në biäk de ɲinydekän de Këritho, ku kueny Nhialic cök ago ɲic arëët. Aye diær arëët në biäk kɔc cī gam ë ye ciin agokī luɔk në ɲiny de Nhialic aya. Wën ɲɔl en awerek cī gäär Kolothai acī Nhialic wäärda mat kekë Nhialic wënde. Aye lueel an 'Nhialic ee yen wun Bëndandit Yecu Këritho' (1:3). Nhialic ee yen ë ɲɔl ciëɲ de wëndən nhiær(1:3), ku Nhialic amit piöu në luci bi yen ceɲ thïn (1:19). Kërithiaan ë yic aɲic nɔn ye Yecu wentöɲ de Nhialic yetök.

Yecu Këritho ee wën ë Nhialic(1:3,13)

Acī röl ë Nhialic lueel paanhial an, 'Kënë ee wëndi' tën cī Yecu juɔɔl (Mathayo 3:17). Acī Petero lueel an, ɲic Yecu ke ye 'Këritho wën de Nhialic piir', wën cī wäär yen nyuöth yith (Mathayo 16:16). Acī rëër ke Yecu, ke woi, ku piɲ tède yen, ku ye gäi në këde ku wëët tède yen. Bëny de rem de tɔɲ wën tiɲ en Yecu ke thou ë tim cī riüu nɔm köu acī lueel an, 'Ëyic ee wën de Nhialic'(Mathayo 27:24). ɲɔl akööl ë ciäkë piny agut tën bi ë Meri liac ë yen në

JIET NHIAL DE CIËËN

Wëidit, leer të cī ye piaäät leer të cī lær ë
dhuëënjic ëncōnë, Yecu Këriho ee wën ë Nhialic.

Yecu Këriho ee Täu de Nhialic (1:15)

Nhialic ee rot nyuöth koc ke piny nom në kueer
duëërku yökic. Yecu këriho ke ye raan ee kueer cī
Nhialic rot nyuöth wook. Wok ee kë cīi wok niim
ee

mum në täu töuwë ë Nhialic, kë ye looi, kë ye koc,
ku eeja, ku eejo ye looi, të ye wok Yecu Këriho
woi. Yecu ee wën cī täu töu ë wun nyuöth, täu de
Nhialic anu në yeyic. Acuku duëer woi cit man cī
Petero ye tiñ, ku nom ee bëny de rem ë tōñ, ku nom
ee

Paulo, ku aci Yecu lueel an, raan ee gam abi thieei.

Yecu Këriho ee Acëñ ë Pinynom (1:16-17)

Këriëc ëbën në ka yok tiñ yiic ëbën, ee yic aya
në biäk de Yecu Këriho. Akënë Nhialic cak, ee yen
aa Aciäk. Aa töu ke kãñ ee ke kënë cak, ku yen ee
göl de kãñ kedhie. Aa töu çon gölë kãñ. Cäk 1:26
acii

Nhialic lueel an, 'Ciëku raan k ethönj guöp ke
wook,

JĪET NHIAL DE CIĒEN

ke cīt wo.' Acīi Jōn lueel an, an acīn kē cī nē ka cī
cak yiic kē liiu en thīn.

Yecu Kēriho ee riēl de cāk: Jamde acī kēdāŋ kōn
cak

kēn ē liu, ku kēde piōnde atō kāŋ tōu ke ke tōu
tēden.

Ee tāŋ dik arēēt, luōi bī yīn e tak an, raan ē loi
kēriēēc ē bēn acī lueel nōn bī en kēriēēc ēbēn tō
dik.

Yecu Kēriho ee nōm de yōn ē Nhialic (1:18-21)

Jōn ē rōtde ee wook wat nē piīr dikic. Cakaa nōn cī
wok duēer mēc ē Nhialic, nē biāk de karackuō,
wok

duēer bē rēer ē yen nē māt ē biāk de Konydewēi.
Kēriho acī karackuō tāāu ē yeguōp ku kony wo nē
riēmde. Luōi cī en rōt gam ē māt looi kekē Nhialic
ē biākda.

Rōor ku diāār cī gam kedhie aye kōc ke yōn ē
Nhialicde. Yen aye nōmda ku wok ee guōpde looi.
Ee rōt nyuōōth nē wocin ku wopiōōth. Wok ee rōt
nyuōōth en nē lāmda ku guēr de wēlpieth.

Nhialic Wēidīt Yēr (Jōn 14-17)

JIET NHIAL DE CIËËN

Ee kəcımoony luɔi duëër ë Nhialic aa Wun. ku Wëndæe ku Wëidit ɣer. Wok cii ee kënë duëër yökic arëët. Acii Nhialic lueel an, 'ciëku raan' (Cäk 1:26). Nhialic acie Wënde nu ë Wëidit ɣer yiic. Ku Nhialic ee Wun, ku Nhialic ee Wënde, ku Nhialic ee Wëdit ɣer. Ade Mhialic tönj nu yen ee rɔt nyuɔɔth në kɔc kadiäk yiic. Në Jɔn 14:15-17 Diändit kaadiäk aci keek nyooth. Yecu anyuth tuucke Wëdit ɣer. Wok bi kajuëc njic në biäk de wëidit ɣer në wëëtë yic.

Wëidit ɣer ee Raan

Ackaa nɔn ee yen riël gam, ee raan, aye Yecu ɔɔl an 'yen'. Wët ɔl raandänj anyooth raan cit yen (14:16). We bi Wëidit ɣer yök ci Yecu.

Wëdit ɣer aduëër ë ke njic në kɔc

Kɔc ee Yecu Këriutho kuany cök abik thiänj ë Wëidit ɣer. Acii kɔc juëc bi gam, ku aaciki bi rëër të cın en (14:17).

Wëidit ɣer ee Bëny ee Wëët

Ee wo tāk niim në wël ke Yecu (14:26). We wo kuny buk Nhialic njic (14:20). Ee kërac tɔ njic (16:8).

JĪET NHIAL DE CIĒEN

Ee nɔm tɔ ɲic nɔn de yen yith ku lueth(16:9-11). Ee raan ee dhuëəŋ yiən Nhialic nē Yecu Këritho (16:15-19).

Wëdīt ɣer aye ke yök cī miöc kök, bī tōu ke wook aɣet athɛɛr (14:16). Aye Wun tuɔɔc bī wo tɔ talk ka cī Yecu ke lueel ku looi ke. Aye Wënde tuɔɔc bī jɔm nē biäk de Yecu ku wook (15:26-27). Wëdīt ɣer ee Kërithiaan kuɔny bīk luɔi looi ɣön ë Nhialic, ku ee Kërithiaan kuɔny bīk Yecu Këritho nyuöth piny nɔm. Ee miöc ku dhuëəŋdepiöu bëÏI nē piir de Kërithiaan (1 Korithiaan 12:7, Galatai 5:22-23). Nē luɔi de Tuucic Wëdīt ayek käng looi nē kueer de rōör ku diäär ee kake looi. Ku Romai 8, Paulo ee we yök bäk Wëdīt ɣer ɲic nē piirdunic (8:6), bā kueerde ɲic (8:14), ku kuɔɔnyde (8:26), ku piönde (8:27).

Du rɔt tɔ mär nē wëet cī moony de Diändīt. Tɔ ee kēde piöndu bā Nhialic ɲic kekē täude ëbën, bā yökic ë piöndu ëbën.

Kueer de Luɔk de Kërithiaan (Kolothai3:1-17)

Piir de Kërithiaan ee ciɛɛŋ. Acī Pāulo lueel nē Galatai yic an, 'Këritho arëër nē ya yic, piir piëer en nē guöpīc, ɣen piir nē gām nē cän Wën ë Nhialic

JIET NHIAL DE CIËEN

gam.' (Galatai 2:20). Kɔc juɛc aduëerkī yī kuɔny bā Nhialic ŋic, ku Nhialic yen abī yīn tɔ lok. Paulo aci kōth ke wēlpiɛth com ɛ Koritho, go Apolo bēny ee wēlpiɛth wēet ke piɔɔk, ku aci Nhialic ke tɔ lok (1 Korinthoi 3:6). Paulo aci kɔc ke Kolothai yōɔk an wēlpiɛth aloki ɛ pinynɔm ɛbɛn (Kolothaai 1:6). Kēnɛ ee rɔt looi adi ne piirdu yic? Nyuth ye abɛl nhial nyuth nɛ pēer de abēel nhialic ee kääŋ de wo wēet. Paanda aa thiääk ke tɛ ye abēel nhial nyuc, tɛ ci piny awic ke cīn luäät wok ee abēel nhial tiŋ ɛbɛn tiŋ ke ke nyuc. Yen ee lɔ wo tiŋdi buk keek lɔ dɔm ɛ thuura, akööl ku yen wo tiŋdi wok ee dherou lēu nɛ döm. Abɛl ee nyuc ee kääŋ piɛth de Kerithiaan, kɛ wuɔc kek abēel nhial ayek lɔ piny ku wok Këriithiaan apiɛth buk lɔ nhial! Nhialic ee Këriithiaan tɔ ŋic kërac, kēnɛ ee luɔi de Wëidit yer (Jɔn 16:8). Tɛ ci thɛem bɛn yīn de yic bā lueel bā kɛde piɔn e Nhialic looi, ku nɔn bā kɛ ci pɛn yīn looi. Yīn de nɔmlääu bā lɔc. Ku bi bɛn bei ee cāthdu we Nhialic riɔɔk. Kɛ kɔɔr ɛ Nhialic ee luɔi bi yīn kɛde piɔndu tääu nɛ kɛde yic. Akɔɔr yīn bā piirdu tääu nɛ ye yic. Tɛ ci yīn piirdu tääu nɛ ye yic, Këriithgo abī aa Bënydiïot de piirdu (1 Petero 3:15). Tɛ ci yīn

JĪET NHIAL DE CIĒEN

Këriho tääu tueŋ yin ee thiän we Wëidit yer (1Korithoi 12:3). Yin cī piir lɔc ke cie thuɔɔu (Romai 8:6-11). Yin cī lui nē këde piön piön ë Nhialic Wun, yin cī wëiku gäm Nhialic Wënde, yin cī mat wekë Nhialic Wëidit yer.

Ëtëen yin bī käng guɔ aa yökiic nē piirdu yic. këne anyooth luɔi ye Nhialic yī ɔɔl bā thiääk we yen. Të ye thɛem bën nē kueerdu yic, yin bī yinɔm aa tak nē kueer bī yin en aa bëer, tək dän bā lɔ nhial ku nɔn bā lɔ piny ë piirduön ë Kërihiaanic. Kë cī päl Nhialic bī looi ee luɔk nē mith. Kë ye kɔɔr ee piir bëëi. Kë cī pën Nhialic bī looi ee luɔk pëen. Piir de Kërihiaan ee luɔi bī yin aa Kërihiaan akööl yiic ëbën ke cīn lɔ ciëen. Ye rɔt them bā tɔu nē ye yic. Ye Wëidit yer kɔɔr, ke yī cī rɔt gäm Këriho. Ku jɔ rɔ mők thīn, yen luɔk de Kërihiaan ka.

Läm de Nhialic (Diēt 34:1-22)

Lämɔan ye wok Nhialic lam abī dhil aa të cīn kɔc ku kɔc nīim. Baibol ee wo nyuöth kɔc cī Nhialic lɔ lam kapäc. Abraɣam aci ɔɔl bī miɔc lɔ gam yetök. Jakop aci wīt ke Nhialic yetök. Neyemia aci pišu jīeth ke rëer ke Nhialic yetök. Mothe aci nyuöth kīit de Nhialic ë biäk de jur yetök. Yecu ee Wun lɔ löŋ

JIET NHIAL DE CIËEN

miäk rial yetök. Ku ade kɔc kɔk cī Nhialic lɔŋ ətök. Rölden juēc acik jat nhial ətök. Mothe ku kɔc ke Yithriel acik din piɔɔny kek Nhialic kiit nē wëër thith lɔŋtui. Tholomon kekē kɔc acik mac tiŋ ke bö piny paannhial wään lɔŋ keke nē luandiiit de Bënyditic. Kɔc kedhie acik kuën de lɔŋ piŋ tēde Edhera. Gokī dhiau ətök ku mitkī piöth ɛ tök. Kërithiaan tuen aake lɔŋ ətök go piny niɛŋ. Läm ee luɔi bī piöu wäl Nhialic ɛbën. Ee thiän de Wëidit ke Nhialic. Ee luɔi bī ɛ raan gam ɛ Nhialic. Tē woi yin kädäŋ yin ee piöu lɔ thin ka acin kē yin bɛ diɛɛ ɛ yilööm. Läm yic ee luɔi bī yin Nhialic ŋic, ku bä töu ɛ Nhialicic, ku lam Nhialic.

Nhialic Aröŋ ke Läm

Aye lam nē rem de paannhial (Nyuuth 4:11). Ÿɛɛ de yenyic aye kɔɔr buk lam yetök (Bënbei34:14). Acī Yecu lueel an, 'Kɔc läm nē yic, abik Wun aa lam nē Wëi ku yic' (Jɔn 4:23).

Wël ke Baibol nē Läm

Nē Diɛt yiic wo cī yöök an, 'buk Bënydit aa yiën dhuëen röŋ ke ye' (Diɛt 29:1-2). 'Yiën' ee miöc ku nɔn ee gem. Nē ee cöökē yic wok cī yöök an, 'buk Bënydit lam nē dit de Ÿɛɛ yicde. Läm ee luɔi bī

JĪET NHIAL DE CIĒEN

raan yenom guöt piny. Diēt 34 :1-3 we cī yöök buk Bënydit lam akööl nyiin ëbën, buk aa piöony rin wodhie ë kãnj niim ëbën. Diēt 145:3 aye Lueel an Bënydit aröj ke piöny ëbën. Ee yen de dhuëenj dit arëët.

Yeka, në lämda yic wok bi röt dhil gãm en. wok bi rö dhil kuöör piny ë yenom, Abuk dhil piöony ku leecku röt në yeyic. Dítde abuk dhil aa luεεl. wok cii Nhialic ee lam në luçi bi wok athiεei yök tēde yen. wok ee Nhialic lam në luçi bi wok yen tō mit piöu.

Kuεεr ye lam në Baibolic

Wok duëer kuεε juēc pieth ke läm në Nhialic nom tiŋ. Diēt 46:10, alueel an, 'lō lik.' Diēt 47:1 alueel an, 'pamki wecin...calki Nhialic në awuöcu de miεtēpiöu.' Diēt 104:33-34 aluuel an, ' alueel an, 'Yen bi Bënydit piöony.' Diēt 105:1-4 aye lueel an gëmku alεεc Bënydit. Diēt 134:2 alueel an, ' jatki wecin nhial yön de Bënydit.' Yabakuk 2:20 ee kōc yöök bik mim. wään bi ke paannhial liep nyiin, Jon tuucnhial ku kōc tiŋ acik keniiim guöt piny në thöoc nom alemki Nhialic.

JIET NHIAL DE CIËËN

Läm yic acie kë loiku ee täu töu wok ë Nhialic piir nöm. Acie jam në të rëer wok thïn ee të töu wok ë Nhialic piir nöm. Cakaa wok ë lääu niim, ke gämda abi dhil piir.

Läm ee luçi de këde piönda tuen

Na deku niim riöc yeric de Nhialic ku gäm dik, ke wok bi niim dek cöŋ köŋ wok en aläl. na de raan töu në kaamda ë Nhialic ka abuk köŋ buk töu në yen. Na yok lui në yen ka abuk köŋ buk lam. Acin kë buk pöl ke pën wo luçi bi wok Nhialic lam, na lok köc ke wo ci wäc. Gämda abi tända dhil tiaam. Nhialic aröŋ ke lämda na yok yök ku na cuku ee yök!

Läm yic ee luçi bi wok e lueel an Nhialic aröŋ ke piönyda ku loiku kë bi wo kony ku (koc kök na töuku ëtök) ke loiku.

JIET NHIAL DE CIEEN

2. *Wëet ë Bënydit në biäk de Wëlpieth*

Eeñö Koor Wok En? (Cäk 1-3)

'Wëlpieth' në thoŋ de Giriki ee 'Wëlmit.' Paulo aci yith nyooth në biäk de thon de Yecu Këritho, ku täude ku jönerötde në 1 Korithoi 15:1-4. Kek ee yithkë kek aye këerkëer de wëlpieth. Kë cii Bënydit Yecu Këritho looi apieth bi gam në kunydewëi ku bi yiiek në piir de raan ci gamic ebën.

Koc juéc ayek Nhialic to koor ku ayek röt to dit. raan akën kon dikedik ku aye them bi dikedik. Aye lueel an ci njöŋ de läi waan ku täŋde, ade dom, apel, ku ee käŋ thöŋ yiic. Aye lueel an cin kërac. Raan alb ke pieth aköölnyiin. Thuucu ee töŋ në kak ee röt loi në piiric.

Ku Baibol ee kë wuoc kek lueel. Aye lueel an raan aaci kon dikedik, ku enönë ë wiik ku agum ka ci wuöoc. Raan ariääk acii lo tueŋ. Thuucu ee këtuc ci Nhialic luoi raan në biäk de reec gam. Këcigöör tueŋ ë baibolic anyooth luoi lee ë raan ke riääk në cök aŋuan. Na lok ke kuany cök abuk tiŋ eeñö koor wok wëlpieth.

Raan aci ke dik (Cäk 1:27)

JIET NHIAL DE CIËËN

Akɔɔr ɛ Nhialic bi raan cak. Go kiëët. Acì raan to ee bëny de ka cì cak ëbën(26-31). Nhailic acì piïu ke raan cì cak. Kë to raan wuöc ke ka cì cak, ee luçi de raan nɔm nɔm, ku pɛl ku ee kãŋ thöŋ yiic, kë to ye lam Nhialic. Acì cak ke thöŋ ke Nhialic. Wëi ke Nhialic anukì në yeyic. Läk de Nhialic atöu ke yen. Ku athiëi de Nhialic atöu ke yen.

Raan aa lɔc reec gãm (Cäk 2:16-17, 3:6)

Eev tim tök yen cì pën raan dom de Eden. Ku raan aa lääu nɔm në kãŋ yiic ëbën, Go raan löny Cäk 3. Kënë acì kërac to rac tëde raan. Jɔŋrac acì raan to dhäl jam ɛ Nhialic yic, bi riääk yiën en. na wën aaci Nhialic to cìn naamde raan acì lööny ɛ nuanic.

Kuënde tëde raan ee thuɔɔu (Cäk 3:8,23, 5:5)

Cakaa wään cì Nhialic ke jöŋny nɔn bi kërac thuɔɔu bëëi. Adam ku ʏawa aake ye gäi na ye këne yic. Gokì yök nɔn ee yen kueer rilic. Acì bën thon de wëi ënɔnthoniënë. Acik yök nɔn cì kek bi töu baai ɛ Nhialic ëtök. Acii Nhialic keek cuɔp wei domic agokì tim de piir cuö cam ke ke cì piir ɛ këracic ayet athëer. Ku acì bën de thuɔɔu aya. Kënë aaye

JĪET NHIAL DE CIĒEN

thon de guöp. Cakaan wään ciek ë Nhialic raan ke bĭ piĭr, na ȳɔn cĭ Adam run aa 930 go thou. 'riöp de kĕrac ee thuɔɔu'(Romai 6:23). Kĕrac ee raan pääk ke Nhialic cĭt man ye ȳɔn de döm raan pääk ke nɔmlääu.

Riääk de raan acuth rɔt

Nĕ Cäk 3:1-5, acuk tiŋ nɔn cĭi ë dhiëeth ëbĕn ke ke thöönj nĕ Adam acĭki thöönj nĕ Nhialic. Wok cĭi tōu nĕ täu kɔɔr ë Nhialic, wok nuan wodhie nĕ biäk cĭ wok pök nĕ Nhialic. Romai 3:23, ee yic nĕ biäk de raan ëbĕn yĭn ku yɛn: 'Kɔc acĭk wäc kedhie ku adɛki nĕ dhuëenj de Nhialic.'

Yeka, kɔɔr wok wĕlpieth. Na liiu ke wo cĭ thou nĕ biäk de Nhialic, ku acĭn kĕ buk lĕu nĕ biäk de piĭrda. Melĭk Debid acĭ kĕnĕ gam (Dist 31:5). Paulo tuuc aĭ kĕnĕ gam (Romai 3:12, 1 Korinthoi 13:22). Wok lec Nhialic, nĕ cĭ en en lueel an, 'ariöp de kĕrac ee thuɔɔu', go lueel an, 'ku...'

Yen eenjö? (Luk 22:66, 24:12)

Ku thon rac nĕ biäk de raan karacke acĭk en pääk nĕ Nhialic, ku wĕlpieth ee luɔi duëer ë yen bɛ tɔ rĕer apieth kekĕ Nhialic. Jɔn Bapith acĭ Yecu tiŋ go

JIET NHIAL DE CIËEN

lëk määthke an:'Tiënkī amäl de Nhialic, anyiëei karac ke pinynom'(Jcn 1:29).

Yecu Këritho ee kēdiën cī nōk nē biäk de karac
Ŷcn kēnē Yecu Këritho bēn ē piny nom ke ee raan, Nhialic aci kueer ye ē käng näk nyuöth koc, nē luoi bi yen koc määät nē yen. Bāny ke ka ke Nhialic de Lōŋ thæer ayek miöör nōk ku gēmki keek Nhialic bi kek karac ke koccken tō päl. Yin duëer ee kēnē kueen nē Labai 4-7, ku du rot tō yel tē kueen yin en!

Aa lueel ē Jcn aake ye looi ebēn abik kōc. Nhialic aci miöcden näk bēi. riem abi tō kuëer, riem bi thoc looi nē kaam de raan cī wac kekē Nhialic. Cakaa yen ē cīn miöc näk pieth gam, ke Nhialic nē nhiëerde ku kok de yenpiöu nē thon de Yecu Këritho aci yen tō yeric raan tōk ku thöök(Ŷebreuu 10:3-10, Romai 3:25).

Yecu ē Kētucdi jct tēde guiëer elōŋ

Nē luoi cī koc wac kedhie, kedhie arōŋki bike thou nē biäk de kërac. Ee yic rōŋ nē luoi bi a luoi kētuc bi ē ya pääk wo Nhialic athæer. Ku Wēn de Nhialic, Yecu Këritho, aci karacki tääu nē yeköu. Cakaa ncn

JĪET NHIAL DE CIĒEN

kĕn wăc aci ciĕt kĕ cĭ wăc. Kĕ rōŋ ke kɔc kedhie nĕ biăk de kĕrac aci Yecu tăău nĕ yeguöp (1Petero 2:24). Ade din thĕer ee kĕnĕ lueel ĕ cōök tōk an: 'Yen de kăny kĕn cool, aci kăny kĕn nōöm cool.'

Yecu Kĕritho ee Konydĭ

Nĕ biăk cĭ Yecu awănydĭ cool, ku nĕ biăk cĭ yen thou nĕ biăkdĭ de karack, ku nĕ biăk cĭ yic de Nhialic looi ĕbĕn, yen cĭ kony nĕ luɔi duĕĕr ɛn col. Na de kĕcĭgōōr ee kăny nyuɔɔth aduĕĕr yōk ke cool ĕbĕn, aci găär kōu riem thith. 'Ariöp de kĕrac ee thuɔɔu, ku miōc de Nhialic ee piĭr athĕer nĕ Yecu Kĕritho Bĕnydiĭtđa' (Romai 6:23).

Yecu aa cĭi thou nĕ biăkdĭ tei, Yeberuu 9:27-28, ajam nĕ biăk de kɔc juĕc. Yin tōu thĭn! Yen kĕn ee Kĕrithiaan tɔ ŋeek ka. Yecu Kĕritho ee miōcdan năk nĕ biăk de awăc, raan cĭ nyinda nōöm nĕ biăk de kuöm de Nhialic ku ye Konyda. Tɔ ya luel *Yaleeluuya!*

Aye kɔc kōk lueel an duĕĕr Nhialic ke gam nĕ kueer juĕc yiic-luɔi pieth, miōc, luɔi de ka ye lam, luɔi ye raan rĕĕr cĭ raadăŋĕ, kuĕny de wĕĕt ĕ kɔc kōk cōk-ku Baibol ee wo yōö ĕdhek an ade kueer tōk tĕde raan cĭ ĕ kĕrac riōōk. Abĭ karacke dhil pōl.

JIET NHIAL DE CIËŊ

Abi Yecu Këriho konydewëi dhil gam, ku abi päl karacke në Nhialic ë kueerden kɔɔr. Yen kueer ye rëer pieth ë Nhialic rɔt puk ka (1Timotheo 2:5-6). Kënë ee wëlpieth ë yic.

Duëerku Bëer Adi? (Luci de Tuuc 2:1-47)

Wëet tuenj ë looi në ciëŋ de ɣön ë Nhialic yic ee thök në cõt cɔɔlë kɔc bïk kë cï ë Nhialic looi gam. Nhialic acï yeciin gäm kɔc ke piny nɔm ku lueel an: 'Na lɔ bën tède ɣen në ee kueerë yïn bā gam.' Kuen Luci de Tuuc 2:36-41. Cöökdit ee 38. Të cï Petero ye lueel an wo duëer wëlpieth aa gam në kuëer kadiäk.

Punđepiöu

Kënë aluel luci bi raan yenɔm waar, bā ka kɔɔr waar, ku waar kë ye looi. Kënë ade yic bā rɔt wël wei në karac yiic ku bā rɔt wël Nhialic. Nhialic ku karac aciki ee cath ëtök. Aɣeric (Yithaya 6:3) ku wok ee wäc(Romai 3:23), Ee të cï wok röt wël wei në këracic yen aye wok Nhialic njic ë yic. Yen ee punđepiöuwë ee kën yok looi në nɔmlääu. Të ye raan ee kura thec jäl në akutic lee në akutdänjic ee bëny yen ee wëu kiëet ayi akööl bi thöl. Ku ee

JĪET NHIAL DE CIĒEN

raan ee thec yen bī kīn bī yen thuëc lɔc. Yen acīt wook wo duëer lɔc buk wopiöth puk ku wëlku röt Nhialic.

Luci bī kɔc kepiöth puk aaye wëet nē yööt ke Nhialic yiic ke cīn lɔ ciëen(Luci de Tuuc 3:19, 8:22, 17:30-31, 26:20). Ee puᅇdepiöu yen ee päl de awëc bëëi. Puᅇdepiöu ee riëu de löᅇ ë Nhaialic. Puᅇdepiöu yic ee rɔt nyuɔth nē pīir cī waar ëbën.

Tɔ Rɔ Baptith

Yen ee jamë ee 'rony' ku nɔn ee 'jool'. Aye lueel tē joolë lupɔ nē kīn tiɔpic. Yecu guöpde acī kɔcken ë piöcë yök bī ke baptith nē luci bī yen ke ᅇic nɔn ye kɔcken ë piöcë (Mathayo 28:19-20).

Baptith acīn raan ye kony nē kërac. Ee Yecu Këritho yetök yen ee kɔc kony. Ku aye nyuöth kɔc kök an raan joolë yë akuany Yecu Këritho cök nē pīirde yic, ku nyiëᅇᅇ kuëer ke pinynɔm ë yeköu. Yön ë Nhialic tuenᅇ aaye kɔc cī gam baptith (Luci de Tuuc 9:18, 10:47-48, 16:31-33). Baptith de raan cī gam, ee luci ye raan rɔt nyuɔth ë kɔc niim. Ku yith ke wëet de wëlpieth ee rɔt nyuɔth nē luci cī ë raan pīirde waar.

JIET NHIAL DE CIËEN

Nöm de miöc ë Wëidit yer

Aye koc dap lëk en an, 'Yen cï bï aa klerithiaan pieth në biäk cän e bï mukic.' Anjic ë Nhialic non ye kënë yic-të cïn kuöonyde, ku aciï yïn kocr bä mök rot. Ee Wëiditke gäm koc cï gam kedhie, ku Wëidit yer ayek piir de wëi gam. Nhialic aköör Kërithiaan ëbën bïk wëet në rëer de Kërithiaan në thiänj në riël de Wëidit yer. Acï yï bï dhil to loi këriëc ëbën-arïiu nöm lääudu-ku aköör yïn bä luçi cï yen yïn thiöönj njic në gäm.

Wok njäth Nhialic luçi cï ë karackuö päl wook. Wok njäth Nhialic në luçi bï yen wo to njic kërac në piirda yic. Anjäthku luçi bï yen wo to cit Yecu Këritho. Anjäthku bï wo gäm Wëidit yer të thiëc wok en bï wo mthiöönj (Luk 11:13).

Ee kueer tök bä njic ë yïnöm non ye Yecu Këritho Kony-ku ee dänj luçi bï yïn ee kënë njic ë yipiöu. Ë ya lop të le yïn kööc ë Nhialic nöm? Cï määär ku cï yïn kony? Cï thou në wëi yïic të b Nhialic, ku cï yï to piir në biäk de Yecu Këritho?

Länj ee lönjë të töu yïn thiin në piöndu ëbën ku tänjdu ëbën, yïn bï päl karacku ku yök Wëidit yer.

JIET NHIAL DE CIEEN

'Nhialic, Wäär, yen gam karacki në yinɔm, yen gam luɔi ci yin Yecu Këritho tuöc bi aa konydi, acá gam luɔi cän piirdiën theer pöl, ku wëet në piir de Kërithiaan ë piac bën. Yen kɔɔr bä thiäng në Wëidit yer ago ya tɔ lëu luɔi.

Gam en, dhoŋ en, wak en ku dui yen, Yen läŋ në rin ke Yecu Këritho Konydi ku Bënyd;diitdi, Amiin.'

3. *Wëet ë Bënydit në biäk de Piir de Kërithiaan*

Yöŋ de Wëidit ku Ken ye Raan Rɔt Kan ë Yen

Të yin kë tɔu në piir de Kërithiaanik tak yin ee gäi an: 'Acä bi lëu ë luɔi ë yic!' Kë ci lueelë ee yic në biäk de Nhiali raan ee nuanuön bi bën tueŋ woi. Kë bii lueel ee luɔi bi Wëidit yer rëer në yiyic. Wëidit yer ee Nhialic ku ee yi kuɔny bi rëer në kueer kɔɔr ë Nhialic. Ee lɔ thïn ke cii lueel an Kërithiaan ëbën akɔɔrkɔi yen ku bik röt kɔn në yen.

JIET NHIAL DE CIËEN

Yen ee wëetë ee yic tök në Lönj cī Piac Macic ëbën, ku akaar bā cök kadhicë koor yiic, cök bī dhil nu në Kërithiaan ic ëbën.

Kërithiaan abī dhil Dhiëeth ë Wëidit Yer (Jon 3:3-8)
Raan acīi duëer pīire ke cīn dhiëth. Cīt man ye pīir de guöpdu rō gōl tē cī yī dhiëeth, yen aye pīir de wëiku rōt gōl tē cī yī dhiëeth ë wëi. Lucī bī Nhialic ŋic, ku lucī bī yen yī gam ke yī ye menh tök në mīthke yiic, ku bā nhiaar ku t mit piōu, kek aye ŋiny de kërithiaan cī bε dhiëeth.

Kërithiaan abī dhil juol ë Wëidit yer (L. Tuuc 1:4-8)
Yecu acī kocken ë piöcë thōn kāŋ kadiāk në cökë yiic:miöc, jool në Wëidit yer ku riεl. Tē cī yīn miöc yök në biäk de Kirithmath ku nōn ee kööl de dhiëth, yīn cīi awerek ye ë yen duut ee tak. Yen acīt Nhialic, ee kueer bī yen yī gām wëidit yer lueel.. Kēde ee lucī bī yīn Nhialic luop, bā rōt to thgiäak we yen ku bā Wëidit yer nōöm në gām.

Kërithiaan abī ŋeeny dhil nyuocōth ë Wëidit yer (L. Tuuc 2:14, 3:6, 29, 31, 5:41-42)

JĪET NHIAL DE CIĒEN

Kĕn ee pĭir cĭ waar nyuɔɔth aläl ee luɔi cĭ raan täude waaric. Yin bĭ aa yĭn, ku yĭn bĭ rɔ dhil nyuɔɔth nɔn yĭn Kĕrithiaan. Kĕnĕ abĭ yĭ tɔ päl täu theer ku luɔi theer. Kĕnĕ abĭ tɔ tak ciĕen dän ě pĭirdu yic. Yin bĭ ņeeny nyuɔɔth nɔn ee yĭn raan de Bĕnydĭt Yecu Kĕritho.

Kĕrithiaan abĭ läk de Wĕidĭt yer nyuɔɔth

(1Korinthoi 12:1-11, Galatai 5:22-23)

Luɔi cĭ Yecu Kĕritho pĭirden waar abĭ dhil tĭc nĕ täudenic ku luɔidenic. Wĕidĭt yer ayeric. Abĭ rĕerde nyuɔɔth nĕ dhuĕĕŋdepiɔu ku miɔc. Abĭ yään ke pĭirduɔn man Nhialic jĕɔny, ku abĭ kuɔɔnydu kɔɔr luɔi bĭ yĭn tɔu cĭ Yecu Kĕritho guöp. Wĕidĭt abĭ yĭn wĕĕt aya bä yŏn ě Nhialic kuɔny ě wĕĕt. Abĭ yĭn tɔ wĕĕt nĕ ņeeny ku nyuɔɔthĕ läkde ě pĭirdu yic.

Kĕrithiaan abĭ dhil aa kɔɔr bĭ thiän nĕ Wĕidĭt yer

(Epethiei 5:18, Jɔn 15:5)

Luɔi bĭ raan thiän nĕ Wĕidĭt yer aci rot ee looi raantök ku thöök nĕ Lŏŋ cĭ Piac Macic. Abĭ dhil aa nyɔkic ě ceŋ, cĭt man ye Petero ku tuuc ye looi (L. Tuuc 2:4, 4:31), ku Paulo (L. Tuuc 9:17, 13:9).

JIET NHIAL DE CIËEN

Kuany ee kënë cök në Luci de Tuucic (L. Tuuc13:52, 16:6-7, 19:2-6, 20:22, ku 21:11). Yecu aci rot gam ke ye tim de enap ku ye Kërithiaan kërke. Wëidit yer acit piiu ee wet tëde yin, ke yin yin wëi ke piir, piath ë guöp ku mith. Ku anjicku non ye kërac Wëidit yer pën wat në luci yeer en yic. Në luci bi yin aa cath we yen ë ceñ yin bi karacku aa gam.

Kërithiaan ee raan ye yik ke koc kök, në yön ë Nhialic de wëi mit ë Nhialic piöu ke yen. Kuen (Luk 11:9-13, Jcn 7:37-39, 1 Theth.5:19, 1 Jcn 1:9).

Wëet bi Nhialic to Mitpiöu(Romai 7:21-8:39)

Në Romai 8:1 we ci nyuöth luci bi ë wook pal awëëc në Yecu Kërithoyic. Wo ci to njic wadän aya në biäk bi yen wook muk aril (38-39). Ku në cöök thiinë 8 wok bi jäny dhil tin: 'Koc ee cath ë kake guöp aciki Nhialic ee miëtpiöu.'

Kërithiaan anu ë toñic. Abi piirden theer aa koc bi töu ë täuden theeric. Ku piirden ë Kërithiaan aye koc bi rot waar. Luci bi yin aa Kërithiaan acii yic piol! toñ ee cool ë yök Kërithiaan ku aya tak ajc gcl ë njic. Yin bi yincom dhil tak ë ceñ. Bä Nhialic to mit piöu ku bä yipiöu to byum?

JĪET NHIAL DE CIĒEN

Paulo tuuc aṅic ee tɔŋə aya. Acī gār ɛ biäkde ɛ Romai 2:21-25. Na ɪ kueen apieth yīn bī kuɛɛ kadiäk yök kuɛɛ bī yīn ke Nhialic tɔ mit piöu.

Tɔŋ anu ɛ kaam de guöp ke gām

Paulo aṅic kē bī dhil looi, ku arilic nē luɔi bī yen e looi. Aa ye tɔŋ cuth rɔt nē kaam ɛ piönde kekē guöpde! Aa ye kē bī ɪɔc nē kaam ɛ kē ɛ bī yepiöu tɔ mit ku ee kē bī Nhialic tɔ mit piöu.

Wëidit ee wo lëk yith ku aciï wook ee miën buk riëëu

Romai 8:9 an ee kaam de tɔŋə yen aye Wëidit ɣer wo yöök buk Nhialic riëëu. Ku aciï wook ee duöi gām, ee wook yöök buk Nhialic gam. Acīï wook ee jöp kēde piön ɛ Nhialic ee wook wat buk cath ee kueerë yic. Wëidit ɣer ee piirda muk buk Nhialic tɔ mit piöu, ku cök 12-14 aye lueel an wo duëer gam ku aduëerku rɛɛc.

Këcam ee kēde piür ɛ piac bën ke cie guöp thɛɛr.

Kajuëc aciki ee ceŋ na kënë ke cääm. Kërihiaan abi guöpden thɛɛr tɔ thou na lëu. Päl amɛɛt ke

JIET NHIAL DE CIËËN

piny nɔm, cāth baan, ku lör. Ye Baibol lo kuuen, ku wëet pieth, ku löñ, ku tit rɔt. Abi aa wīt, ku ee wīt bi Wëidit yer ye kuony na kɔɔr ë yic.

Wëëtë rɔ bä Nhialic tɔ mit piöu ë luci ye yin en pinj röl ë Baibolic, bä kë kɔɔr në piidu yic njic, ku ye Wëidit yer yoi bi yin kuony ee kakë.

Acī Yecu lueel an wo bi nhiërda nyuöth en në riëü riëü wok wëetde. Aye lueel an Wëidit yer abik wook aa tāk niim buk nhiërda nyuöth Nhialic në luci bi wok en aa tɔ mit piöu.

Yen wëetde abi runkuön ci döñë thöl, ku abä gɔl ënɔɔnë! *Kuen* (Galatai 5:16-26, 1Theth.4:1-12).

Wëet bi yin karacku gam (1 Jɔn 1:5-2:6)

Acin Kërithiaan piir ciï ye kɔɔr nɔn bi yen nuëën awär täu tōu en ënɔɔnë. Ku acin raan kɔɔr en bi kɔc kë ye tak në yenɔm njic. Ku acin raan kën kɔn lööny ë thëmic.

Kërac ee akeu looi në kaam de raan ke Nhialic. Kɔc kën gam akɔɔrkī bi akeu nyaai në Yecu Këritho. Na ci karacke pöl ku gem Yecu abii päl karacke.

Kɔc ë piööcë Yecu ayek kërac woi ë kueerdän, ku kueer ci kek Yecu kuany cök abi ke gäm piir

JĪET NHIAL DE CIĒEN

athεεr. Akööl kök wo bi kueer de Nhialic wuöocic.
1Jcn 1:5-2:6 eenjö bä looi të le ee kënë tuöl tëde
yi?

Njic ncn ci yin wac (Jcn 1:10)

Aduëer aa luçi rac ku bi yin to göth. Aduëer aa täñ
rac, cit man ee muñ ë ater ku tiεεl. Aduëer cäp rac,
në luçi duëer yin Nhialic luöoi ë kueer ci kocr.
kakë kedhie ayek awac ku abi ke dhiul gam ë
Nhialic ncm. Kum de awac ncm, acit luçi ye tëtök
kum ncm në anuar de yic acucl. Awocu abi dit.

*Njic kë ci awanydu looi ë kaamdu we Nhialic
(Yithaya 59:2)*

Nhialic yeric aci bi rëer ke raan ci wac. Abi rot mec
wei tëde wook abuk kë ci yen to göth njic, ku loi.
Kërac ee akeu tääu ë kaamda ë Nhialic. abi dhil
nyaai, acii bi to töu thin.

*Njic kë ci awac looi ë kaamdu we koc kök ci gam
(1Jcn 1:7)*

Awany kënë tij apieth ee yon ë Nhialic dhuth. Koc
kën gam abik aa lueel an, 'Koc ë Nhialic gam

JIET NHIAL DE CIËEN

acĩnkĩ akeu nē kɔc kɔk', na ye kɔc dek mōu kit nē kɔc ee lõŋ yõn ë Nhialic.

Raan cĩ gãmde lier ë Nhialicic abĩ kɔc tē ye yõn ë Nhialic wĩt kekē Catan. Raan de ater aŋic tē kɔc ku ee lui etēēn.

Yer ee piir yeric. Yecu Kēriho guöpde ee yer ë piiny nɔm. Aa cĩn guöp awäc wään yen kɔc wēt bĩk rēer nē kēde piõn ë Nhialic. Kɔc ayek rēer cĩt ka cĩn Nhialic Jɔn 3:19. Kɔc abĩk yök dhil aa tak Kēŋ 28:12 an, 'Raan ee karacke thiaan acie kueth'.

Dɔm päl de awēc tēde Nhialic Guöpde (1Jɔn 1:9)

Yin cĩi Nhialic duēr päl awēc na kēnē gam nɔn kɔɔr yin bĩ yĩ päl awēc. Akɔɔr ë Nhialic bā yään ee yen tɔ göth ke yin ë piirdu yic ŋic. Abĩ Wēidĩt yer ke nyüõth yin etök tøk. Etēēn yin bĩ lɔc nā bā ke gam go piir yök ku na bā ke jai ku yök nuandĩt. Na lɔc jaai yin bĩ thou ë karacku yiic, ku na lɔc gām ke yin bĩ cath wekē Nhialic etök.

Kanē rɔt ë Nhialic tē cĩ yĩ bē them ë Kērac(1 Korinθοi 10:13)

Na kɔr bā thēm tiaam Nhialic abĩ yin kony. Na cĩi kɔɔr abĩ piõu jieth tē jēl yin ë yelõm. Na kɔɔr bā

JĪET NHIAL DE CIĒEN

rëerv ë Nhialic lööm, Nhialic abī rëer ë yilööm ku tiit yin. Abī yin kuony ë tɔŋdu yic wekë kërac. Ku abī yin kony të cī yin löny ë thëmic. Diēt 119:11 ee Baibol ee wo kuony ë tɔŋic.

Wëët bī yin mat abäro (Epethiei 4:1-16)

Cīt man cī Nhialic ye kiëët luçi bī meth aa tiit ë yin man kekë wun ku määhken nu baai, yen acīt luçi cī Nhialic ye kiëët në biäk ë Kërithiaan cī nyɔk ë dhiëth bīi nɔm dɛk baai yön ë Nhialic.

Yön ë Nhialic lueel ë Nhialic ee kɔc cī gam.

Epethiei 4:1-16 aye lueel Kërithiaan ëbën abī rëer në rëer rōŋ ke cōtde. Wok cī dhiëëth yön ë Nhialic në Wëidit yer. Abik mät dhil muk.

Yön ë Nhialic abī yic dɛk bāny (11), Abik yön ë Nhialic dhil yik (12).

Të cī ë raan dhiëëth raan ee dīt. Kë bā kɔɔr ee luçi bī yin luɔk ë wëi (13). Luçi ë wëi ee bën në:

1. Luçi (11-12). Të cī kë kɔɔr ë Nhialic bāai looi yön ë Nhialic, ago looi.
2. Rëer ë määh (13-14). Të kɔɔr yin bā Nhialic ŋic, tīŋ piirdu yic, ku piŋ kë ye kɔc lueel aguɔki rëer wedhie në këde piön ë Nhialic.

JIET NHIAL DE CIËEN

3. Kuɔny(15-16). Të jɔ yin dīt cī Këritho, ku jɔ dīt nē nhiëer ku jɔ dīt nē riɛl, riɛl ee yök tēde Këritho ku tēde week wedhie.

Yin aa cii baai de kɔckun lɔc, ku yin cii kuut de yön ë Nhialic duëer lɔc aya! Nhialic aci yin gäm kɔc thiääk ë yin, ku aci kɔc thiääk ë yin gäm yin. Acī piathdun ku luɔi bä wek wepiöth riit kiëet wedhie. Aduëer raandän wëët nē kueerdu! Nhialic aguiir yin bä kɔc kök kony. Ku apieth bä nu tuenɔ ago kɔc wat.

Në Epethiei 4, wo cī yöök ke wo cii jɔɔdīt rac bi gäm kaam. Abi wook mtek yiic na lëu. Cök 25-27 ayek wo yöök buk yith lueel, nē kueer pieth ku nē kaam rönj të lui wok nē kɔc kök. Cöök 30 ee jöönj ke wo cii Wëidīt yer bi tɔ göth, na cuku woliëp ee muk, yok jam rac nyaai, ku yok röt yik cit man ë kē kɔɔr rɔt.

Aduëerë lueel an 'thieithieei Nhialic nē biäk de kɔc kök nu yön ë Nhialicda.' Na cii ee kënë duëer lueel ke ade kē nu ë piirdu yic, kē kɔɔr bi dhil tiŋ.

Kut de yön ë Nhialic apieth bik jam de Baibol aa kueen ëtök. Cök buk kueen nē Luɔi de Tuuc yic, anyuth wook non ye yön ë Nhialic de Lönj cī Piac

JĪET NHIAL DE CIĒEN

Mac rēer ētök tō de naamde. Luci de Tuuc 2:41-42 ajam nē biäk de luci de kɔc ē piac gam, 'acik röt tääu ē wēēt de tuuc yic'. Luci cī tuuc luciden tääu tueŋ aci nyooth nē Luci de Tuuc 6:2-9, ku 11:22-26 anyooth luci looi ee täŋē.

Tē ye kɔc ke Nhialic ye kɔɔr bīk luci de Nhialic looi, aye kɔc ke piny nɔm tīŋ nɔn ye ɣön ē Nhialic tēde Kērithiaan.

Wēēt ē kueer de lōŋ (Mathayo 6:5-15)

Kueer tōŋ duēer yīn rēerdu döt wekē Nhialic ee luci bī yīn aa wekē yen. Jam de Kērithiaan ee kueer kaarou, Nhialic ee jam ke wook nē wēlke ku wēike, ku wok ee jam nē yen nē lōŋda.

Lōŋ ee jam nē Nhialic, ku raan kɔɔr bī wēēt ē jam ke Nhialic abī dhil aa jam ē ceŋ.

Mathayo 6:15-15 Bēnydandīt Yecu ee wo lēk kacimoony kōk ē biäk de lōŋ. Wok bī lōŋ buk Nhialic tō mit piōu ke cie kɔc. Wok bī kaam de lōŋ dhil lɔc wapāc. Wok bī dhil aa bēn tēde Nhialic ke wo cīt mīth ŋāth Wāädan nu paannahial. Wok bī dhil aa lōŋ nē woniim ku wopiōōth.

Cōök 8, ee thiēc: 'Na ŋic Nhialic kē kɔɔr, eenō ee yīn tō lāŋ?' Bēerde apiclic arēēt. Lōŋ aye nyooth

JIET NHIAL DE CIËËN

nɔn tɔu ɛ gɔmda ɛ Nhialic yic. Nhialic ee piɔu miɛt nɛ kɛciɔmoony, lɔŋ ye kɔcke lɔŋ nɛ piɔntɔk. Cɪt man ɛ raan nhiaar, aye lueel an kaam ci nɔɔm we yen wapɔc, ee kaam dik. Ku kɛnɛ acii luel nɔn cii kɔc duɛɛr lɔŋ ɛ kɔc niim. ʏɔn ɛ Nhialic de Lɔŋ ci Piac Mac acɪ kɛ cɪt ee kɛnɛ looi na juɛc (Luci de Tuuc 1:14, 2:42, 3:1, 4:24). Ku lɔŋ de ʏɔn ɛ Nhialic acie riɛl awɔr lɔŋ de kɔc ci keyiic mat tɛtɔk. Nɛ lɔŋ de Bɛnydit (Mathayo 6:9-13), wok ci gɔm ee cɔkkɛ nɛ biɔk de lɔŋ. Lɔŋ yic ade yic:

1. Njiny de Nhialic nɔmde yic ku kake gɔi (9).
2. Gɛmɛ rɔt raantɔk nɛ piɔu ɛbɛn (10).
3. Bi kakɔɔr ke ɛnɔnɛ luɔp nɛ gɔm (11).
4. Njiny de kɛrac ku kɔɔr de pɔl de awɛɛc (12).
5. Nyooth de rɛɛr nɛ kaam de kɔc. Ku gɔm de awɛɛc ku kɔɔr de mɔt ee kɛn ee Kɛrithiaan tɔ wuɔc ɛ kɔc ke pinynɔm (12,14-15).
6. Kɔɔr de tiɛm ɛ piir de Kɛrithiaan ɛ kueer de Kony (13).

Tak yin kɛnɛ ee kɛdu. Yin duɛɛr jam we Nhialic nɛ aŋɔth ɛ kɛriɛɛcic ɛbɛn. Wuurduɔn nu paannhial ade piɔu luci bi yin kɛde piɔndu lɛk en. Acie, luci

JĪET NHĪAL DE CIĒEN

kuc en arɛɛm, ku nuan, ku ka kɔɔr kɔc. Anjic kəriëëc ëbën ë biäkdu. Ku na kɔɔr bāk niim de rëer pieth we yen apieth bä dhil aa lëk ka kɔɔrke. Na looi wuya, abi athiëide ëbën aa rɔm kekë yin.

Ade kajuëc ke riëtëpiðu në Baibolic ëbën. Diet ayek lõj cī gɔɔr ë kɔc cī athiëi de Nhialic thiëep, në luçi duëer ë Nhialic wo kuɔny të ye wok kakuo lëk en. Tiŋ Dit 38, aduëerë cɔl Din de raan cī dhuɔɔŋ. Ajam në biäk de jisthëpiðu de awäc, ku thiekdiit cī lëu në yɔɔc. Ku Dit 40, aduëerë cɔl Din de raan cī thieei, në biäk jɛɛm en në piɔny de Nhialic. Kiit de Nhialic ku nyooth de diit ë Nhialic. Du ee riɔɔc në luçi bi yin Diet aa kueen të lõj yin Nhialic.

Bënydandit Yecu aaye lõj dap miäk rial ëceŋ. Aa ye rɔt miëet wei ku lee rëer tëde yetök wun nu paannhial. Yin duëer täŋde looi ku nyuöthë kɔckɛn ëpiööcë kueer ë lõj ë ceŋ, rëerdu wekë Nhialic aduëer giu apieth. Kööl ee rɔt gɔl në lõj ee kööl cī yin rɔt kiëet. *Cök kɔk bä kueen:(Epethiei 6:18-20, Pilipoi 4:6, Jakop 5:13-18).*

Wëet ë kueer de wëet (1 Timotheo 4:1-16)

JIET NHIAL DE CIËËN

Lõṅ aci thöṅ ke wëi ye wok wëi. Na ye lõṅ wëi de Këriṯhiaan, ke baibol ee kuin de Këriṯhiaan ë yic. Pïir ee rɔt kan ë kãṅ ku pïir de Këriṯhiaan akɔɔr lõṅ ku jam de Nhialic ago pieth. Këriṯhiaan ë piēcë dhiëëth abi rɔt tiit në cãm d'it, acii cök riliic ke Baibol bi dhil aa kueen. Ku abik Baibol dhil aa kueen aya ago ke muk ë pïir ë wëi yiic ku nyoothki kit ke d'it.

1Petero 1:24-2:3 ee wo nyuöth luçi duëer wok d'it në kunydewëi cath ke wook. Ku 1 Korinθοi 3:1-3 ee wo nyuöth yon ë Nhialic kën giu. Ka kɔc ke yon ë Nhialic de Korinθοi aake de niim nuëen juëc. Wëët de jam ë Nhialic yon ë Nhialic ee kueer tøk në kuëer ye Nhialic jom ke Këriṯhiaan. Ku në biäk de wuöc ë kɔc ade ka bi yiic riël tède kɔc kök, ku ade ka bi kɔc juëc yök yiic.

Kënë lëk Paulo Tithotheo apieth ke wook aya. 2 Timotheo 3:14-17, ku jɔ Baibol kekë kuin yok cam pääk.

- 1 . Cam këkoor ëceṅ.
- 2 . Cãmë ëceṅ.
- 3 . Cam kuin kithic, du kuin tøk ee cam aköölnyiin.
- 4 . Cam ka rön në yin cakaa kek ë cii kɔɔr.
- 5 . Tɔ rɔ riṅ ke yi cii bi cuai(Loi kë cï ṅic).

JĪET NHIAL DE CĪEEN

Ade kajuēc duëer yĭn kony nē wëēt. Du raandāŋ ee ŋjōth bi yĭ gām kēcam ē ceŋ.

- 1 . Ye lo nē wëetic kekē yōn ē Nhialic ēceŋ.
- 2 . Ye them bā cōök tōŋ ē Baibol aa muk nē yĭnɔm ē nin kadherou yiic. Tekdāŋ aduëërē gäär nē awerekic ku muk ke yĭn ku bā kueen tē cĭ yĭn kaam yök.
- 3 . Ye biäk koor kueen ē Baibolic aköölNyĭin.
- 4 . Ye kē cĭ Nhialic lēk yĭn muk. Apieth bā gäär piny. Gäär thōn cĭ ke lēk yĭn. Ku yōök nyuth yĭn kake nuan bö tueŋ. Na de ka cĭi keek yök yiic gäärē ke piny ku luɔpē Kērithiaan dāŋ tē cĭ yĭn kaam yök.
- 5 . Ye Baibol dōt nē kuēn ke cie kuēn tei.
Konkodan aduëërē kueen ke bi tɔ gäär cök luel tōk. Cök jam nē biäk kɔc aduëërē ke thōōŋ. Yĭn duëer alɛŋ kueen nē kueer ee yen yecök kuany. Kacĭ caar ku kē cik lueel aduëërē ke tĭŋ. Yĭn duëer wëēt nē kueer bi yĭn jam de Nhialic aa weeric apieth.

Ye tak nɔn ye mĭth ca kɔɔr tē gɔl kek pĭirden, ku na yek ŋoot ke ke dek ca tē cĭ

JİET NHIAL DE CIËEN

run kaarou wan, abï dhil de kërɛɛc cï rɔ looi.

Cök kök bïi kueen:(Diët 1:1-3, 119:11, Luid de Tuuc 2:42, 17:11, Romai 10:17, 1 Timotheo 4:13-14-16, 2 Timotheo 2:15).

Baibol ee yï kuɔny bä rɔt jɔt ku dït.

4. Wëët ë Bënydit në biäk de Pïir ë Ceŋ

Pïir de kërithiaan baai(Kolothai 3:1-17)

Në ee apëëm lik böyë abuk ɲic an gäm de Kërithiaan ee pïir de Kërithiaan kiët ëbën. Luid bi yïn aa Kërithiaan yic abï yï yök yïn meth, moc, tik,

JĪET NHIAL DE CIËEN

raan ee kɔc tɔ lui, raan ee lui, raan thiök, mǎth ku raan de baai. Baibol ee wo nyuöth kuɛɛr pieth ke Nhialic në ka yok loi ëbën, ku ee wo nyuöth të duëërë ye luci thïn.

Wëët de baai de Kërithiaan aci gam në Epethiei 5:22-6:4. Acī tāäu në kē ye looi ë ceŋ. Paulo ee wo yöök an, 'buk rëer në rëer rōŋ ke cōt ë yöku tëde Nhialic' (4:1). Cöök bö në yecök akɔɔr bī kɔc kather pöl ku dɔm kɔc kak ë piac bën(22-24). Ku kē cī mǎc kɔc ëbën ee luci bī kɔc de nhiëër cīt nhiëër de Këritho(5:1-2). We bī dhil rëer në γεeric, buk Nhialic tɔ nyooth kërɛcda ku wo bī rōm ë yen në kueer de Konyda (8-24). We bī dhil riel në riel de Bënydiitda (6:10).

Tit rɔt, ke yī cīi pīirdu bī tēëk yiic ë yööt. Du ye lueel an, 'Pīir de Kërithiaan ee ya yök eenë, ku acie tēn.' Them bǎ tōcu ke yī ye Kërithiaan në thɛɛr kathiërou ku ŋuan në kööl tōkic ku nīn kadherou yiic ëbën.

Kolothaai 3:1-17, aci Paulo lueel an, Kërithiaan abi rɔt 'kuöth' ë kǎŋ ëbën. Të ee yīn lupɔɔku tāäu miäk adurduur, lupɔɔku aciki ee kɛɛc ë yiköu! Yin ee luɔp bǎ cieŋ lɔc na lë ke jɔ tāäu ë yiköu.

JIET NHIAL DE CIËËN

Të wën cī yen ka cīi rōŋ nē Kërithiaan jō nyooth,
Paulo aci ka rōŋ nē Kërithiaan nyooth.

1. Kokdepiū ee yen ë tō Bënydiitda Yecu Këritho
tō thou ë nyin ë kōc kōk yiic. Ee nhiëer cī
nyuōth ke cīn jam.
2. Piathëpiū ee luui ë dhuëëŋ ku kuny nē nhiëer.
Ee mīth ke Wëidit ŷer ke Nhialic, ku acīn ariōp
ye kōr nē kë cī looi.
3. Kuur ë rōt aye nyooth ke wuōc ke læc. Të ye læc
kueerde kōr, kuur ë rōt aye kōr bī piŋ ku
kuent kōc cōk. Të ye læc göth, kuur ë rōt ee
piath de kōc kōk kōr.
4. Dhuëëŋ acīi bī liäap kekë kekë kōc. Ee riæl ëpiōn
dīt nööm luoi bī yīn aa tak ë këde kōc kōk ë
ceŋ, awär kë kōr.
5. Guöm de kajuëc ee wëet cīn thök. Ee köör tiët
dīt ke yī nāth Nhialic aläl.
6. Luok ee wook riit piōth ke buk ŋic ë woniim
nōn kōr ë raandāŋ bī Nhialic tō mit piū. Acikī
wook wär rac ku piath! Nhialic ee wok waar
buk ciët Yecu Këritho, ku ee kaam jōt. Gämë
kaam kōc kōk aya. Ee këde jiethëpiū kë ye wok
piōth tō kōc ku cuku kōc kōk ee pōl.

JĪET NHĪAL DE CIĒEN

7. Päl de awëëc, ee luçi bī kɔc röt aa päl awëëcken.
Raan cī gam abī raan päl awäc cakaa yen ë cī
luöi këracc, tē kën ë kēde yökic, tē cīi ë yen luöi
tētök, ayī tē cī e yen kuöc luöoi.

Kolothai 3:15-17 wo cī yöök buk män de Këritho
kɔɔr nē woyiic ku wolöm. Wok bī jam de Nhialic
dhil aa bëï bīi kəriëëc ëbën aa them. Wo cī yöök
raandiäk buk 'thieithieei' lueel. Pīir de Kërithiaan
ee kē bī dhil aa looi ë Nhialic nɔm akööl yiic ëbën.
Wok lec Nhialic ee wo kuɔny nē Wëidit yer. Ee
kəriëëc ëbën tɔ loi rɔt nē wëëtdan ë Kërithiaan yic.
Tɔ Këritho töu baai ke yin ë yipiöu, ku abī töu ë
baaidun piöu.

*Cök kök bä kueen:(1Korinthoi 13:4-8, Epethiei
4:21-32).*

Pīir de kërithiaan tēde luçi(1Petero 2:11-21)

Petero acī Kërithiaan tueŋ yöök luçi bī kek dhil
wuöc nē kɔc juëc kök kën gam töu ë kelöm. 1
Petero 2:11-21 wok duëer ee wuöcë tiŋ luçi töu en.
Kërithiaan abī rɔ dhil mëëc nē luçi de këracc, kën
ee thöör ke wëiku.

JIET NHIAL DE CIËN

Luci bī yīn rōt mēēc ee luci bī yīn jaai nē luci de kērac. Akueel luci bī yīn e lueei an ei, yīn cā leec tē cī ē kēdānj gam. Ee luci bī yīn ŋoot ke yī lō tuenj tē cī ē yīn yōōk an puk rōt. Kērac aduēēr aa lēc ku ŋōōŋ, ku dīt ēpiōu ku ciēn gām. Ku tōŋ anyoŋh luci thēēr kek ē tāuduōn de gām. Aye Petero lueel an piny nōm aduēēr bēēr ē kuēr kaarou. Aduēēr kōc kōk lueel an cuk wāc ē luci cī wok gām de Kērithiaan tō lō tēmec. Ku lueel kōk an buk kōc kōk pēn kē duēērki yōk youyou ē piirdenic. Kōc kōk ayī kōc wēn aduēērki lueel an kē yok looi ee yic ku acik luci cī ē Nhialic wo waar tīnj ē piirda yic. Kē ye kōc lueel ē kōc niim ee wuōc ke kē lueel ē kōc pei kapāc. Ku kē naamde eenē ee luci de Kērithiaan: 1-Riēēuwē kōc nu ē bāānyic kedhie(13, 18). Tak yīnōm nē kē ye baibol lueel ē biäk de bāny kaarou.(Mathayo 6:24), ku luci bī ē yīn mat wekē raan kēn gam (2 Korinθοi 6:14) tit rōt ē kē bī yī pēn luci ē Kērithiaan. 2-Nyuōōthē tānduōn ē Kērithiaan nē kē ye looi ke cie lēc ē jam(15). Njic nōn duēēr en agōth bēēl tē yen yīyic tō ŋer ke cie piirdu. 3-Luōōiyē Nhialic nē luci ee yīn lucidu looi apieth(16).

JĪET NHIAL DE CĪEEN

4-Nyuöthë riëeu kɔc kāk. Take dāŋ cīi täuden nhiaar ayī ka yek lueel ku ka yek looi, abä ke dhil nhiaar cīt man cī ē Bēnydandīt Yecu ke nhiaar.
5-Guömē ku gam awäc na lēu rɔt nē luci bī yīn teer, bā rɔt kony nē kueer bā luci de Kērtitho tɔ riääk (18-21). Njic nɔn ye athiēidīt bēn tēde Nhialic ke cie raan.

Du them bā pīir de Kērithiaan miēn ē kɔc cie gup. Ee kakuön bī yīn pīir ku ee kēden tē cī kek gam. ye rēer thīn ku abik jam ē biäkdu ke cīn jam lueel ē yīthok. Na cī läät ke dɔm cī Yecu (23).
Nhialic akɔɔr bī yīn luöoi ē nyinde yic tē tōu yīn thīn. Du tänduön ē Kērithiaan mony (1Petero 2:12). Luci de Kērithiaan aduēer tōu tēduön ē luci, nɔn ee cerca yic ku lɔ wuöt biic aya.
Cök kök bā kueen(Epethiei 6:5-9, 2Thethalonikei 3:6-13).

Piir de menh kērithiaan (Colothai 3:18-4:1)

Cäk ajam nē luci cī Nhialic pīir de baai guiir tyē ŷɔn ciēk ē raan. Raan ē ciēk aa ye moc kekē tik(1:27). Acī ke yök bīk röt dhiēeth. Tik acī cak ke

JIET NHIAL DE CIËËN

ee raan pieth bī moc kunɔy (2:18-25). Nhialic aci moc ku tik gām röt ku aci ke gām luci bī kek mīth muk.

Bēnbei 20 cök ke lööŋ kaarou ajamki nē biäk de baai. Acik jam nē biäk de döndekänj ë baaai yic. 'Riëëuwē wuur kekē moor.' (12), Yin cīi bī aa köör.

Kēŋ juëc ajamki nē biäk de kīit ë baai w; 'aän ku ënɔɔnē aya. Cīn man de Käänj 24:3 ajam nē biäk de pëlənɔm, yöŋdekänjiic, ku ŋinydekänj luci ye ë keek mat ë tök bīi ë yöt yik.

Löŋ cī Piaac Mac awereek ë gëër tuuc ajamki nɔn ye yöt këerkëer de bääny ë yön de Nhialic(1Timotheo 3:5).

Ke yī ye mēnh Kërithiaan yīn de kë bā luöi Nhialic. Wëët de Kërithiaan ëbëiken yīic ee këde naamde aläl (Kolothai 3:18-4:1). Abī ye kuɔny bā kë loi looi tē ŋic yīn en nɔn ee yīnathisi tēde baaidun (Dist 127:3). Ku yīn de luci ë Nhialic nɔm (Cäk 4:1-2). Tiŋ biäkuön ee looi ë banjen (Epethiei 6:4).

Luci bī yīn wuur ke moor riëëu ee luci bī yīn këden aa piŋ. Bā kë lëk ë wuur yīn gam. Yin cīi kë cī lëk yīn bī guɔ aa rɛɛc. Apieth bā kë i lëk yīn dɔm ku takic (Kēŋ 13:1).

JIET NHIAL DE CIEEN

Gem thïn abï dhil pöl. Nē Baibolic ee kē ye mīth racv jööny(Kēŋ 20:11).

Nhialic akōr yīn bā wuur ku moor kuony bīk en tō mit piöu. Ku akōr keek bīk yīn kuony bā yen tō mit piöu. Acī ke yōök bīk yīn dui ē nhiëer (Kēŋ 22:15, Yeberuu 12:5-11. Tēde wēet ē ŋiēc rēer ee baai. Cīt man ye wuur ku moor yīn muk ke yī koor ē piirdu yic, yen abï yīn moor kekē wuur dhil muk ē piirdenic tē cī kek dhiōp. Ee biäk de luōiduön ē Kērithiaan(Mathayo 15:4-6, 1Timotheo 5:8).

Nhialic akōr yīn bā luōöi nē luōi bī yīn rō tō ye wēn pieth ku nōn ee nyan pieth tēde wuur kekē moor.

Piir de mony kērithiaan ku ye wun mīth (Epethiei 5:25–6:4)

Kēnē ee yen ee luōi diit cī ē Nhialic gām raan. Aduëer lui tēden ē luōi ē thēr kathiērdhīc ē nīn kadherou yiic, ku aduëer kaamdēn dāŋ thöl ēbēn ke lui yōn ē Nhialic, ku aŋoot ke mony kērithiaan ku ye wun mīth nē aköölke yiic ēbēn ku thērke yiic ēbēn, nē ruōōnic ēbēn. Rōör tē cā wek bēn baai ē luōidunic ŋiēcī nōn cā wek blēn ē luōiduön

JIET NHIAL DE CIËËN

diiite yic Epethiei 5:25-6:4. Awëët wook në kånj kanuan ë biäk de baai ë mony kërithiaan:

Bii baai wat

Ee Adam yen ë gëk Nhialic në reec wään ci röt looi ë dom de Edenic (Cäk 3:9). Acì Paulo lueel an moc ee nòm de tik cit man ye Këriho nòm de yon ë Nhialic. Bënydan Yecu akën luçi yen nòm de yon ë Nhialic kån pöl yen acii moc ëbën luçi yen nòm de baai bi pöl. Wät aköör riel ku gemë röt. Aköör ke; bii looi, ku bi kë ci looi muk. Aköör thaar, ku thëm ku kuur ë röt.

Bii Nhiëer gwl Baai

Nhiëer cii Nhialic piny nòm nhiaar, yen aye nhiëer cii ë Nhialic moc yöök bii tiinde nhiaar ë yen. Awär nhiëer de tik ke moc, awär nhiëer de raan ke nyankënë ee lo në nhiëer ë wëi yiic, ku ee Nhialic yen ee yen to lögok në Wëidit yer ë piöndu yic ku piiric.

Paulo acì kuëer kadiäk nyooth në luçi duëer ë moc tiinde nhiaar. Aduëer nhiaar 'cit man nhiëer ë Këriho yon ë Nhialic.' Aduëer nhiaar 'cit man ë guöpde.' Aduëer nhiaar 'cit man nhiëer en röt.' Nhialic anhiaar wook cakaa nån ye wok wäc,

JIET NHIAL DE CIEEN

cakaa wok ee karɛc looi, ku cakaa wok ɛ cīn gām.
Acīi wook ee nyääŋ piny. Acīi yecin ee waak nē
biäkda. Ee wook nhiaar ku tɔ wo ril.

Bī ka kɔɔr ɛ baai bɛɛi

Cām ku mɔɔk ee wɛl thiik de naamden aläl tēde
mony Kērithiaan. Ka kɔɔr ɛ yōn ɛ Nhialic ɛbɛn aye
Yecu Kēritho ke bɛɛi. Ku nē kuɔny de Nhialic mony
Kērithiaan abī ka kɔɔr ɛ baaide nē wəu, ku kǎŋ ku
kake wēi dhil aa bɛɛi. Ku aŋicku nɔn de yen akeu
nē ka ye kɔɔr ku ka diir kɔc. Kē tueŋ bā dhil looi ee
wēet bī yīn baaidu wēet nē kɔɔr ɛ kē de naamde!

Bīi aa raan bī ɛ Tānde dɔmic

Baibol aye lueel an Wäärdan nu paannahial, akɔɔr
wook buk rō tɔ cīt Nhialic ɛ guieɛr (Epethiei 5:1).
Mīth aduëerkī tāu de Nhialic ŋic nē luɔi ye kek
wārken ke piny nɔm woi. Aduëerkī yic tīŋ nē lueth.
Abī dhil ŋic an wēet de mīth ee kēde kɔc kedhie
acie kēde bāny ee wēet ku bāny ke mīth. Tē koor
ɛ meth ee kaam pieth ee yen wēet thīn. *Cök kök bā
kueen: Kēŋ 29:15-17, Kolothai 3:21, 1 Timotheo
3:4-5, 1 Petero 3:7.*

**Piir de tiij kērithiaan ku ye man mīth (Epethiei
5:21-6:4)**

JIET NHIAL DE CIËN

Ka ee tēnou yen tiij Kērithiaan nyään ē thiēnde yic kekē baaide? Duëer ciēn naamde nē luoi ye moc bēny? Acie yen! Aye Baibol and moc kekē tik akitki nē Nhialic nɔm. Ee moc kekē tik tiij akit. Kit acie thöön. Apieth biij tik biäkde dhil looi ē Kērithoyic(Epethiei 5:21-6:4). Ade cök kaJuan bi yi t ee raan kɔɔr ē Nhialic täude.

Gämē rɔt monydu cī Bēnydīt (22-24),

Wëēt ē yōn ē Nhialic aye nööm tēde Bēnydīt Yecu Kēritho. Yecu ee jam ke yōn ē Nhialic nē kuɛɛr kaarou. Lōŋ ku wëēt. Tik abī monyde dhil aa riëü nē kueer yic ke cie mɛth. Tē ee jem nē rtiëü abik Nhialic ke wat bik Yecu luöoi ē tōk. Ye riëü tē nhiɛɛr en yin cit man nhier ē Kēritho yōn ē Nhialic.

Ye Luɔk nē Wëiku Yiic (25-32)

Bēnydandīt akɔɔr bi yōn ē Nhialicde gam ke cī rɔt guiir ke yeric, ku cīn guöp awäc. Kënë abī rɔt looi nē gäm ē biäkda.

Tiij Kērithiaan ëbën abī dhiel lui ke cii rɔt tɔ nhiany. Ye piir de wëiku woi ku woi luɔci ee yin yiguöp tɔc. Kiëëtē rɔt ē biäk de wuöörduön nu

JĪET NHIAL DE CIĒEN

paannhial. Ye rɔt tɔ lok ẽ wēi. Ku lānjē ku kuen
baibol yītōk we moc.

Kuɔnyē baaidu ẽ piɔndu ẽbēn(31-33)

Cōök 31 ee wo yōök an kɔc kaarou aduēerkī aa
tōk nē n hiēer klu kē loiki.. Kēnē anyooth luɔi
duēer ẽ moc aa jam kekē tiɔndenē biäk de baai ku
wadāŋ. Abik keyiic mat ẽ wēēt de mīthken. kē yek
looi kapāc ku tē tōu kek ẽ tōk abī luɔi looi kek tōk
dhil aa nyuɔɔth.

Ye lui ẽ piɔnmit baai nē Bēnyditic (21)

Luɔi bī yīn Kēritho luōöi baaidu ee luɔi bī yīn rɔt
jai. Yīn ee kēde Bēnydit, yīn e kēde baaidu, ku yīn
ee kēde guöpdu.. kakē kedhie abik keek aa lēk
tēde yen kē kɔɔr bā looi aköölnyīin.

Thiēŋ piēth ee luɔi bī ẽ raan rɔt gam ẽbēnm ke cīn
kē buth ẽ raan rɔt. Yen kē kɔɔr ẽ Nhialic ka aguɔkī
tōɔu apiēth we monydu.

*Cök kök bīi kueen: Kēŋ 31:10-31, Luk 9:23, Kolothai
3:12-14, Galatai 3:38, 1 Petero 3:1-7.*

**Piir de kērithiaan kēn thiēek(1Korinthoi 7:1-
40)**

JIET NHIAL DE CIËEN

Acī Yecu lueel në Mathayo 19:11-12, an kɔc kɔk acī cɔɔl në cīt mæen ago ke tɔ loi luɔi ë Nhialic ke ke kën thiëek. Ee këde piön ë Nhialic në biäkdu, na de däj lɔ looi abī aa dhäj de löñic. Ku bii raan gam adi yen kɔɔr ë Nhialic en bii ye luöoi ke kën thiëek?

Njæckī an raan ëbën akënm thiëek tē yen meth.
Raan ëbën aye dhiëeth ke kën thiëek! Kënë akën rɔ wuöoc ë cäkic. Añic ë Nhialic nɔn de yen piath tē kën ë raan thiëek ku bii ë mīthke ñic eejö nu thīn.

Njæckī nɔn duëer ë raan kën thiëek aa Kërithiaan
Në 1 Korithoi 7, Kërithiaan aake rëer tē ye ë kɔc kën thiëek nyooth gup. Aye keek tɔ ee kɔc ee biök wiëel nīim, ku nɔn yek kɔc cii lui. Duëer rönj cii Kërithiaan

bī thiëek tē ee yen woi ke ye kë kën ë kɔn looi?
Acii Paulo bën lueel an acin kërac në Nhialic nɔm tē kën ë raan thiëek (1 Korinθοi 8:1).

Ciën thiëek ee raan tɔ loi kake Nhialic arëet
Cöök 32-34 ee wook yöök bī kɔc Nhialic luöoi tē ñoot kek ke ke kën thiëek. Kɔc cī thiëek abik nīim

JĪET NHIAL DE CIĒEN

dε kē bĭk looi kē rōj ke keek. Raan kēn thiëek alääu nōm ku aduëer dap lɔ tē cĭ ē yen tuɔɔc thĭn. Akēn ē Paulo ye lueel an kēnē apieth ku rac kēnē, ayek yith kedhie. Ku kɔɔr ē Nhialic ē biäkdu abĭ dhil kɔɔr ku loi.

Rëer de Raan kēn thiëek ee dōmderɔt kuɔny

Tōj de ka cĭ luɔk ē wēi acĭ nyuɔɔth nē 36-38, lueel an nhiëer yic ee guōmdekāŋ, ku acie luɔi bĭ ē raan ka kɔɔr ēbēn yōk tēde Nhialic.

Kērithiaan kēn thiëek aduëer dōmderɔt aa kɔɔr ke ye ka cĭ luɔk nē wēi ke Nhialic ku ye yic de cōt de Nhialic ē pĭirde yic.

Rëer de Raan kēn thiëek aduëer cōt ē Nhialic ŋuak

Acie raan ēbēn yen cĭ cɔɔl ke cĭ bĭ thiëek. Thiëŋ de Kērithiaan ee tōj nyooth en nɔn cĭ pĭir de Kērithiaan bĭ thou. Cōök de naamde ee 7:24: Raan ēbēn abĭ kōc ē Nhialic nōm, ku abĭ rëer tēn ē cɔɔl ē Nhiali en. Tiŋ 7:17, 20 tē gēm yĭn cōt de Nhialic ē athiēi bēēi.

Ku tē reec yĭn cōt de Nhialic ee agōth bēēi.

Kɔc abĭi keek dhil wēēt ē wēi Luɔi de Tuuc 2:42-47.

Ade mĭth, ku dhuök, ku dhueec, ku thuööm, ku

JIET NHIAL DE CIEEN

abæer, ku diäär muk mīth kapäc, aköör ë Nhialic keek bik keek muk apieth.

Täu de Kërithiaan ke wëu(2 Korinθοι 8-9)

Acī lueel an wëu ke raan aa yek yen nyuöth. Ee kaamde, ee rielde ku ee tēetde yen cī rō puk ke ee wëu. Na ee täude ka, na cī raan wëuke gām Nhialic ka cī biakde gām Bënydīt.

Luci de Tuuc cöökdīt 5 aye lueel an miöc gëmë Nhialic acie kë duëerë tō piolic. Anania kekë Thapira aake köör bik kë cie kë pieth looi, go Nhialic löngden guo guiir atuc. Nhiëer de wëu ee mei de këriëec rac ëbën (1Timotheo 6:10).

Wok duëer kueer pieth ee wëu luci wëët në 2 Korinθοι 8-9 yic.

Kuën de Miöc acin naamde (2-3)

Cökkë ajamkī në biäk de Kërithiaan ke Makedonia, aake miöc ke ke kuany nyiin. Na köör bä kuenden njic acik miöc awär këd duëerkī gam.

Kueer ye Judai tönj de thiëer gam acī nyooth ëgok, kë gëmë Bënydīt. Luci de Tuuc 4:32-37 anyooth nōn liiu ë kuën cī mac yōn ë Nhialic de Jeruthalemic. Köc ke Korith ai Paulo ke yöök bik biäk de wëu aa tööu pei në kööl tuej ee Bënmudīt

JĪET NHIAL DE CIĒEN

lam (1 Korinthoi 16:1-4). Kuën de miöc acie yen de naamde.

Tän de piön ë raan gem miöc ee miöc to gam (4)

Kueerdiit ee Nhialic yön ë Nhialic miöc ee luci yen koc jot piöth. Cökdiit 9:7, ee koc riit bi koc röt guiir ke ke kën guo miöc. Du ee miöc ke ye kë bä dhil looi, loi në luci koc yin en. Kuën de miöc acit gämdu acie cit wëu ye yök. Ku aye Nhialic gam në gämdu.

Nhialic ee miöc kekë raan gem miöc to

Acī mäth tök lëk en an të ee yen wëu gäm Nhialic, yen aye wëuke kenyiin nuaak. Wok duëer dhil piath ë dhuënj de miöc(2 Korinthoi 8:7, 9:6-11). Të ye wok com aläl, wek ee tem arëët, ku wok ee be dap com, cök thiinë 12.

Löndäj aduëerku yök në Maathayo 25:14-30.

Nhialic akocor 100% pök ë lucide yic. Mak 10:17-31 aye lueel non duëer ë piön rac raan pök nom ciëen ë luci de Nhialicic. Mak 12:13-17 ee wook yök luci bi ë Kërithiaan dhil lui apieth ee pinyë nom.

Täu de Kërithiaan ke akööl(Diet 90:1-17)

JIET NHIAL DE CIËËN

Baibol ee wook yöök nɔn ë gɔl en rɔt ke piny ë kënë kɔn cak ku Nhiali aa tōu ëtëën. Cäk 1:1 ee wo nyuöth të γɔn ciəkë piny kekë tēnhial ku akēn gōl ë Nhialic nyooth. Aduëërë ηic nɔn tōu ë Nhialic ku abī ηoot ke tōu. Diët 90 ee kɔc nyuöth tōu de pīir ënɔɔnë kekë wadāη.

Nhialic apūr ke piny ηoot

Cöök thii 2 aye lueel an, yīn aa tōu γɔn thëer Nhialic. Cöök thii 4, aye lueel an, agum de ruöön acit kööl tōη ī guɔ wan ë yīnyin. Kaam de ënɔɔnë kekë athëer tēde Nhialic aīn kēdāη ku tēde wook ee kaam dīt arëët. Pīirda acit ruu (Jakop 4:13-16). Wok duëer rōt tɔ woi pīir athëer ke cie ka bī thök ënɔɔnë.

Nhiali ee kaam mac ë pūr de raanic

Cakaa nɔn ë tōu en athëer, Nhialic aci bēn e piny nm aya nē kueer de Yecu Këritho (Galatai 4:4-5). Ku alb nē biäk bīi ë Këritho tīη ke ye nɔm de kërīëc ëbēn (Epethiei 1:9-10). Kööl bīi ë kɔc kedhie tic ë Këritho nɔm, aci ë Nhialic guɔ guiir thëer (Luci de Tuuc 17:31). Acuku bī ηic ee nēn (Luci de Tuuc 1:7), ku bī dhil rëer ke ηicku nɔn cī ë

JĪET NHIAL DE CIĒEN

Nhialic kaam bi en bēn mac. Wo bi aköölkuo dhil aa looi apieth ke wo loi ka de naamden nē biäk de piir atheer.

Nhialic akɔɔr Kērithiaan bi akööl ci gam to pieth
Bēnydit aa ye kɔɔr bi kēde piön ē Nhialic looi tē ci en kaam yök (Jon 4:34-35, 9:4, 10:17-18 and 17:3-4). Yecu aci täu de piir ē raan ebēn to ye aköl, ku to kööl ciēen ee waköu. Kueer bi wok Nhialic to yök dhuēen ee luci bi wok rēer cit Yecu ē piny nom eenē.

Wok cii kaam bi to tēk ke cīn kē loi thīn. Tē ci wok wēu möör, wo duēer wēu kōk yök, ku aduēerku keek be looi apieth. Ku na cii kaam m;;r acin kaamdän bā be yök.

Tēkdän duēerē nīn liaakän tōöu pei nē piirdu yic bi yin kake luci de Nhialic looi thīn wadän. Aduēerki wo be cuööt nē kajuēc ke Nhialic. Kuen: Epethiei 5:15-16, Kolothai 4:5-, 2 Timotheo 4:1-8, ku länjē nē löñ de Diet 90:12'Wēētē wook buk nīnkuo aa kueen apieth, ku buk piön de pelēnmɔ yök.'

Täu de Kērithiaan ke juäi (Jop 1-2)

JIET NHIAL DE CIEEN

Wok duëer Nhialic dhil aa leec akööl nyiin në biäk piol wok gup, wok Kerithiaan.

Ku ade akööl kök ee juäi wo döm. Eenjö duëerku looi? Anicku egok non duëer ë Nhialic wo to waar, ku tekdanj ci wo päi juäi ë kaam thiinakänj, ku non ee kaam dit, ke bi de kë bii nyuwoth ë kueer danj. Ku juäi ebën ee bën në biäk de luci cii ë menh ë raan Nhialic ræc (Cäk 3:16-19). Ku juändän aduëerë aa awäny mæen koor ë Nhialic bii duoi bei (Nyönj de Lönjic 28:58-61). Akööl kök Nhialic ee wo to döm juäi ago dhuëenjde nyuwoth (Jop 2:1-10, 2Korinthoi 12:7-10).

Të ci wok gup de juäi, apieth buk këde piön ë Nhialic kon njic thin. Ee këtuuc ë looi Nhialic? De awäny bii gam? Koor ë Nhialic bä dhuëenjde de yenpiöu nyuwoth në aræmic? Koor Nhialic bli rielde Nyuwoth në gök?

Ade cök kadherou cä yök në kuën ë Luci de Tuucic në biäk de luci ye koc to dem.

1.Yecu aci luci bi kocëpiöocë koc to dem mat ke wëët ku guier de wëlpieeth (Mathayo 10:1-8).

2. Gäm aye mat ke dem në akööl kök.

3.Dem ee dhuëenjde yiën Yecu ke cie raan ë loi en.

4. Nhialic ee luui në demic.

JĪET NHIAL DE CIĒEN

5. Dem ee kɔc lærë gām de wēlpethic ku luɔk de yōn ë Nhialic.

6. Dem ye looi tē guiirë wēlpieth ee rt looi ë kɔciic.

7. Luɔi de göök aie këde tuuc kapäc.

Kuen alen̄ ke Luɔi de Tuuc yitök:3:6-8, 4:30, 5:12, 15-16, 6:8, 8:6-7, 13, 9:17-18, 34, 40-41, 14:3, 9-10, 16:18, 19:11-12, 20:10-28:8-9.

Ku tē be wok Lōŋ cī Piac Mac bæ tīŋ, dem de kɔc aduëerbën ë kuɛer kaŋuaniic:

Dem aduëer bën tei

Dem aduëer ë looi nē kuɛer ke ciɛen̄ de kɔc, cīt man le mōu ë biäk de yäc(1 Timotheo 5:23), tääcë yikōu (1 meliik 19:5) ku nɔn ee cām pieth (6-7).

Dem aduëer aa dēŋ de wal

Diktor cī leec aduëer raan tɔ dek wal. Anjicku Nhialic acī diktor Luk tɔ loi luɔi pieth wään yen cath ke Paulo, nē cōt de Nhialicic (Kolothai 4:14, 2Timotheo 4:11).

Dem aduëer aa raan nɔm

JIET NHIAL DE CIËËN

Aduëer aa luçi duëer ë raan yenom waar nē ka ye looi yiic, tē cī Kēriho ke bēn waar ku wēer yīn (Luk 8:35, 2Timotheo 2:3-7).

Dem aduëer aa Kueer ëgök

Ka cīt ee kakē anukī nē apēēm ke Wēlpieth ku Luçi de Tuuc yiic. Abī yōn ë Nhialic dhil gam non duëer ë Nhialic kōc tō dem (Jakop 5:13-16).

Bī rot tiit nē gōk de yic læc, ku ye Nhialic leec tē cī en rielde nyuoth.

Ee Wäadan nu paannhial yen ee kōc tō waar nē wal ku kueer de göök. Ku ee lui nē ka cī moony yiic.

Täu de Kērihiaan ke kōc kōk(Luk 10:25-37)

Aye Nhialic kōc raan Nhialic nhiaar ku nhier kōc kōk. Biäk de biäk thēer ajam nē luçi bī alei tōu ë kōckuo yiic aa kony. Nōmläau de raan tōk aci tō wēer ë yic de kōc kōk. Yīn cā duëer ηuet wum tē kēn en yīn gām nōmläau bī yīn aa cath. Pinyda acā ya gām löön ke nōmläau ebēn, ku aci yīn tō ääunom aya.

Na kōr bā Nhialic tō mit piōu apieth bā raan thiäak ke yīn dhil nhiaar. Abä nyooth non nhier yīn

JĪET NHIAL DE CIĒEN

Nhialic nē nhiëer nhiëer yīn kōc kōk. Yecu acī alēen de Thamaritan pieth leen nyooth en kueer duëer ë kōc aa rëer kapāc ë wuōtken yiic (Luk 10:25-29).

Tiŋ kē kōr ë kōc thiääk ë yīn

Ë ciēt man ye raan de Thamaritan cath ku ye raan cī kërēcē yōk tiŋ (33). Wēn cī yen nuan tiŋ, acī rōt bēn thiëc an kuony raan ku nyään piny. Akēn kē bīi ë kōc kōk lueel tak. acī tiŋ nōn de yen kē bī dhil looi ë Nhialic nōm

Kony nuan cī tiŋ ë yīnōm

Raan de Thamaritan ade kēn ë kōr bī lō looi tē cīi kenyde thōk. Acie raan ë lō tai tei ë kur nīim cīt man ye kōc kōk ye looi. Cakaa nōn de yen kē le looi acī nōm bēn tiëer go raan cī nuan kōn luök. Nhiëer nhiëer yīn raan thiääk ke yīn ee luoi bī kē looi we yen ëtōk. Loi cīt man kōrē ye.

Nyuōthē nhiëer de Këritho raan cī nuan

Thamaritan acī kuēn tāäu piny, acī wēu dōk ku yēc ë mulde(34-35). Acī nhiëerde nyuōth ago nm mää nē ater tōu ë kaamdenic ku gēm wēuke.

JIET NHIAL DE CIËEN

Acī ɲoot ke then piny nɔn bī en raan cī nuan kony ku kony kɔc kɔk bī en kony.

Kënë acuk guɔ tiŋ ke ye tãu de Kërithiaan, Kënë aduëër ë kɔc cie Kërithiaan aa tiŋ nɔn nhiëer wok keek ke ke ye kɔc, ku nhiaarku keek në biäk ye kek kɔc cīi ë Këritho thou në biäkten.

Luci ye wok kɔc kɔk tiŋ ɣɔn e; Nhialic apiëth bīi aa tãu de Kërithiaan (Romaï 12:1-21). Buk röt aa riit (30, luci bī ë këritho luööi ë piön agɔk, ku miöc de kɔc cīn kãŋ (13), ku bī kɔc mät kɔɔr akööl ëbën (18), ku kɔc ayek luɔk ë wëi në ee kueerë (11).

Kërithiaan apiëth bīi rëërë apiëth në kɔc kën gam yiic (1Petero 2:17). Kërithiaan ee rëer piëth ë kɔc kōkiic.

Tãu de Kërithiaan ke wadãŋ (Mathayo 24:1-51)

Kɔc juëc ayek diëer në biäk de wadãŋ. Ciën aŋãth, ku riöc ku ciën mät ee dīt tēde kɔc cie Kërithiaan. Ku tēde glam de Kërithiaan acī tē duëër ë diëer cīt ee kënë tēëk.

Yecu wään wëët en ë kuur nɔm acī jam në biäk de wadãŋ (Mathayo 6:25-34). Acī Bënydīitda lueel raan diäk an, 'Duökī diër.' Acī lueel an kɔc ee diëer ee kɔc koor ë gãm. Kënë anyoath nɔn duëër ë gãm

JIET NHIAL DE CIËEN

riöcc tiaam. Wok duëer gämda tiŋ nē biäk de guieer de wadäŋ.

Ye gämdu gan ë Nhiali cii rot ee waar köu

Njic apieth an këriëec bi rot looi wadäŋ Nhialic abi töu ëtëën. Abi töu ë dhek cit man yen töu ë ceŋ. Nhialic aci rot nyuuth ke cii rot ee waar. Löŋ ther ku Löŋ ci piac mac anyothoki nön ye Nhialic yic töu anande (Malakai 3:6, Nyuuth 22:13). Koc juëc ë gäär Baibol ayek ee yithkë tak nön cii kaam Nhiali duëer waar (Diët 90:2, Yeberuu 13:8). Aci Paulo lueel nē kacigöörke yiic nön ye Nhialic yic (Romai 8:28, 38-39). Ku acin kë duëer wook päaak ë Nhialic. Aŋic ë Paulo aan kë ci t;äu ë Nhialic cii acin kë duëer e jct.

Tit bën ciëen de Yecu Këritho

Wok Kërithiaan wo njic thön de bën ciëen de Bënydandit Yecu. Luci de Tuuc 1:11, ee wo wëët yen ee Yecu manë abi lo blen ciëen ne kueer man ë le yen nhial. Nē dhuëenŋ de luät aci jäl ke woiki ë kenyiin. Nē kööl tökic wadäŋ abi bën ë ruuwic nē bëënyde.

JIET NHIAL DE CIËEN

Wook aya wok ɲic kueer bi yen bën ciëen në kacigöör yiic cit man ë Mathayo 24:27, ku 1 Thethalonikei 3:1-2. Abi bën ëthiäu ku abi ɲic raan tök. Në kööl tökic wadän wo bi päu në bën ciëen e Bënydiitda.

Acı Baaibol nyuöth wook aya yen kueer bi Bënydiitda bën. Mathayo 24, Yecu aa bëer lop në biäk de kın de kööl ciëen. Abi deκ kɔc bi aa jam ku anuɔɔn. Abi de riöc ku riäk. Abi de tɔɔɲ.

Kɔc abi kän aa kɔɔr. Kɔc ci gam abi keek yɔɲ ku abik wëlpieth wëët ë piny nɔm ëbën. Abi de luiɔ nhiany ku luci rac. Abi de gam ku ciën gam agɔk. Agööth ku anuɔɔndit, ku theem yen abi bën ciëen de Bënydiitda wat. Ku wok biı luök në kööl ë bën ciëen de Bënydiitda.

Ku kë ciëen wo bi këde bände tıɲ. Acı Yecu lueel nɔn bi yen bën biı kɔckɛnɛpiöcë bën jɔt ku leerki tēnu yen thın paannhial (jɔn 14:1-3). Nyuuth 7:15-17, ku 21:1-4 aye lueel nɔn bi ë Nhialic rëer kekë kɔɔc tēde dhuëɲ tē cinic kërɛɛc ë piny nɔm. Rem de paannhial ku kɔc ke piny nɔm abik lɔ mat lek Nhialic Awärjäɲ lam. Cii piöu bi miët ee kënë. Ye kɔɔr bä rëer ëtëen? Kööl tök miäk wadän

JİET NHIAL DE CIËËŊ

Konyduön ë w'ei abï yïn cɔɔl bā lɔ rōm we yen paannhial.

Gɔl luci ee köölë ke ye woi wadän

Acie në riöc ee në gām. Acie diëer në biäk ë kë bi tuöl ee luci ñic yïn kë bi bën. Kɔc kɔɔr ciëëŋ de Nhialic kek abï ciëëŋ de Nhialic kəcic (Mat.6:33-34),

Täu de Kërithiaan ke ka lëu (Mathayo 25:14-30)

Baibol acï aleŋ ke rööor ku diäär göör, kɔc cï jam de Nhialic tɔ lɔ tuenë në tēetden ku lɔciden. Kɔc kökkï:

Në Löŋ Theric: Aron mänhë Mothe acï ñiëc jamde ë kɔc niim lɔcɔi (Bënbei 4:10-16), tiin de Dharepath acï këcam ku yöt gam (1 Meliik 17:17-14), moc ke tiin de ë Cunem acïk yöt ku kake nin gam (2 Meliik 4:8-10), Debid acï biäk de wëuke gam ë biäk de yin ë Luandit (1Lëk de Akööl 29:1-5), go kɔc täude dɔm në gəm ë kaken (6-9), kɔc ke Neyemia acïk këriëc ëbën looi në kecin në biäk de Bëndit (Neyemia 3:1-32).

Në Löŋ cï Piac Macic: Petero acï yönde ku abelde lɔcɔi (Mathayo 8:14-27), raan wun ë Bethapage acï mulde gam (Mathayo 21:1-3), ku

JIET NHIAL DE CIEEN

gem raandäj yönde (26:17-19), meth aci këcamde gam (Jcn 6:9-11), koc ci gam ë Jeruthalem acik kaken rom ebën (Luci de Tuuc 4:32-37), Akula ku Prithila acik yönden ku luciden liëp Paulo (Luci de Tuuc 18:1-4).

Wok duëer Bënydit luöoi në tēetda ku lucida, cit man ci ë Bënydit ye lueel ë käänjic (Mathayo 25:14-30).

Gam kë cath ke yi ku täudu ke ye miöc ë Nhialic
Nhialic ee moc ebën ku tik ebën gam miöc bi yen en luöoi. Acie koc kedhie kek bi de miöc kit. Yin ci gam luci bi yin lui ë kë cath ke yin acie kë cii cath ke yin!

Koc kaarou acik wëuken lo luoci apieth. Ku ee këpieth dap looi ethiäu. Në riël ku njëc luci acik athiëi yök.

Raan de diäk aci lo ku lee wëuke kuöc luoci. aa cie wëu juëc, ku në biäk de riöcc aci yen t mär käj ebën. Miöc ci tööu acin kë ye looi. Të muk yin en aye möör.

Ye Nhialic Kuën kë ci Looi

JĪET NHIAL DE CIËEN

Kek kɔc kadiäk acĭ ke cɔɔl bĭk kē ĭk looi lɔ nyuɔɔth. Raan ēbēn aa ye luɔi nē kēde. Acie kēn e looi määthken, ee kēn ē loiki gupken yen kɔɔr ē bēnyden.

Bēnyden ē piū miēt ke kɔc kaarou. Acĭ tăn adötden gam ku lēk keek an apiēth. Acĭk njĭc lui go keek riɔp. Ku bēnyden akēn piū miēt ke raan ye kek diök nē luɔi cĭi yen rōŋ kekē döŋ ē ka cĭ gām en, acĭ yöök bĭ ka tōu nē yen gam taitai.

Acĭi bēnyden rēlic arēēt, ku acĭ bēn gām ariöp rɛc ē cĭi kɔɔr.

Wēer ē käänjic apɔlic arēēt

Döt apiēth nɔn bĭ yĭn kēde Nhialic piū looi nē kē cĭ ē Nhialic gām yĭn. Rēerē ee pinyē ke yĭ woi piny, ku woi ciēŋ de Nhialic.

Ade kē kɔr ē Nhialic bā looi ku acĭ yĭn guiir bā looi.

Täu de Kērithiaan ke guöpde(1 Korinthoi 6:12-20)

Gupkuɔ ayek kake Nhialic cĭt man ē kakuɔn kök tōu nē wook. Nhialic abĭ wook luɔp nē kēpiēth ku kērɛc yok looi ne keek. Dömdert ē mēnh de

JIET NHIAL DE CIEEN

Wëidit yer ke Nhialic. Tëkdänj de kë duëerku njic në luçi ye gpt kat;c cam ago yen muk guöp.

Kööl ë Nhialic ade naamde në biäk de läm ku ye kööl cinic luçi. Guöp de raan aci Nhialic yik në luçi bi yen këpieth yök në theer kathiërrou ku nuan yiic ku nin kadherou yiic. Cäk 2:1-3, ku Bënbei 20:8-11, aci wo yöök buk kööl tök nööm ë nin kadherou yiic, bi aa kööl de läm ku löj.

1Koronthoi 6: Ee wo yöök an, 'yin cie kën ë guöpdu, yin aa yoc ë kuën. Yenka bi yin Nhialic dhil theek në yiguöp.' Ka yin bi Nhialic dhil theek ë yiguöp. Bä ee këne looi wudi?

Ye kë ye looi takic (12)

Acie këriëë ëbën yen piath ë biäkdu. Ade kajuëc duëerë keek looi, ku aci ke bi dhil looi ëbën.

Tö Nhialic mac yin ke cie käj ku ncn ee koc(12-13)

Ye kë ye looi mac, du kë ye looi tö mac yin! Aye kc lueel an: 'Yen cii duëer päac miäk rial, ku nn cä r bi jpt.' Na ye Nhialic tak të pëcc yin, aduëer yin kuony bi tö ëtëën aya.

Tö r ee të ye Wëidit yer ke Nhialic rëer(19)

JĪET NHIAL DE CIĒEN

Luandit ee yōn cī looi pei ē biäk bīi ē Nhialic lam.
Tōu rō pei ē piny nm bā aa kē yeric tēde Nhailic.

Du riääk tō bō nē riëeu rīiu yīn Nhialic (18)

Kat nē thoŋ de Giriki ee luoi bī yīn aa riŋ ē ceŋ. Na de raan rac tēde yīn, du ye thuëc we yen, ku du lëeŋ we yen, ku du ye nyuōth ē yen. Ye mec we yen aläl. Luoi bī yīn tōc we mony cīi ē Nhialic gām yīn ku nōn ee tiŋ cīi ē Nhialic ee yic ku adik. Luoi ye raan tōc ke raandāŋ ee kērac aläl.

Cām ciem yīn kuin kōr ebēn ee yic ku adik. Ku cām ciem yīn kuin ye kōr ē yīpiōu ē bēn ee kērac aläl ku aduëer yīn tō yök kētuc thok.

Nē 1 Koronthoi 9:27, Paulo aci täude guiir ke thoŋ raan ee riŋ, aa ye yeguöp dui nē lui bī yen rēer ke ye Kērithiaan pieth. Ku nuēn juē cī Paulo yök aci ke nyooth nē 2 Koronthoi 11:16-33. Kōcde aci kueer bī yen Nhialic luōoi kiëet. Gamē guöpdu ke ye miōc näk piir. Du tänduōn ē Kērithiaan näk ē piir rēcdu.

5. *Wëet ē Bēnydit nē biäk de Nuēn ke Kērithiaan*
Bä thēm tiam adi? (Mathayo 4:1-1)

JIET NHIAL DE CIEEN

Acie kërac të cī yī them bā awäc looi. Yecu acī them ku akën wäc(Ÿeberuu4:15). Luci cī ë Yecu them anu në Mathayo 4:1-11. Ee kë wëët wo.

Kërithiaan aduëer guöp de wëi ku ηoot ke them(1-2)

Jɔŋdīt rac aye acī cök ke lām ku kueer de wëët kuany yic them en Yecu. Na wën aa cī kaam dīt ë thiëk tëëk, theem acī bën aa cök. Acī Jɔŋdīt rac lëk Yecu an: 'Loi këde gäi bā këcam looi.' Tit rɔ në theem bā kë kɔɔr ë yipiöu looi, ke cie kë kɔɔr ë Nhialic ë yipiöu.

Bëer ë Yecu anu në Baibolic tiëem en Jɔŋrac(4,7,10)

Të cīi ë wook them wok cīi rō ë nuaan në wëët ë Baibolic, ku acuku ee kueen ku cuku tëëu ë piïirda yic, ku jɔŋdīt rac alɔ näk. Anɔic nɔn ye jam de Nhialic abätäu de Wëidīt yer, ariöc në luci bī en töu ke wo.

Theemdän aduëer wël ke Nhialic wëët në kueer mæen, ku ye kë kɔɔr yök në kueer cīi piëth (6,9)

Apiëth buk känj aa takiic ku loiku këde Nhialic piöu. Tit rɔ në luci bī yin jam dīt yik në cöök tök

JIET NHIAL DE CIEEN

köu ku nön ee cök kaarou ë Baibolic. Kuen kë lueel ë Baibol ëbën.

Johrac aciï wook bi aa them ë ceŋ (11)

Tekdän ee yen këdiit rac të kuc wok të töu en thin. Raan de tŋ ee tiit të cï piny lo diu ee rɔ kiem piny aläl. yen aci raan kuath abël nhial lo yup ee rɔt guiir të cï yen thi;k ke to biï yup.

Jakop aci wo nyuöth kuëer ye theem ke tëëk ë piirda yic. Këtuenj ee ŋöŋ, ku jɔ liac, ku jɔ dhiëeth, ku jɔ d'it, ku j bën thou ciëen (Jakop 1:13-16). Të cii ë theem dap gël wei yen aye piirda yic piath. Yecu aci wo nyuöth ee kueerë wën cï yen Nhialic tŋj ke de piöu täŋda ke wo kën lui (Mathayo 5:21-22, 27-28, 37).

Në löŋ de Bënyd'itic Yecu aci wo nyuöth kueer duëer theem aa looi. Mathayo 6:13 ee wo wëët nön bi wok röt tiir ë theem bi bën, bä r aa pën të ŋic ke de yic theem, ku ŋic aya nön de Nhialic nöm riel biï ë them tiaam.

Paulo aci wo nyuöth kë ye Nhialic looi në 1 Korinthoi 10:13. Njic nön cii yen ee yin yitök. Njic luoi ye Nhialic adöt. Njic nön biï ë rielde yi to käac. Ku ŋic aya nön bi en yi to bän.

JIET NHIAL DE CIËEN

Baibol ade yic kɔc juëc cï them ku acik bën ban.
Kuen keek ku wëëtë tëde keek:
Jothep ku tiij de Potipar (Cäk 39:6-12)
Debid adi cïThaulo nök(1Thamwel 24:1-7)
Naaman aci jaai (2 Meliik 5:10-14)
Jothia aci yencm to ril (2Meliik 22:2)
Paulö ku Barnanaba acik rö leec (L.Tuuc 14:8-15)
Acï Yecu lueel an:länki ke we cïi bïi lööny ë thëmic
(Luk 22:40)

Bä kën Nhialic piön njic adi ë piirdu yic (Jona1-4)

Baibol ee wo yöök nɔn de yen kë cï Nhialic kiëet ë biäk ë raan ë bën kë bïi looi. Wok cï cɔɔl në këde Nhialic piü (Romai 8:28-30), ku wo duëer kën ë piönde tiij nɔm, të cï wok rö gäm en liqliq (Romai 12:1-2). Njiny de piön ë Nhialic ee bën të cï wok jamde piq, ku wëike, ku në jam de kɔc ke Nhialicic. Ku lusi de kende piön ë Nhialic ee bën ee të cï wok jam jɔt ë wëer you ku loku cil.

Käänj de Thamwel (1Thamwel 3:1-21)

JIET NHIAL DE CIEEN

Cakaa nom thiëek en ke Nhialic aa kuc(1,7). Acī piŋ ke cɔɔl ë Nhialic arëët(4,6,8,10). Acī Eli ye yöök (8). Acī bën cath ke Bënydit ku cath Bënydit ke yen (19-21).

Njic aya non kënë Thamwæl cɔɔl bā aa tiët. Aa cɔɔl bi Nhialic bën njic. Nhialic akɔɔr njinyde bii aa kë tueŋ.

Kääŋ de Jona (Jona 1-4)

Aŋicku non cii ë Jona jam ë Nhialic ræc tueŋ (1:1-3). Go Nhialic amandit tɔ bö, ku tɔ kɔɔr gɔp rɔ ë wëëric, ku bii rëc dit bii Jona bën like ago kãŋ njic. Acī Nhialic bën tak cakaa wään kɔɔr en bii kat në yen (2:1). Na wën aa jɔ Nhialic ye be cɔɔl ë këde rou, go Jona gam. Acī kãŋ yök yiic(3:1-3).

Luo de këde piön ë Nhialic ee wok ee yen tak ë ceŋ. Të ci en wo tɔ yök ë këdãŋ we duëer gam an 'yæ', ku non ee 'ei'. Ku në akööl juëc aye Kërithiaan lueel an kucki kën ë cöl ë Nhialic keek bik looi, ku aŋicki ëgɔk non kɔɔr ë Nhialic keek bik kë diki kɔɔr bik looi looi.

Jona aŋoot ke kɔɔr bi;li wëët ë nhiëer de Nhialic

JIET NHIAL DE CIËËŃ

Kēde piōnde ē biāk de kōc ke Ninebe aciī kit kekē
kēde piōn ē Nhialic nē biāk de kōc ke Ninebe.

Kääŋ de Kuut ē Jeruthalem (L;Tuuc 15:1-30)

Kuut de Kērithiaan akōöl kōk ayek kōr bik kēde
piōn ē Nhialic dhil ŋic ētōk nē luçi bi kek ka kōk
looi.

Ÿōn ē Nhialic tuenŋ aa ye kē lueel kōc ku ciëŋ gam
(1,2,5). 'Rōŋ nē luçi duëer ē kōc ci gam kedhie
cueel nē luçi biī ē keek kony wēi?' Acik lōŋ tōk bēn
mac kedhie (6). Aa de jam ku guiëer. Kē cik bēn
lueel aaye kē ci ē Wēidit tāau ē kepiōōth kedhie
(19-28). Goki kē cik gam gäär kōc kedhie (30-31).
Baibol ee kāŋ lueel ēdhek nē biāk de kāŋ. Yōōk nē
Baibolic ēbēn ee kēde pi;n ē Nhialic
(1Thethalonikei 4:3-4, 5:18).

Ku aciŋ yōōk bi yōk ē Baibolic ke lueel an , yin bi
dhil aa akiim, ku nōn bā rēer nē kueer 123, ku nōn
bā nyan cōl ŋek thiaak! Buk kēde piōn ē Nhialic jō
ŋic adi nē ka cit ee kakē yiic:

1. Piŋ pelēnōm de jamde.
2. Piŋ kē lueel ē Wēike.
3. Cathē ke yi lo tuenŋ nē gām.
4. Tit Nhialic ke yi ci rō gām en nē biāk de kē kōr.

JĪET NHIAL DE CIĒEN

Tök nē ee kakē yiic kaŋuan ade naamde. Tōŋ ku liiu kōk thīn aciī bī piath. Yin cā leec Bēnydīt Nhialic nē luçi ŋāāth en yīn, ku nē luçi ŋēēth yīn en.

Bä löŋ adi (Diēt 51 ku 63)

Diēt 51 ee löŋ de Debid wāān cī wāc arēēt. Go Nhialic yen tō rol ku gām wēi rac, ago gām luçi bī riāāk bī rōt cuuth lōc, ku nōn lōc athiēēi, nē kueer bī yen awānyde gam ē Nhialic nōm. Alēŋē aye yōk nē 2 Thamwēl 11 ku 12.

Alōŋ ajam nē biāk de tāu ē Nhialic. Nhialic ee piōu kok. Nhialic ee nhiēēr, Nhialic ee adhuēŋ, ku Nhialic ade riēl bī yen raan tō piēth. Aŋic nōn cī yen löŋ de Nhialic dhoŋ kōu ku riēēk Nhialic piōu. Aŋic nōn ē tōu yen pei nē Nhialic ku ŋoot ke rēēr ētēēn. Acī rōt aa tīŋ cīt maan woi ē Nhialic en. Nhialic aci luçi ŋēēth en Nhialic nyooth nē luçi bī en en pāl awāc, ku ee yen etök yen abī yen tō ee raan dik.

Aa cie löŋ ē lēc. Aa cie löŋ ē raan cī yepiōu tō piēth. Aa ye löŋ ke kē cī ye yōk ku ye löŋ piēth ē Nhialic nōm. Ee löŋ rōŋ ke Kērithiaan kedhie.

Diēt 63 ē löŋ wāān löŋ ē Debid ke lueel ye piōu nē biāk de piīr ē wēi. Aŋic nōn de yen Nhialic ee ka cī

JIET NHIAL DE CIËEN

gam looi. Kënë aci yen to koor Nhialic aläl. Köör ye raan Nhialic koor ë piön pieth ee piir dik nyuöth. Täu de Debid aa de yic diëer, aa kuc kë bi ro looi wadän. Ku aa thiän piöu ke Nhialic. Akoor kë ye Nhialic kon koor tuej. Ee löj de anäth ë Nhialic nom, ku ee löj de gemerot ë Nhialic nom ku ee löj de luci ë Nhiali nom, 'Yen rëer ke ya thiäak wo yin.'(8).

Eelija aci dhiau ë Nhialic nom, wään kuc kërec bi bën ë yenom tuej (1 Meliik 17:20). Aci löj ë koc niim ke Nhialic bi ro nyuöth jur reec gam. Anic akööl ke tiët ku akööl ke jam (18:36-37), ku aci nyokic ë Jakop 5:17-18, an:'Eelija aci löj ë piöu ëbën.' Aci Nhialic löj nyuth tönje ke piny nom. Yen ci yöök yönegäär de Baibol an bä aa löj të kaar en en, ku bä a löj të cän en koor. Kënë ee täj pieth.

Woi ka koor röt ë piirdu yic, ku piny nom ëbën. Thiëc Nhialic bi ke bëer, gämë këde piönde në biäk ë kë bä looi. Ye löjdu to dit. Läjë ë biäkdu, ku läjë ë biäk de mäathku. Läjë ë biäk ë koc thiäak ë yin. Läjë ë biäk de wundu. Läjë ë biäk de jurdu. Läjë ë biäk de piny nom. Läjë ë biäk kë

JĪET NHIAL DE CIËEN

koor, ku ye kē rōŋ, ku ye kē bā tīŋ ke cī ē Nhialic
bēēr. Nhialic abī jōt bā kēde looi.

Bā tōŋ de wēi biök adi (Epethiei 6:10-20)

Luoi bī raan rēer cī Kērithiaan acie kē piolic nē luoi
rēer wok ē ē kōc cie Kērithiaan. Nē woyiic thīn ku
biic, wok ee cool ē minē wo nē biäk de ciēŋ ē
Yecu Kēritho ē pīirde yic. Du piōu jeth nē wītdu
yic, loi kēpieth ke cie kērac. Kērithiaan kedhie
awitki, ayī kōc ye tīŋ cī kaa cī wiēt!

Acī Paulo lueel nē Romai 7:21-25, nōn ŋic en jōŋ
rēc cath ke yen, jōŋ nu ē yeguöp ē guöpdēn racic.
Aŋic nōn ye luoi de pīirde tōŋ biök kekē jōŋrac ku
abī raan tōŋ cōl Bēnydit Yecu Kēritho kuony bī
tiam.

Luoi bī yīn raan de ater ŋic ee kēn ee kōc tō tiēm.
Wok Kērithiaan wo de nīim kōc ke ater kadiäk ee
ye kōr buk wīik:

Piny nōm ee raan de aterda (1 Jōn 4:1-6)

Ye rō tiit nē cī wēi ke piny nōm tīŋ ē yīguöp. Piny
nōm ee wo tō kōr kake piny nōm ago wook mēc

JIET NHIAL DE CIËEN

wei në kuëny kuëny wok Bënydandit cök. Tit rɔ në ka ye ë piny nɔm woi. Pïir de kɔc, ku tãŋ de kɔc, ku teer de kɔc aciki ee tãn ë Kërihiaan. Kërihiaan acii bi aa raan de piny nɔm tei. Acii Jɔn lueel an, kake piny nɔm ku ka ye piny nɔm kɔɔr aciki ee kake Kërihiaan Jɔn 2:15-17. Biök tɔŋ de piny nɔm në wëu ke Nhialic (Epethiei 6:10-11). Njic keek ku kony rɔt.

Guöp ee raan de aterda (Jakop 1:13-15)

Piny nɔm ee ciët kë njic të kɔc wok ku jɔ wo mak. Piny nɔm ee wo nyuöth kë njic nɔn bi ë huöpda ye kɔɔr. Piny nɔm acit raan njic dëp, ee kë kɔɔr ë rëc tiŋ.

Wok duëer guöp njic në ka ye piönda kɔɔr (Galatai 5:16-21). Guöp ee yen ee të ye kakë röt nyuɔɔth në piirda yic. Ee thok ciët with. Guöpda aci rac të wään wiik ë menh ë raan ku aci aa tãnda luɔi bi wok ee kakë looi. Ka ye piöu kɔɔr ku kake guöp ayek piöt në kake piön ë Nhialic. Njic nɔn tōu ë guöp në tɔɔŋ ke Kërihiaan yiic! Thieithieei Wëidit yer anuki ë yiyic bik piöt ëtëën.

Jɔndit rac ee raan de aterda

JIET NHIAL DE CIËEN

Catan aci Yecu them ku abi wo them(Mathayo4:1). Abi jam de Nhialic gam wei tede wook(Mathayo 13:19). Abi kerac com ne kapieth ago wo to mum niim (Mathayo 13:38-39). Abi them bii wo math ku thel wo wei (2 Korinθοι 11:3). Abi to aa koc ci raan dan, ago ke kor moony (2 Korinθοι 11:14). Ee kenhiany tak ne toη duer karec luoi raan eben (Epethiei 6:11-16). Akor bii wook beei bei toη (1Petero 5:8).

Nic non ye Catan raan ci guo tiaam (1 Jon 3:8). Acuk tiam ne riel de Yecu Keritho (Nyuuth 20:21). Yecu Keritho aci piny nom tiaam, piny waan kor bi lo tede yen ne kuer de bany ke Judai. Aci guop tiaam, guop waan kor luci bi yen thon de tim ci riiu nom rec. Aci Jonrac tiaam, jonrec waan gam en kapieth ne kuer rac. Yecu Keritho aye kor e ceη bii kake Nhialic piou aa looi, ku aye Nhialic kuony looi ke.

Benydit game yen piar ke toη e yaguop, ku du ya gem piar ke kier rac ku piar ke rioc e yapiou.

Ba raan to gam Yecu Keritho adi (L:Tuuc 8:26-40)

JIET NHIAL DE CIËËN

Këtuen, nöm kaam ke yï luoi ë jɔ yïn aa Kërithiaan. Pïirdu ë tōu adi? È yï piŋ wëlpieth ënou? Eenö tɔ yen ee yic ë pïirdu yic? Bënydandit Yecu aa bö në piny nɔm në kë cï kiëët ëdhek: biï kɔc cï wäc bën kɔɔr ku konyke (Luk 19:10, 1 Timotheo 1:15). Yen ee kënë ee këda ënɔnë.

Kërithiaan ëbën abï dhil ŋic nɔn ëtëëu ë Nhialic en ëtëën në biäk de këdäŋ. Nhialic acï kake gäi luoi en, ku ënɔnë akɔɔr bi de kë looi aya.

Wok cï alɛɛŋ në Pilip raan ee wëlpieth guiir në Luoi de Tuuc 8:26-40. Acï jam de Nhialic riëëu (26-27). Acï lɔ röm ke raan kɔɔr ë Nhialic bi jam ke yen (27).

Nhialic aŋic täu de ee raanë (27) go ë Nhialic guiir biï piöu de kake wëi (28). Raan acï de kë nuan en kë kɔɔr en kuɔɔny (30-31) ku Pilip acï rɔ guiir bi jam de Këritho lëk en gɔl ëtëën lee tueŋ. Eenö cïi yïn ee kueer thiinë kuany yic?

LOI këde Nhialic: *Thiëc Nhialic bi raan tääu*

ë yïpiöu

Lëkë raanë Nhialic, ku lëkë

Nhialic raanë

Kiëëtë rɔt bä ee raanë wat ë

Kërithoyic ku jɔ lɔ në pïir de

JIET NHIAL DE CIEEN

Këritiaan yic

Ye them bä jam we yen të cï

ë Nhialic yï gäm kaam

Njic apieth nɔn cïi tän pieth raan pieth ee yök ëbën!
Të ye kɔc wëët bik käng looi ëbën, aye lɔ ke ke wäc
käng kueer. Raan wëët rɔ në kuëth ee kueer kuanyic
apieth, ku acïi nɔm bi läau të kën en tiam. Wo bi
röt wëët ë nhiëer de kɔc në biäk de Yecu Kërithe,
ye kueer bi jam de Yecu luɛɛl kɔɔr, ye kɔc kɔɔr
kuɔɔny piŋ röt, ye wëët në kë cï kɔn yökic, ku jɔ
kɔc thɛl tēnu raan tōŋ ee kɔc kony wëi.

Guiɛr de wëlpieth acie luci bi jam de wëlpieth
guiir ëbën wekë raan cä wek jam we yen. Ee luci bi
yïn jam biäk gäm kɔc cï Nhialic yï gam kaam we
keek.

Loi kueerduön bi yïn mäathku aa lëk wëlpieth.

1. Raan aa pieth ke Nhialic--yen kë kaar ka, ku
yen akɔɔr.
2. Raan acï kërac riöök–aye piöndi lëk en.
3. Raan aduëerë be puk nɔm në kueer de Yecu
Kërithe–Aye Nhialic lëk en guöp nɔn duëer en
aa raan cï piac dhiëeth në njiny njɛc en Yecu
Kërithe.

JIET NHIAL DE CIËEN

4. Raan abï karacke dhil pöl ku nön reec kuɔɔny de Nhialic–yen cï kēdï looi.
Bä këdu looi ënɔɔnë?

Bä luɔk ë nuɛen yiic adi(Ca;k 37-50)

Ade Kërithiaan cä piŋ ke yek lueel an ye nuɛen kaam dik. Ke nyooth ee luɔi cïi nuɛen cï ke yök rɔ puk ke ye athiɛi cï ke yök. Të rëer ë Kërithiaan kekë Nhialic nuan ëbën ee rɔ puk ke ye athiɛi tëde yen, ago yen nhiëer de Nhialic nyuɔɔth. Kërithiaan yen kë bï lɔc looi, na bï nuan yetök, ku bii Nhialic ŋɔɔth. Kë bï bën bei ë nuɛenic acuku duëer mɛɛk nɔm, ku piathde aduëerku ŋic, ee wëet tëde wook.

Tiŋ alɛŋ de Jothep Cäk 37-50. Acï Nhialic kiëet bï Jothep luööi, ku acï nyooth në piir de Jothepic wään ee yen meth. Acï mïthëkɔcken ɣaac ke ye lim ku lek guiir an cï thou. Aa manki. Ku cakaa nön ee yen lim Nhialic aa töu ke Jothep (39:1-4).

Wään thöör en ke tiŋ kɔɔr en, Jothep aa cï tiam ë yic, ku aaci bën ŋoot ke le mac në biäk de tör ë kɔc kök. Ku cakaa wään nu yen ɣön ë mɛc Nhialic aa töu ke Jothep (39:21-23).

JIET NHIAL DE CIEEN

Në wän cī miöcden yen nyuöth weeric luoci Jothep acī raan bēn kuony abī lony, ku raan akēn thönde bēn lo döt, ago nin ke Joothep jo ceŋ yōn ē mēc.

Na wēn, kaam ē biī ē piny, ku kaamē aa de yic kakē diēer nē luoci de yen yic bēnydiit de Rip nē akööl ke Jothep, go Jothep Nhialic ŋjōth nē yepiōu ēbēn (41:16).

Na we;n ke Nhialic ē jiet Jothep ē bäänyic nē kueer ē Parao.

Acī dhiēnden bēn thieei aya nē akööl ke nuanden dīt.

Piirde anyoth luoci cī yen luok nē nuēen yiic.

Cäk 45:4-13 anyoth luoci cī ē Nhialic Jothep tooc nē ee kakē yiic ago kuat de baaiden muk. 'Wek aake kōr bāk a luōi kērac, ku acīi Nhialic to ye kēpieth bā ee kē loi rot ēnōnē looi, bā koc juēc kony wēi' (50:20).

ye kēde Nhialic kōr ē ceŋ nē kē ye looi yic. Ye tāŋdu nööm nē Nhialic ciin. Ye nuan gam nē piirduōn ē Kērithiaanic ke ye kueer de luok. ye Nhialic lam ē ceŋ, ke yi ye kēde piōndu tāāu nē yīiŋ de lam nōm.

Ye gam bā gāmduōn pieth nyuōth nē nuēen yiic.

JIET NHIAL DE CIËËN

Cök kök bä kueen:Jón 15:1-2, Romai 8:28, 12:1-2, Yeberuu 12:5-6.

6. *Wëët ë Bënydīt nē biäk de Riëer ë Kërithiaan Ètök*
Dhiëëthë baai de Nhialic (Maathayo 16:13-19)
Acii ë Nhialic koor bi Kërithiaan rëer nē rëerde yetök. Biäk diit de Lönj ci Piac Mac ajam ë luçi bi ë koc ci gam röt tääu ë baai de Nhialic yic. Thön cii Bënydandīt Yecu lueel aa ye lëk kuut de koc, ku yööt ke Nhialic, aacii e lëk koc töktöök. Jón 14:1-4 'yööt juëc', aye ke luöi koc juëc. Luçi de Tuuc 1:4-8 'Wëidīt yer, ku riël' aake thönë kocëpiöocë ëbën.

Kë lueel yön ë Nhialic

Wok duëer kën ë koor Bënydiitda nē biäk de yön ë Nhialic njic nē Mathayo 16:13-19. yen ee wëtë aci nyooth ë Baibolic tuej. Aguiir kuut de koc, koc ci cööl bei ë koc yiic bik aa yön ë Nhialic.

JIET NHIAL DE CIËEN

Na tĩjku Luci de Tuuc 5:11, 8:1,3 ku 11:26
aduëerku njic nɔn ye yɔn ë Nhialic kɔc, ku acie tẽ
cĩ yĩk.

Raan nu yɔn ë Nhialic

Nẽ luci ye yɔn ë Nhialic kẽde Këritho ku aa yĩk ë
yen, anjic kɔc nu thĩn ku kɔc cĩi nu thĩn. Ee kueerde
yen ye Wun ku Wëidit yer kɔc cõl bei ë piny nɔm.
Nẽ Mathayo cõkdit 16 ade kẽ cĩ Nhialic nuõth
Petero. Acĩ Yecu tĩj ke ye Wën de Nhialic Pĩir. Aa
lueel ë Petero nẽ gãm. Acĩ njic nẽ biäk de Yecu
lueel ë yic.

Kõöl kɔc ayek aa kɔc ke yɔn ë Nhialic ë yic nẽ ee
kueerë. Acĩ rɔ looi nẽ thuɲ de Jeruthalemic nẽ Luci
ë Tuuc 2. Aa de nyuuth (36), ku aa de kën ë
lueel(41).

Ku cõök ciëen ajam nẽ biäk de Kërithiaan ëbën.
Na ke petero ë jam nẽ biäk de Kërithaan nẽ
kacigõrken yiic (1 Petero 2:4-9). Kɔc ë dhiëëth
Nhialic, kɔc cĩ Yecu Këritho gam (1 Jɔn 5:1-5).

Amat de yɔn ë Nhialic

JIET NHIAL DE CIËEN

Të ye kuut de Kërithiaan kenïim mat thïn në rin ke Bënydandit Yecu Këritho, ade yon e; Nhialic ëtëën. Lönj cï Piac Mac anjic amæt cit ee kakë në rin ke (Ramai 16:1,5, 1 Korinthoi 1:2, Pilemon 2).

Në Lucï de Tuucic kɔc cï gam aake ye kueen apïeth, ago njic eeja nu biic ku eeja nu yon ë Nhialic. Tiñ (Lucï de Tuuc 1:15, 2:41, ku 6:1,7). Në Lucï de Tuuc 9:26-28 wo cï Paulo tiñ ke lɔ yon ë Nhialic go gam kën ë lueel Baranaba.

Këpieth de amæt cit ee kakë, Kërithiaan ayek kepiö;th riit ku konyki röt ku yek täu de Yecu ku Wëidit yer rɔm ëtök. Aduëerki wëët në lucï bii kek röt aaa nhiaar. Aduëerki röt kiem piny ë piirdenic. Ku yek röt wëët kapäc.

Gäm cïi raan Nhialic gam në piön awai, ku gäm cï raan Bënydīt Yecu Këritho gam, ku mat kekë lucï cï raan Nhialic Wun gam, ku Nhialic Wënde, ku Nhialic Wëidit yer, ee rɔt nyuɔoth apïeth të töu ë raan yon ë Nhialic, ke yi rëer wekë Kërithiaan ke we ye yon ë Nhialic.

Muk baai de Nhialic (Epethiei 4:1-32)

JĪET NHIAL DE CIËEN

Cit ye meth dīt, ku menh cī Nhialic tɔc abī nɔm de man, ku wun, ku baai bī yen tiit, ka raan cī gam cī bε dhiëëth aci gām baai de Kërithiaan bik en aa tiit ku bik en kuɔny nē luɔk.

Luk 8:14, aye lueel an cie kōth kedhie kek ee dīt. Ku 1 Petero 2:2 aye lueel an mīth ke wēi abik dhil dīt. Yeberuu 5:11-6:3 ajm nē biäk de mæth ku dīt. Ade kīn ee menh koor ë Kërithiaan nyoorth kekē raan dīt. Ee luɔi kɔɔr en kǎŋ nyuɔɔth, ku akööl kōk abī dhil dīt.

Wēt de Baibol nē biäk de dīt ee luɔi cī en yet tēde thök, ka cī loi.

luɔi de yōn ë Nhialic ee luɔi bī yen kɔc cī gam kony bik dīt. Aye bāny ku kɔcken looi kedhie. Këriëc ye looi ëbën, nē jam, ku luɔi, ku māt ee dīt tɔ bö.

Aye Baibol lueel an we duëer aa miöoc ku yok yök:

Luɔi (Jon 13:14-15), kǎŋ (Luɔi de Tuuc 2:44-45), ŋiëc guiëer (Romai 14:13), gām ë wēi (Romai 15:7), wēët pieth (Romai 15:14), riëtëpiöu ë nuanic (2 Korinthoi 1:3-4), kony nē yöc de kathiek (Galatai 6:1-2), riëü (Epethiei 5:21), päl de awëc (Kolothai 1:3-4), riëtëkɔc (Kolothai 3:16), wæi de luɔi pieth

JIET NHIAL DE CIËËN

ku riëtëpɔu (Yeberuu 10:24-25), ku pal ku lõŋ (Jakop 5:16). Kënë anyoth nɔn de yin nɔm kë duëer gäm yon ë Nhialicdu, ku yon ë Nhialicdu ade nɔm kë duëer gäm yin.

Epethiei 4:11-16 ayok tiŋ cii yen ee kɔc ke yon ë Nhialic kedhie kek duëer këtök aa looi. Kɔc kök abik këne looi ku loi kɔc kök dän, ku ee kɔc kedhie kek bi luoi looi (12). Kënë ee luoi bi ë kɔc ke Nhialic kɔc ke Nhialic aa luöoi.

Nhialic ee yon de Nhialicde gäm miöc në kueer ë kɔc. Acie kɔc mæn. *Tuuc* ee kɔc ci Nhialic ke gäm luæl de wëlpieth në luoi de göök ku kake gäi. Kök anuki rin ë Baibolic (Luk 6:13-16, Luoi de Tuuc 1:26, 14:14, Romai 16:7, 1 Korinθοi 9:1-2, 12:28, 2 Korinθοi 12:12). Lõŋ ci Piac Mac ade yic gäär de Tuuc thær, ku tuuc ke ee köölë aciki ee wëetë bi jai.

Tit ayek jam de Nhilic luæl. Ayek yon ë Nhialic wat në akööl kök, ayek ka bi tuöl caar, ku ayek kɔc riit piöth, ayek kɔc ci gam wëet, aye kë lueel Nhialic lëk kɔc (Luoi de Tuuc 11:27-28, 13:1-3, 15:32, 21:9, 10-11, 1 Korinθοi 14:14:3-5, 1 Timotheo 1:18, 4:14, 2 Petero 1:21). Ade kuær juëc duëer wok cäär yic de Kërithiaan them. Nhialic acii rɔ ee jai.

JĪET NHIAL DE CIĒEN

Kɔc ee wēlpieth guiir ayek tuuc ke wēlpieth ku yek kɔc ee wēlpieth ke Yecu Kēriho luɛɛl. Pilip yetök yen aci rin bēn yetök ke ee raan ee wēlpieth guiir. (Luci de Tuuc 8:4-8, 26-40). Timotheo aci yöök bii luci de raan ee wēlpieth guiir looi (2 Timotheo 4:5). Raan yic ee wēlpieth guiir aci bi nyaai nē jam yic tim ci rīiu nɔm de Kēriho yic.

Abi nu tē tōu ē kɔc, ke leer keek tē nu tim ci rīiu nɔm kōu nē kueer thiökic rōŋ.

Tiit ku bēny ee wēt ee kɔc ee kɔc piöoc. Ayek thök tiit, kju ciēmki thök, ku wetki thök. Ayek kɔc de tēt ē jam de yic ku lueel cit man tlu ē kǎŋ. Ku *röördit* aya ayek kɔc ci thiǎŋ ē wēi ku yek kǎŋ yökiic.

Keek nē kɔc kök abik yōn ē Nhialic aa tiit (Luci de Tuuc 20:17-38, 1 Timotheo, 2 Timotheo, Tito).

Tuuc acie luci de raan tök. Lōŋ ci Piac Mac aye lueel nɔn ye kek kɔc juēc kek ē wat kɔc. Ka ye luci cit ee kēnē kɔc aye ke yök nē 1 Timotheo 3:1-7 ku Tito 1:5-9.

Tē ci yin ee miöckē ŋic, tak aya nɔn kɔc ē Nhialic luci bi yin yōn ē Nhialic aa miöcc, ku ye nööm tēde.

JIET NHIAL DE CIËEN

Luci bän aa raan ë Nhialic në guöp de Këritho yic (1 Korinθοi 12:1-31)

Luci de Yecu Këritho aduëer aa kë yok looi ë piirda yic ëceᅇ. Baai, ku luci yic, ku lɔ tē tō wok thīn ëbēn, aduëerku aathem buk raan de guöp bōt tɔ dem, ku buk raan de kë kɔɔr wēēt, ku buk raan duōōt lony (Luk 4:18-19). Wok duëer tən Kërithiaanda tuɔɔm në kë yok looi yic ëbēn.

Këerkëer kaarou de guier de wēlpieth ee abārɔ pieth ku piōōc de yith ke wēlpieth.

Cök dīt kadiäk ajamki në biäk de miōc ye Nhialic gām yōn ë Nhialic. Romai 12:6-8, 1Korinθοi 12:7-11, 27-31 ku Epethiei 4:11-12. Miōc de wēi ee riēl ye Nhialic gām raan në duëēᅇde në biäk de pieth ë kɔc. Ee kēn ee Nhialic tɔ ᅇic guöp yōn ë Nhialic. Aye Nhialic tɔ lui kekē luci de gām ë raan.

Kēthiinä ee wēerē ēyic miōc ë wēi. Acīn tē ye Baibol ye lueel nɔn yen keek kapäc kek ee miōc de wēi. Wēn thēer wok cī jam në biäk de tuuc, ku tīt, ku kɔc ee wēlpieth guiir, ku tīt ku bāny ee wēēt.

1.Cäär–luēel de kë cī Nhialic tak ku wēer de wēl yīic.

2. Luci–Ee möök de kɔc ke Nhialic kekē kake.

JĪET NHIAL DE CIĒEN

3. Wëet–nöm de piöoc pieth ku nyuöth de luël ë yith.
4. Riëtëpiöu–cäth ëtök we raandäj ago gämde yik.
5. Juëer–ee kuɔɔny de kɔc kök në kë nuan keek.
6. Wät–wät ku ciæth ë kɔc në biäk de kë loi.
7. Kokëpiöu–ee kokdepiöu në kɔc gum këtuc ku thëm.
8. Pɛlënɔm–täŋ de kake wëi ye gäm raandäj.
9. Njinydekäj–bëer de kake wëi de raan cī lop.
10. Gäm–luɔi nǝëth ë raan Nhialic ku tɔ raan loi käj.
11. Miöc ë dem–luɔi bi yin raandäj tɔ dem ë riel ë Nhialic.
12. Göök–riel biï ë raan gök looi ë riel de Nhialic.
13. Wëet–ee luɔi ye raan wël ke Nhialic lëk kɔc.
14. Täŋëkäŋiic--luël de wël ë cökken ka cī tīŋ ku ka kënë tīŋ na ye këde Nhialic ayi kë cie këde Nhialic.
15. Jam ë Thook mæen–jam në thon cii njic.
16. Wëer ë Thook mæen–wëer ye thon cii njic waaric.

Ee awäc të kuc ë Kërithiaan miöc de wëi (1 Korinθοi 12:1). Ku ee awäc të ye Kërithiaan miöc kää. Apieth tëde Kërithiaan të ye kek e kɔɔr bik

JIET NHIAL DE CIËEN

Nhialic luöoi (1 Korinθοι 12:31, 14:1, 12). Ee Nhialic yen ee miöc tek në këde piönde (1 Korinθοι 12:6-11, 28). Acii pieth bä Nhialic lëk kë ye koor bi luoi yin. Ku aci than aya an na ye këdän koor ë yipiöu abi këde piöndu gam yin.

Thiëc Nhialic bi yin gam kë köör yin. Njic ka lëu keek, në luoi ci yen yi cak aya në biäk de kë bii looi.

Kërithiaan ëbën abii ë Nhialic luoi në köölden ci tak cit man ë kë koor. Ye kë lueel ë Kërithiaan kök piñ, koc njic keek ku ye ke riëeu gup yon ë Nhialicdun. Ye këriëec ci ë Nhialic gam yin gam. Njic miöc ye tiñ ke Nhialic ë bi yin luöoi thin. Du kë cii ë Nhialic köör yin ee looi.

JİET NHIAL DE CIËEN

7. *Wëët ë Bënydit në biäk de Baibol*

Riel de jam ë Nhialic

Kään cı Yecu lueel në Mathayo 7:24-27, anyooth në cii këerkëer de pïir ë Kërithiaan tääau në Yecuyic. Jam de Nhialic abı yen tɔ ril në gämde ku tɔ ye adöt në lucide. Acii Nhialic bi kɔn pöl.

Jam de Nhialic në pïir ë raan yic aril! alëu bë them tiaam(diet 1198:11, Mathayo 4:3-4). Alëu bi tāk tɔ pïir (Jakop 1:22-25). Alëu bi kërac kuum(Galatai 3:21-25). Alëu bi wëi cääm (Diet 1:1-3, 1 Petero 2:2-3). Aleu bë kɔc tæer dhonj köu (Epethiei 6:17). Baibol ee këde gäi.

Këcigöör tuej aci göör ë kɔc juëc ë ciæth ë Wëidit yer keek. Adeki yiic Mothe, ku Jocua, ku Debid, ku Tholomon, ku kɔc kök. aci bány ke ka ke nhialic cde Judai ke nyɔk ë gäär, në kit ku kit në aböc kööth ku agut kööth ku biök kööth. Miök de gäär aa ye looi në kë cit col ku adök. Thook thæer ee yi

JIET NHIAL DE CIËËN

Babilonia, ku Thirian, ku Aramaik, ku biäk de thon de Arap, ku kēdit ee thon de Yeberuu nē Lōŋ thær yic, ku thon de Giriki nē Lōŋ cī Piac Macic. Yen Baibol muku ēnōnē amatic ētök ku gam nē ruōön bot kaŋuan. Ku Baibol ē thon de Liŋlith athök nē ruōön agum ku bot kadiäk ku thiërbët ku rou (1380-62). Nē biäkde Jōn Wiklip acī bēn mōör paan ē Liŋlith, ku Baibolde acī pēn kōc nē kuēn, ku wēcē yomke bei ku yök ke mac nē ruōön (1428). William Tendale yen aye Baibol tuen nē thon de Liŋlith ē kōnē waaric nē thook thær Yeberu ku Giriki. Go Lōŋ cī Piac Mac thöl nē ruōön 1525. Tendale acī yōŋ aya. Go abelde riääk wiir ku mär kacigöör juēc. Go kuany cök nē amantum, ku nyiin ē määhke, go jō dui nē Mak cī göör! Nē ruōön 1607-11 Baibol de Kiŋ Jemeth acī göör. Acī run kathiërdhïc thöl ku jō bēn gam ē kōc juēc, kē nyooth ee luci bī Baibol wään piēc thök kaam thöl ku jōke bēn gam. Ku aye lueel nōn de yen thook juēc kēnē waar yiic cakaa nōn looi ē kōc waar thokic luci dīt.. Jam de Nhialic ee kēde gäi! Acī kēde lueel. Aye kēde gam. Köth cī com ayek ŋoot ke ke lok.

JĪET NHIAL DE CIĒEN

Du nɔm mār nɔn pīir ē Kērithiaan nē jam de Nhialic ē wēi(Mathayo 4:4). Kērithiaan ee Nhialic ŋic ku kēde piōnde nē jamde yic (L. Tuuc 17:10-11). Kērithiaan ee jam de Nhialic nhiaar nē yic (Diēt 119:127).

Nē kacīgōōr kōk bī bēnē kaarou ade cōk ke baibol, acī ke gōōr nē kuēny ye kek kecōik kuany, ku ē ke gāār keek adī. Nē biāk bī yīn Baiboldu ŋic yic apieth bā de kalik ŋic nē biāk de kacīgōōr ēbēn. Kacīgōōr juēc ku Dikcinori abik yīn kuony, ku du ke to nōm tēde Baibol. Cit man ye Thintheth bēnydan ee Baibol wēēt ye lueel tē cī yen thōk nē wēēt an, 'Ye Baibol kueen, ye kueen.'

Piath de jam ē Nhialic (Diēt 119)

Nē kuēn kueen wok cōōk bēēr de Baibol Diēt 119, wok duēēr piath de baible ŋic. Tē ye wok jam kueen apieth buk dɔm ē wopiōōth aya. Ee luoi bī wok en aa aa takic ē ceŋ ku cuku nīim bī dap aa mār ē yen. Wo bī karackuo dhil aa gām en, ku toku nyuth wook ka nu ē wopiōōth.

1. Baibol ee kueer de athiēi dīt (1-2)
2. Ee kueer de pīir agok (9)
3. Ee kony nē biāk de kērac (11)

JIET NHIAL DE CIËËN

4. Ee awaŋ de riel de wëi(28)
5. Ee piir de wëi be to ril(37,93)
6. Aröŋ ke nãth aläl(42)
7. Aduëer wo wët kuer lɔ tëde Nhialic(67)
8. Ade piath wär piath ë pinynɔm(72)
9. Atöu athëer ku le cit ke cii to waar (89)
10. Ee nampel nhiali gam(98-100)
11. Ee wo nyuöth tëda ku nyuth wo tuen(105)
12. Ee kacimoonny nyooth (130)
13. Ee kac to yök kãŋ yiic(169).

<i>Löŋ Theer</i>		
<i>Gäär de Kathëer</i>	<i>Gäär de Këŋ</i>	<i>Gäär de Tit</i>
Cäk	Job	Yithaya
Bënbei	Diet	Jeremaya
Lebai	Këŋ	Dhiëü
Kuën	Wëët cï Määtic	Edhekiel
Nyöŋ de Löŋic	Diet ke Tholomon	Daniel
Jocua		Yodhiya
Bäny ee Löŋguiir		Jowel
Ruth		Amoth

JIET NHIAL DE CIEEN

1 Thamwɛl	Obadaya
2 Thamwɛl	Jona
1 Meliik	Maika
2 Meliik	Nayum
1 Lɛk de Akööl	ʒabakuk
2 Lɛk de Akööl	Dhepanaya
Edhra	ʒagai
Neyemaya	Dhekaraya
Ethta	Malakai

Löŋ cǐ Piac Mac

<i>Gäär de Kathɛɛr</i>	<i>Gäär de Kacigöör</i>	<i>Gäär de Tit</i>
Mathayo	Romai	Nyuuth
Mak	1 Korinthoi	
Luk	2 Korinthoi	
Jɔn	Galatai	
Luci de Tuuc	Epethei	
	Pilipoi	
	Kolothoi	
	1 Thethalonikei	
	2 Thethalonikei	
	1 Timotheo	
	2 Timotheo	
	Tito	
	Pilemon	
	ʒebreuu	

JIET NHIAL DE CIËËN

Jakop
1 Petero
2 Petero
1 Jɔn
2 Jɔn
3 Jɔn
Juda

Kueer ye Tak an ye kek kecök Kuany

Löŋ Thær

Cäk	1 Meliik 5-22	Yabakuk
Job	2 Meliik 1-14:20	2 Meliik 22-25
Bënbei	Jowel	Obadaya
Lebai	2 Meliik 14:21-25	Jeremaya
Kuën	Jona	Dhiëü
Nyöŋ de Löŋic	2 Meliik 14:26-29	1 ku 2 Lëk de Akööl
Jocua	Amoth	Edhekiel
Bäny ee Löŋguiir	2 Meliik 15-17	Daniel
Ruth	Yodhiya	Ethta
1 ku 2 Thamwel	2 Meliik 18-19	Edhra 1-4
Diet	Yithaya	Yagai
1 Meliik 1-4	Maika	Dhekaraya
Këŋ	Nayum	Edhra 5-10
Wëët cï Määtic	2 Meliik 20-21	Neyemaya
Diet ke Tholomon	Dhepanaya	Malakai

JIET NHIAL DE CIEEN

Lönj cǐ Piac Mac	
Mathayo	Romai
Mak	Luci de Tuuc 20:3-28
Luk	Epethiei
Jɔn	Pilipoi
Luci de Tuuc 1-14	Kolothoi
Jakop	Yeberuu
Galatai	Pilemon
Luci de Tuuc 15-18:14	1 ku 2 Petero
1 ku 2Thethalonikei	1 Timotheo
Luci de Tuuc 18:12-19:10	Tito
1 Korinthoi	2 Timotheo
Luci de Tuuc 19:11-21:1	1, 2 ku 3 Jɔn
2 Korinthoi	Juda
Luci de Tuuc 20:2	Nyuuth

Paulo ku Timotheo acik lueel an piath de Baibol 'ee wëët, jäny ku kit piny piöoc në piathëpiü', yen aye dik ëbën tëde moc ku tiij de Nhialic (2 Timotheo 3:16-17).

Baibol cǐ kueen acin piathde. Baibol ye kueenic apieth. Ye tak bǎ Baibol aa kueenic yitök ku du rot ee kan në ka bǐ kɔc gǎm yin.

JIET NHIAL DE CIËËN

Kuëer ye jam ë Nhialic kueen(2 Timotheo 2:1-26)

Raan aduëer baibol kueen në theer kathiërdherou ku bën në röldit. Na cï cath abël nhialic yin duëer kajuëc tiñ në cäthdu yic. Wään jäl en ë Kaartuum ke ya Londn. Yen cï Kiir tiñ ke läk të tääk en ë jöör de Ripic. Yen kën ë tiëñ në abël Nhialic aa wuöc ke Kiir wään tiëñ ë Kaartuum.

Kuën de baibol aduëer dek njiny de kajuëc ku kakor aya. Ku kuën ë Baibol aduëerë gpl ëlöñ.

Текдәң кәәр бә кәцигӧӧр тӧк куюен ӗ Баибол

Ye kueen raanjuëc, ku gäär kak ee keyiic nyok, ku löñ l ke bö, ku ka wën ee röt tääm.

Текдәң кәәр бә цӧк куюен

Ye cöök de Baibol kueen raan juëc, cit man töu en në kәcigӧӧric. Acï gӧӧr ӗ baibolic raanrou an, 'Acin Nhialic,' ku të le yin e kueenic ëben abä yök acie ke lueel ka. Tiñ (Diët 14:1, 53:1)

JĪET NHĪAL DE CIĒEN

Tē kuēn yīn ye ɾɔ luɔp ku abā ke bēēr nē kē kuenic.
Apieth bā bēerdu gäär piny ago ke be kueen ē run
bī be bēn.

Eenjö lueel ee kēcīgöörē?

De ka kōk de naamden cī lueel?

Duēer ee wēētē gōör nē cōök ciēkic?

De kääŋ duēer kuany cōk ku lueel?

De yōök bā riēeu?

De ka cīn thɔn bā ke kɔɔr?

Tekdāŋ yī duēer ka cī yök thōōŋ nē ka cī möth yök
ku nɔn ee *Komentariī*.

Tekdāŋ duēerē kɔɔr bā jam ku löŋ kueen

Kuen *Konkodan* ago wēl ke kacīgōör ku baibol yök
thīn. Kɔɔr wēl ku matke yiic.

Kuen *Dicinariī*. Luel ē piöndu luɔi duēer yīn e looi
ē piirdu yic ē ceŋ. Ku jɔ wēl thiääk yic kueen.

Tekdāŋ kɔɔr bā raan ku tāŋde kueen

Yīn bī *Konkodan* kɔɔr bī ee raanē kuɔny nē Baibol.
matke yiic nē kuēn kueen yīn cōk ēbēn. Nöm kē
de naamde ē piirde yic.

Loi ee kēnē lop juēc. Yik bēerdu nē gäär gēer yīn
keek piny ē biäk de luɔidu.

JIET NHIAL DE CIËËN

Ë yök ke Nhialic adi?

Ë cɔɔl ë Nhialic adi bi ee kë loiyë looi?

Eeñö ë rilic tëde yen?

Eeñö ë köcic tëde yen?

Eeñö kɔɔr ë Nhialic bä ñic tëde yen?

Wok bi röt dhil kiëët buk röt gäm Nhialic, ke wo ye kɔɔ ee jam de Nhialic ñiëc muk (2Timotheo 2:15). Ade yic wëët ku luɔi ku piir.

Kuën de Baibol abi yök raanrou në Mak ku Luɔi de Tuuc yiic raanrou. Göör cök de kë lëki yin. Göör lop ee bën në yinɔm.

Ka nu thiin ci gam në biäk de piir ë Yecu ku Petero ee kake wëët. Aduëërë ke ñuak kööth yitök. Länjë ke yin kën kuen ku thiëc Nhialic bi jam ke yin. Të cïn cöök jɔ kueen, yin duëër Komentari jɔ kɔɔr abi yin kuony në bëer de lop, ku nɔn tɔ yi yök ka kök yiic.

Baibol ee wo yöök an, 'Gäm ee bën në piñ de jam, ku jam aye piñ në wël ke Këriho.'(Romai 10:17).

Apiëth bä jam de Nhialic piñ në wëëtic. Ku kë thiin cit ee kënë abi yi kuony bä yom kuany.

Cöök de Baibol kuen:

Kë lueel:

Raan jam:

kööl ëjam

tëde jam

JIET NHIAL DE CIEEN

Anyooth

Këtuenj de naamde

Këde rou de naamde

Këde diäk de naamde

Këde njan de naamde

Bëer: Eenjö bä looi?

Bä looi adī?

8. *Piir de Mak ku Luci de Yecu Këriitho*

Tëde Yecu Këriitho (Mak 1:1–15)

Piir de Këriithiaan ee luci ye raan kekë Yecu Këriitho. Wëlpieth ke Mak ee yen ee këcigjör tuenj në biäk de piir ku wëet de Yecu Këriitho.

Anjicku non ci mak kajuëc pij në amæt ke kɔc ke Nhialic wään ë yöötiic(Luci de Tuuc12:12), ku aci wëet në rëerden dīt kekë Paulo, Batnaba ku Petero (Luci de Tuuc 12:25, Pilemon 24, 1 Petero 5:13).

Nhialic aci Mak tɔ gār ke biī kɔc ke kueen kedhie (Mak 1:1).

Yen ee cöök tuenjë ee kånj kaarou mat yiic: Këtuenj yith në biäk de Yecu Këriitho, ku këde rou gām biī Yecu Këriitho gam. Mak aci ka ci Yecu ke looi gjör agoku njic Yecu eeja.

JIET NHIAL DE CIËËN

Göl de Wëlpieth

Na cī riŋ thiök bī rɔ ɔɔl nē thaar de 3 thēen, ku kɔc riŋ keniiim kut, ku tēëukī lupɔɔken thiek piny, ku tēëukī lupɔɔ ke riŋ, ku jɔ raan ee ke tɔ riŋ bēn ku jɔ lueel an: 'Cuɔckī röt ē yāänkuniic,' aduëërē lueel ē yic nɔn cī riŋ thiök ke göl, ku nɔn cī riŋ rɔt ɔɔl nē kē cīt pēi cī wan, ka kēnē ee nyooth de ka wāän cī thök, ka ye kɔr, ku kööl e riŋ, ku kuēny de bāny, ku riöp ku ka kök. Kiit, ku guieer, ku ka loi ee kek ee kāŋ tɔ lēu röt.

Mak cökthii 2-3, tiēt aci wo nyuöth raan de naamde bī bēn ē kɔc yiic. Raanē ee Yecu Kërittho (9). Kē mæen nē biäk de raan ē Nadhareth nē Galilii ee Bēnydīit de paannhial kekē piny.

Nhialic ee ka cī guir tɔ loi röt, cakaa kek ē riliic. Tɔ ee kēde piirdu bā kēde piön ē Nhialic aa looi.

Jool de Yecu Kërittho

Jɔn de Baptith aci kɔc guir nē biäk de Yecu Kërittho nē luci cī yen kɔc wēët bik kepiöth puk ke ke bii päl awëëc(4). Aguum acik jamde bērn piŋ, goki karacken gam ku joolē keek.

Yecu acin këræcden bii gam. Aa joolē ago rɔ mat ke kɔc, nē luci bii yen e nyuɔɔth an wēn ē Nhialic

JĪET NHIAL DE CIĒEN

acī aa wēn ē raan ē yic. Aa joolē ago kēden bīi bēn looi nyɔɔuth nē luɔi bī yen raan kekē Nhialic bēĪ tētök. Nhialic wun aa mit piūu kekē Nhialic Wēnde.

Tɔŋ ŋic Yecu

Na wēn cī ye jɔ luɛɛl ē kɔc nīim, ke tɔŋ ē wēi ē jɔ rɔ ŋuak. Nhialic Wēidit ɣer, ku Catan, riɛl ku ye raan de jɔŋrac, keek kedhie acik dīt tēēr nē piir de Yecu Kērithoyic. Go Catan Yecu gām tāŋ kɔc, kēde gāi ku nyiɛi. Kuen thēm nē Mathayo 4:1-11. Go Bēnydiitda kueer de nuan ku gēm ē rɔt lɔc. Acī kueer ē jietjēpiūu ku thuɔɔu lɔc. Acī luɔi bī yen Wun tɔ yök dhuēēŋ lɔc ke cie guöpde.

Wēlpiethkē ayek wēlpieth ke kɔc kedhie, kɔc ŋic wīt mu ē kaam de yic kekē awäc, ku kēpieth ku kērac. Ku Yecu Kēritho acī tŋ tiaam! Yecu acī guöp piööny ku acī tɔŋ bēn tiaam.

Wēlpieth ke Mak aake gɔl röt ē Nhialic piūu. Kɔc ee rēer ke ke thiäk ē Nhialic piūu, kek abī tiam ē tŋ de piiric.

Kē Kɔɔr ē Yecu Kēritho(Mak 1:14-34))

JIET NHIAL DE CIËEN

Në ee këcigöörë yic, kë cī Yecu Këriho luöi rot në biäk de piny nom aci tic ëgok eenë. Aci guiir apieth an piirde ëbën abi lui ke to ee kakë loi röt.

Acī lueel non bi ë kc yök

Në Lönj cī Pac Macic wëlpieth aye ke mat në kunydwëi, nyooth de thön ke Nhialic, mät, anäth ku piir athëer. Yecu Këriho acvī ee kakë gäm koc të töu kek thīn ëbën.

Koc kedhie abik kepiöth dhil kon puk të kën ë ke kon waar. Koc ayek piöth dhiau në awëec cik looi ë piirdenic. Ee piöu dhiau në cī awac looi, ku aye gäm kaam bi awänyde gam, ku tek dänj duëerë be them.

Acī lueel non duëer ë koc tuoc

Mak aci rin ke koc juëc cī Yecu ke cocl ku tooc keek nyooth. Ade koc ee ye rec deep (1:16-20), ade Lebai ee ye athölbö kut (2:14), ku ade koc cī loc bik aa tuuc (3:13-19). Ku në Mak 6:7-13, Yecu cī nek në koc cī loc gäm kë biī aa looi. Na tak ee këne yic, ke Yecu aa wëet koc bi ciët en në luoi de koc cī cocl ku tooc keek.

Wok cī yök aya an cie kc cī cocl ëbën kek cī lo (10:17-22). Yecu akën kë ye raanëpiöcë koc

JĪET NHIAL DE CIĒEN

nyooth. Acī lueel an luçi bī raan ɾɔ gam ee kētuc thok. Yen wo yīn na cuk gam luçi bī wok kēriëc ebēn gām Nhialic abī de kēdiit bīi yök tēde yen. Mak 1:17 ee ya yöök an ee luçidi bā Yecu kuany cök, ku ee luçide bīi yen ɾɔ ee kēden kɔɾ. ɾɔ ɾ ee raan kuany Kēriho cök ēnɔɔnē. Du thäär wekē kēde piōnde.

Yecu acī lueel nɔn bīi kɔc thöör

Cökthii 21-28 anyooh käng kadiäk nē biäk de luçi ē Yecu: Aa ye *thöör* kekē riēl de mōöth. Kɔc ke ater aake ye *kīiu* nē luçi ŋic kek raan thëēr kek! Aake ye *rēl* yiic. Yecu aa cie riöc ku aa cie diēer tē tōu ē jɔŋrac. Aa de nɔm riēl, ku aa ye riēlde luçci. Jɔŋdīt rac ee riēl, ku Nhialic aril arëet. Mak 6:7, aye lueel an riēlē acī gām wook. Go jɔŋrac yöök de Yecu riëü.

Acī Yecu Lueel nɔn bī kɔc piöth aa kok

Yecu aa ye kɔc tiŋ ke ke ye kɔc, aake cie wēi bīi ke ɾɔ gām. Cökthii 29-34, aye nyooth nɔn yen kē kɔɾ ē raan piŋ, ku ye kɔɾ bī kony guöpde, ku gēm ɾɔt kɔc ee bēn tēde yen nē yepiöu ebēn. Kokdepiöu ee kēn de piir ē Yecu (1:41, 6:34, 8:2).

JIET NHIAL DE CIËEN

Piir de löŋ ë Yecu Këriho (Mak 1:35-39)

Cakaa yin ë lui ë luccidit, apieth bä kaam de löŋ dhil yök. Në këdiën yan gâr thïn yen cï wël ke Jon Wethli göör an: 'Yen de kajuëc bä ke looi ee köölë ku abän kaam dît nööm ke ya läŋ të kën en keek dguo lëu në lucci.' Të woi yin cök ke löŋ ë Makic, yin bï ee kakë tiŋ:

Kaam ee Yecu löŋ thïn

Në cöök 35 abuk dhil njic ncn yen piöu dek löŋ, ku aa ye kcor bii ë kocëpiöocë looi. Acä ee gam ncn duëer yin Nhialic lëu në nhiëer ë piöndu ëbën, ku wëu ëbën, ku riëdu ëbën, ke yi cii kaam ee nööm bä rëer we yen wapäc.

Në akööl kök cï tëek Yecu aa ye kacigöör wëët në yön d Nhialic ë Kapernaum. Go röm ke raan de guöp jcnrac, ku jcnrac ciëc wei ku to raan dem. Të wën ee kek lo cam Yecu aa jam kekë koccken ëpiöocë. Acï dhicm de Petero to dem ku kony koc juëc.

JIET NHIAL DE CIEEN

Ku Yecu aa ye ηoot ke jɔt rɔt ke piny ë col, ku nyiëëη baai piny ku leer ë jööríc të yen löη thïn (1:35). Ee këde gäi kɔc ayek dap päac lekï ë luyiyic, ku nɔn kenyki ku aciki ee dap päac lek löη.

Aηicku aya, nɔn ye wok dap lɔ töc, ku wok ee ruu ke wo daai, ku nɔn lok thuëec woi, ku nɔn jiiem wok piööth, ku yok lueel an ηic ë Nhialic de wok piööth nïn.

Yecu aa ye löη aya ke kën kɔn cam në akööl kök(6:41, 14:22, 23), ku læη ë biäk de luyi(6:46).

Yecu awëët löη

Ade yith kaηuan cï Mak ke lueel ku yen bi jam tueη de wët læk week. Löη ee tɔη biök wok në riel de jɔηrac (9:29). Yöñ ë Nhialic aduëer löη tɔ ee *luccide*(11:7). Wok cï yöök buk Nhialic *gam* ku gamku löη(11:24) ku aye cöök däjë lueel an apieth buk töu ëtök ë mïthëkɔckuɔn ke Kërithiaan. Ku këciëen acï ë Yecu lueel an buk dhil aa löη ë Nhialic *nɔm* ke cie kɔc nïim (12:40). Löη ee raan löη yetök ee gämdit nhuɔɔth awär löη ë kɔc nïim, cakaa nɔn de kek naamden kedhie.

Wëët de Löη

JIET NHIAL DE CIËEN

Beyë cöök 14:32 tiŋ aya, Yecu akɔɔr löŋ. Ku luci cī en nuan. Acī kē ye tak nē biäk de Wun nu paanhial nyooth (35-36). Acī luci bī yen Nhialic tiŋ nyuɔɔth (39). Cöökthii 36 ee wo nyuöth riel de löŋ ë piirda yic. 'Wäär keriëec ebën ee ɾ lëu tëde yin.' Kënë ee läm. 'N yaaiyë binyë tëde yɛn,' anyoth kē kɔɔr, ku: 'Acie kē kɔɔr ë piöndi ee kē kɔɔr ë piöndu,' anyoth luci duëer en ɾɔt waar, nē luci bī en kē kɔɔr ë Nhialic looi. Löŋ acie manyëalanh ee këde piöndu looi. Löŋ yic ee këde piön ë Nhialic kekë këde piöndu tɔ ee tök.

Kɔɔr bä ka ye looi tuenɲ nyɔk ë guieer? Kɔɔr bä piirdu waar? Kɔɔr bä wit ku tiëmë aya? Kɔɔr bä kaam ee yin löŋ yitök tɔ pieth ku cii löŋ ë kɔc niim yön ë Nhialic bī bɛ aa yal?

Tak yinɔm apieth, abi de thaar ë dhetem miäk rial.

Kagäiye ke Yecu Këritho (Mak 2:1-12)

Yin cii Mak bī kueen aläl nē luci bī yin gök ë looi Yecu ë piirde yic yök. Luci yen piöu kok ke kɔc ee yen ta cath ë kɔc yiic, yeka cii en kɔc juëc tɔ waar. Wok cī ee kääŋë tiŋ (1:40-45). Raan de guöp weth acī piöu miët arëet kekë gök arëk abii ɔm mää

JĪET NHIAL DE CIĒEN

në jam de Yecu. Kɔc juēc ayek kë cīt ee kënë looi ee köölë.

Göök ayek yiic rou. Keek ayek kake gäi në thon de Giriki. Këde rou ayek kit, yen aye tou ee kit ke gäi. Njic apieth non de ke naamden kaarou. Tak menh cī yiēn këde thuēc aye këde wēēn, leer biäkë ku leer biäkë. Kërithiaan juēc ayek töu aya në miöc de Nhialic ë göök.

Yecu Këritho ee kɔc diir

Kɔc wēn cī Yecu piŋ ke jam ku tiŋkī kë cī looi ayek jöŋ ke ke lëk kɔc. Në ee kuerë kɔc juēc acik Yecu piŋ. Kënë ee rot dap looi (2:1-2, 13, 3:7-8, 20). Go kɔc bēn tēnu Yecu. Kök ayek bēn bik bēn yal. Ku bö köl ke bik bēn dɔm. Kök ayek blen ke ke dhiëü kokdepiü. Në ee kakë yiic aake bö tēde Yecu. Gokī jamde bēn aa piŋ, go Yecu ee kaamë nööm bi yen kɔc wēēt. Wēētde, ku kuut cī göök tiŋ, ayek jam bik kɔc bëēi. De kë duëer wok wēēt eenë?

Täu de piŋ ë kɔc

JIET NHIAL DE CIËËN

Aade kuut kadiäk ë t̄ou ë Yecu l̄õm n̄ë
Kapernaum, ku aṅoot ke de kuut kadiäk eenë ee
köölë. K̄oc kaṅuan aake de niim ḡam ë biäk ë
m̄ëtheden. Cök 3-5 ayek kueer ë yin keek Yecu
nyooth, ke ṅäthki n̄on duëer kek ye kony. Goki ṅöt
liep n̄om ë kecin. Gämden aciï ë luciden nyuwoth.
Go ë Yecu tiṅ, ku këde ḡai guo looi.

Go b̄any ee löṅ ḡöör Yecu them. Cök 6-7 anyoth
ku de tut tut! Aake thiäak ë Yecu ku aa yek yal, ku
nyin duëer kek ye kony ke p̄enki, ku themki bik
awäc k̄oor n̄ë nyin de ḡam. Tit r̄o ke yi ciï luciden bi
d̄omic ën̄onë.

K̄oc ë daai acik ḡai, ku lamki ku ak̄oor luci bi ë
Yecu ke luöi këd̄aṅ. Na thöön̄jë cöök 2 ku 12 ab̄a
yök n̄on ciï ë kuut ëb̄en kë loi r̄ot tiṅ ku lamki
Nhialic n̄ë biäk de lucide. Aṅīec n̄on de yen k̄oc ci
ye lueel ë kuutic an: 'Adli Yecu ya luök.' Gök ciï ë
Yecu looi aci ye nyuwoth n̄on de yen n̄om rīel ë p̄äl
de aw̄ëc ë piny n̄om. (10). Yen kin ë nyooth kin de
ḡai ka.

Du Nhialic t̄o koor. Aṅoot ke loi kake ḡai ee köölë.
Ee k̄oc k̄ök luöi gök ë biäk de l̄ecde, ku lui k̄oc k̄ök
gök ke ye kuwoṅy, ku k̄ök aye ke t̄o gum n̄ë biäk biï
ë dhuëen̄j de yen pīou d̄it.

JĪET NHIAL DE CIĒEN

Tɔ piirdu bii kɔc ɛ Yecu Kɛritho lɔɔm, ku tɔ piɔndu woi kake gɛi ee bɛn tɛde Nhialic.

Piöoc de Yecu Kɛritho (Mak 4:1-20)

Catan aman wɛɛt de Yecu nɛ luɔi ɲic en en luɔi bi ɛ kɔc ban ɛ yeciin. Yecu aci riɛlde tɔ tiɛc wɛn wɛɛt en Lɔŋ thɛɛr. Acɪ wɛɛtde tɔ lɔgɔk tɛde kɔc gam en, wɛn wɛɛt en kɔc nɛ kɛŋ.

Nɔm de kɛŋ ke Yecu

Aye kɔɔr bii kɔc wɛɛt. Akɔɔrklɪ bik kɛŋ ɲic, agokɪ bɛn bik bɛn piŋ. Akɔɔr bi wɛɛt, yeka yen kaam nɔɔm ke wɛɛt keek. Ee jam ke kuut nɛ akööl kɔk, na lɛ ke be jam ke kɔc ci kuɛny bei, ku akööl kɔk ee jam ke määthke. Nhialic ee jam ke kɔc ee köölkɛ, ku Wɛidit ɣer kek ee bɛnydan ee wo wat tɛde yic.

Akɔkɔr bii kɔc yik. Cöök 2 aye lueel an: 'Acɪ ke wɛɛt ɛ ka juɛc.' Acie tɔk ku nɔn ee rou ee ka juɛc. Kɔk ayek kɛɛrkɛɛr. Ku kɔk ayek wɛɛt. Ku kɔk ayek kak ee kɔc jööny ago kɔc cii bii aa yal ɛ kɛde wɛɛt.

Jam de Nhialic ɛben ade naamde. Nam de Nhialic ee ɣɛɛr bɛɛi(Diɛt 119:130), ee yic bɛɛi(Diɛt 119:160), ee gɛm bɛɛi (Roi 10:17), ee kɔc kuɔny

JIET NHIAL DE CIEN

bik kërac tiaam(Doet 119:11). Lucî bi yin ciēŋ de Kërithiaan looi ke cîn kēcīgōōr, acit lucî ciēth yin nē abäpditic ke cîn kē nyuuth yin, ku cīt lucî yik yin yōt ke cin guieer.

Akōōr bi yic nyuōōth. Kääŋ ee lucî bi yin kädāŋ tääu ē kädāŋ lōōm ke ke bā thōōŋ. Ee kēn ee yin tō ŋic kēn ē luel. Ee alēŋ thiin nyoth yith dīt. Kääŋ ee yith nyooth ku tō tāŋ de ciēŋ ē paannhial tō yōkic nē kōc piŋ.

Gäi de Yecu

Kēnē acī kääŋ nu ē (Mak 4:1-20) nyooth. Tek dāŋ Yecu ē cī kuur lieec, go raan cum tiŋ ke com kōthke. Go tō ee kin de luciden looi ku ye wēēt de Kërithiaan ē run juēc yiic.

Kōth ke Nhialic acī ke com (14). Kēnē acī nyooth nē Luk 8:11 nōn yen jam de Nhialic. Cīt man ye kōth ēbēn yic dē piir, yen acīt jam de Nhialic ēbēn. Cīt man ye kōth ēbēn riel, yen acīt jam de Nhialic ēbēn. Cī man ye kōth ēbēn rōt dhiēēth yen acīt jam de Nhialic ēbēn. Jam de Nhialic guōpde ee kēde gāi–kōc juēc acī Nhialic ke kuaath bik gōōr. Nē run juēc kōc acik Baibol rēec, ku acik Baibol nyop, ku acik Baibol riōōk, ku acik

JĪET NHIAL DE CIĒEN

Baibol dhɔɔtic, ku acik Baibol maan ku acik Baibol thiaan, agokī yök nɔn lee ë köth ke Baibol ke ke lok. Kënë acii luel nɔn lee ë Baibol ke dīt, këne anyooh nɔn de yen kë cii ë jam de Nhialic looi në piir kɔc yiic ee lo ke dīt ë ceŋ.

Awuut ke Nhialic ayek blen bei (8). Jam cī Yecu lueel në cöök 20 ee Kërithiaan ëbën riit piöth, ku riit tãnden ku riit piirden. Jam de Nhialic aduëer yin tɔ ee raan kɔɔr ëpiöndu, na lo pöl ke kiit yin, ku wëet yin ku yik yin.

Guiëer de Catan

Raan de aterda abi jam de Nhialic aa mak ë ceŋ. Abi köth aa gɔpiic (15). Abi ka wën cīn mei gɔp (17). Abi ka wën cōm piöth wël niim wei (19). Njic kë ye looi në kaam duëer yin Baibol kueen ee bën tēde Catan? Kën ee yī pën luɔi le yin ë wëetic tɛkdãŋ ee Catan, na ye bãp, na ye rɔ yök ke yī cii rōŋ, liëerëyic, luɔi dãŋ, ku ka kök. Acin köth cī gɔp duëer kɔn dhiëth. Acin köth cī laar këec duëer kɔn dhiëth.

Raan cɔl Yecu Këritho(Mak 4:35-41, 6:45-52, 9:2-13)

JIET NHIAL DE CIEËN

Bä kɔc ɛ piac bɛn ɲic adi nã rɛərki ɛ yilɔɔm? Aya thɔɔŋ nɔn duɛər yin rɔt nyuɔth en, ku jakɪ we rin lueel, na lɔ nɪn wan wek bi rɔt ɲic nɛ jam aa wek jam, ku piŋ aa wek rɔt piŋ. Ku ɛtɛɛn yin bi piirden ɲic ku kɛ yek kɔɔr, ku kɛ yek looi, ku tɛk dɔŋ bã yök wekɛ kɔc raan ɛ keek ku määthken.

Kɔcɛpiööcɛ Yecu aake ɲic rɔt nɛ Yecu nɛ kueer cit ee kɛnɛ. Wok ciɪ tãu de Yecu guöp ɲic, ku ade kãŋ kadhic nɛ ee cöökɛ yic, ka ɲicku keek ɛgɔk.

Ee raan ee jamde döt

Aa kɔɔr ɛ Yecu biɪ baar teem go kɔckɛn ɛpiööcɛ cɔɔl bik lɔ nɛ yen. Na wɛn kueer, ke ke yök aman ɛthiäu ago kɔcɛpiööcɛ riɔɔc ɛ wɛiken. Kɛnɛ akɛn Yecu diir. Kɔc ɛ piööcɛ acik kenyiin yaak nhial tɛ tɔu aman, ke cie riɛl cath ke Yecu raan ɛ cɔl keek. Wok cit keek nɛ piirda yic. Cakaa nɔn ɛ tɔu kek ɛ kãŋiic, acik rɔ kan nɛ tɛɛtɛn ku luɔi ye kek kɔc ee ger, ɲic nɔn ɛ kek thiök ɛ lɔ biic! Wɛn lee ɛ wɛɛr diu aci jam de Yecu tɔ ee yic. Wɛi nhial de kɔcɛpiööcɛ yen aci bɛn kɛ piŋ alãl wãan lee ɛ piiu lik. Aci ke kony nɛ biäk de jam ɛ Yecu.

JIET NHIAL DE CIEEN

Ee raan de gäm

Thiëc ë thiëc Yecu kocken ëpiöocë anyoth luci de yen kë wuoc në kaamde kekë keek Mak 4:40 lueel an: 'Eenö riäac wek? Wek noot ke we cïn gäm?'

Añäth ë lo lik në amanjic cil. Cakaa kek ë ye mienj tën ku tën. Piön ë Yecu aaci kony ë Nhialic piöu. Koc cïn gäm aake riöc në amanj. Kocëpiöocë akënkï mou acik lo loj tui, në luci ci ë Yecu ke yöök non bi kek lo loj tui. De yingm gäm non duëer ë Nhialic yi luök në amanjic ebën ayët të bii ë këde piönde looi?

Ee raan de löj

Në kaam de luciden dit, Yecu aci ro tiënj kaam bi en löj (Mak 6:16). Njic non de yen kaam de ka ci ë Nhialic gäm yin kedhie bä ke looi. Na kocr bä löj yin bi lui në kueer de piirdu. Këritiaan cie löj ebën, athou, cakaa non ee yen e tak non piir en.

Ee raan ee kocken ëpiöocë döt

JIET NHIAL DE CIËËN

Mak 6:48 ee wook yöök an kɔcɛpiööcɛ Yecu ayek töu ë yenyin cakaa kek ë mec ë yen. Nyiïn ke Bënydit ayek töu në kɔc ee yen riëëu. Yecu aŋic kaam pieth bi yen ke bën kony. Acie guo lo raan tök të ci kek nuan. Aye tiit ayët të biï ë kaam pieth bën. Të ci yen bën biï ke bën luök, ee täŋden rac kiem piny (49-50). Go kɔcɛpiööcɛ täuden tueŋ rɛɛc ku gɛmkï kë ciï Yecu lëk keek në gäm. Go cäthden to piclic.

Yecu Këritho–Wën de Nhialic

Acï Nhialic nyooth guöp nɔn ye Yecu ŋa ë Mak 9. Ee Yecu guöp yen ë tiŋ Petero, ku Jakop ku Jon eenë. Acï ë Nhialic nyuöth kɔc ci ke lo. Jönërt aa këcimoony në wadäŋ, na wään ke gëër ë Paulo an Yecu aci caal ë riɛl ke ye Wën de Nhialic në jön ci yen ro jɔt ë thuɔɔuwic (Romai 1:4).

Në kueer de gäi Yecu aa cit wook ku cuku cit en. Kërithiaan ee raan töu ë Këritho ë piirde yic. Ee ŋiŋy cit ŋö yen ŋic yin Yecu ee köölë?

Yecu aci rac de raan piöu wëët (Mak 7:1-23)

Acï Yecu lueel an tändu ë biäk thiin ee kit ke täu de karɛcku. Wëiku, ku täŋdu, ku ka ye kɔɔr, ku ka ye nhiaar, ku jöötdu, ciɛŋdu ku piöndu aracki. Yin

JĪET NHĪAL DE CIĒEN

ee awëëc looi në luoi wuöc ë piöndu kekë Nhialic. Yin ee täñ rac tak në luoi rëec yin nöm. Yin de luoi rac në luoi rëec ë piöndu. Kake thon ë wëiku ai ke nyooth në cök 21-23, ku të ye kek bën anu në piöth ë koc yiic ëbën.

Lööñ ke Nhialic aye koc ke dhöc

Cök 8, ku 9, ku 13, ajamki ë luoi bi ë käñ pöl, ku töu käñ pei ku päl de lööñ ke Nhialic. Kënë aduëerë looi ke ñic, ku aye looi ke kuc koc ë kepiöth. Luoi looi yin ee këne në jam ë thok në koc niim ee raan tö cit alueeth, ku aye Nhialic tiñ ke ee yic. Yen wo yin wok duëer rö them ee löñë Mak 12:30, 'Nhiaar Nhialic në piöndu ëbën ku në täñdu ëb'en ku në riëldu ëbën.' Apiclic bä löñ de Nhialic pöl.

Kë kocr ë koc ku kë töu ke keek

Cöök 13 anyuth wook ciëñduön ci nyäñ week. Wok ee kë cuk piñ tëde raan däj gam. Wok ee kë luelku kan në kë yok piñ tëde koc kök në biäk de Nhialic. Ñic apiëth Nhialic abi raan ëbën kuum në kë ci gam.

JIET NHIAL DE CIËŊ

Cöök 8 ajam në luçi bii ë ciëŋ de kɔc muk. Ee kë mum kɔc niim luçi ye wok löŋ de Nhialic guɔ dap pöl, ku wok cii kueer ë ciëŋ ee dap pöl! Miith aye ke dap yöök an duöki kacaam ee kuany piny. Ee kaam dit nööm luçi bi meth kë ci tiŋ nyään piny.

Du ee kueth në adhäm ræc de ciëŋ ku ade këpieth ë jam de Nhialic. Na lo nɔm ciën löŋ de Nhialic në piirdu yic, yin duëer thuëc në këpieth de luçi pieth. Nhialic abii dhil tääu cil. Ku kë nuan menh ë raan ee luçi yen e kɔɔr bii töu cil yen guöp.

Kë ci menh ë raan lak

Acin raan duëere jööny nɔn ye wok liim ke kërac wodhie. Wok ee këra dap looi awär luçi de këpieth. Kërac ë menh ë raan rum në nɔmlääu. Wok ee kë kɔɔr kërac bii looi looi. Kërac ee bën ë wopiöth thin (7:15, 19, 21). ka nyooth karac aticki (7:21-23).

Të kën yin piöu guɔ diu, ke yi tak Mak 1:15. Wëlpieth ki Yecu Këritho aa bö bi wo bën lony. Puŋëpiöu ee wëer de piöu ee wo to tiŋ piir ë piac bën. Debid aa ye nëk, ku ee diäär kɔɔr, raan ee kãŋ töör ku ye kɔc math, ku wään ci awëëcke gam aci

JIET NHIAL DE CIEEN

Nhialic bën waak (Diet 31). Ade anäth tēde yin ku yen.

Yecu aci nuan de Menh ë Raan wëët (Mak 8:31-9:1)

Anjic ë Yecu non bi yen gum. Go piirde guiir në luoi bi yen töu tē yic ku në kaam yic. Kën piöu miēt ke yen, aa guum në luoi bi yen këde piön ë Wun riëü. Koc juēc yiic acik them bik guöm de Yecu nyaai. Kë kocrkī ayek gäärden gəl tē wään looi ë käng röt cök, ku joki alæŋ kiëēt, ku tēde Nhialic ee awäc ku tæki kë duëer ë looi nom piny.

‘Yithaya aci lueel an:’ Aa ye këde piön ë Bënydit luoi bi yen en dumeric ku tō gum’ (53:10). Yecu aci ee kënë gam ku akën kat në ka ci yen yök ëbën.

Guömden dit

Në Mak 8:31 Yecu aci koccken ë piöocë gəl në wëēt në kë njic ë biäk de *guömde*. Acī Yithaya lëk wook non yen Nhialic en ë guiir guömde. Aye Lebai 17:11 lueel an: kuëer de riem yen ee miöc de Nhialic në biäk de këræc ë raan. Jon 1:29 anyuth wook kë kocr ë Nhialic. Nyocŋamääl ë Nhialic bi karæc ke piny nom nyaai. Ka wään loi röt bi Yecu tō

JIET NHIAL DE CIËEN

thou aa cīn awāc, aa ye gōk de Nhialic cī mat ē
guiëer kekē kē kōct.

Nhiany de guōmde

Yecu acī wēetden wēlet en kōcken ēpiöcē lō ke
ņuek nyin (8:31, 9:31, 10:33-34). Aa de nyiin cīt
man wāän cī ē yen pāl wei ē kōc ē nhiëer. Acī gam
nē kōc wāän cī en rō gām keek. Aa de guiëer ē lōņ.
Acī lueel an cī Nhialic läät, ku ee yen ee Nhialic
jam. Aclik lueel an arōņ ke thuōō, ku ee yen ee
Raan tōņ rōņ ke pīir. Acī Yecu caar nōn bī yen de
arëem de guöp ku nōm: Acī ē liem de kōc thōōr
piōu, ku jō ē dui kōu. Tē wēn ye kōc agōth nyuōōth
ku ņuutki, acī ke nyuōth kokdepiōu ku gum nē
biäkden.

Yecu acī jam nē biäk de thonde. Thon rëec
wāän nöök en ē tim nōm, thon rōņ ke kōc rac ke
Rom. Thiëk de raan ku dui de kōc, ku arëemdiit de
guöp ku piōu. Yecu acī gum nē biäk de kōc nhiëer.

Tän mëen de guōmde

Aņicku nōn de yen kōc juëc cī gum ee guōmē nē
Romai cin, ka eeņō tō thon ē Yecu ee këmëen?
Yecu Këriho aa ye Wēn ē Nhialic. Acī gōl nē Mak

JIET NHIAL DE CIEEN

1:1 ku thöök në 15:19, ke nyoth ee yithkë. Nhialic ke ee raan. Nhialic anu ë raanic. Nhialic ë guöp looi ku rëer ë wo yiic. Yecu Këriho aa ye Menh ë Raan aya.

Acī looi cīt mn ë wok, ku them cī wook, ku ago aa raan bī tēda nōöm në Nhialic nōm kööl lee guiëer de lōŋ de kërac bën.

Acī Paulo ŋiēc guiir në 1 Timotheo 2:5-6 an: 'Ade Nhialic tōk ku raan tōk nu ë kaam de Nhialic kekë kɔc, ee raan cɔl Yecu Këriho, raan cī rɔ gam bī ë kɔc waar kedhie-cäätɔ yë acī lueel në kaamdɛn agɔk.' Yecu Këriho yen aye raan tōŋ nu ë kaamdu we Nhialic. Yecu Këriho yen aye raan tōŋ ë cuet kuën piny ë biäkdu. Yecu Këriho yen aye kueer tōŋ bīi yīn bën tēde Nhialic ke yī pīir.

Yōŋ bīi ë guōmde yōkic

Ayēt cī ee nɔcnë wok cī yiny dīit tōk cī caar pōl an: 'Në nīn kadiäk cök bī rɔt bɛ jɔt' (8:31, 9:31, 10:34). Thuɔɔu acie yen ee thök de Yecu-raŋ acie yen ee kë looi. Kën ë looi ee dhuëen, ku aŋic acīn jōnērɔt duëer nu tē kën ë raan kɔn thou. Nhialic acī nhiëerde nyuōth wook në thon de Kërihoic.

JIET NHIAL DE CIËEN

Acî ë Nhalic luök në thuɔɔuwic ku cɛɛl ke ye Wën de Nhalic cath ke riel.

Miöc cî duëërë gam

Në Mak 8:34-37, kɔc kedhie acî ke cɔɔl bik Yecu kuany cök ku pëlki piny nɔm, ku bik timden cî riïu nɔm yäac, ku bi këriëec ëbën, gam Yecu Këriho ë aköölnyïin ëbën. Ye raan mät we yen, ku ye raan tɛɛr kekë yen?

Yecu acî jön ë rɔt wëët (Mak 16:1-8)

Kööl de jönërɔt aa kɔnë looi ë Germani ke ye dhuëenj ye looi të cî aköl bën ke ciëk në pëi köu. Ee të ye rut jɔ dit paan de Liŋlith, të ye gëk rɔt moc ë piny nɔm ëbën ëtëën. Ku jönërɔt awär gëk piir ee rɔt moc. Ku yön ë Nhalic de Kërihiaan ee jönërɔt de Yecu Këriho në thuɔɔuwic tak. Në dhuëenj de jönërɔt wok ee luɔi nhiëëë ë Nhalic piny nɔm tak, ago Yecu Këriho gam bi karëc ke menh ë raan yäac. Yecu acî piäät, ku acî tööu, ku wok ee piöth miët aya nö luɔi cî en rɔt bɛ jɔt. Ku jam ee rɔt wiëël, ku aya dap luöi mïth kor: **Raan ëbën**

Ëgam

Awäc

JĪET NHĪAL DE CIĒEN

Ēnyaai

Nē

Jönērotic

Mak anyuth wo ka duëerë keek gamnë kɔc wään rëer tē wään kɔn ē wēlpiethke kueen thīn. Ade raŋ thiöök thok nē kuur dīt (15:46, 16:4). Yecu acī thou ku thonde acī ē Romai ē tīt lueel. Acī Pilato ku Jotheŋ raan de Arimatha lueel. Diäär kadiäk aake kɔr luçi bī ē guöp de Yecu looi apieth tē kēnē ye guo tööu ē täu ciēen, tē cī kek wal ēñirēñir guiir, ke ke jɔ rö aa luçp an: 'Eeŋa bī kuur lo laar wei nē raŋ thok?' (16:3).

Kēn ē tiŋ diäär

Nē cök 4-6 Meri, ku Meri dāŋē ku Thalome acik kuur tiŋ ke cī laar wei. Ēnɔɔnē acik de kueer bīk kek lo ē raŋic. Acik jönērot tiŋ nē luçi cī kuur dīt nyaai. Ku acik tunynhial pion ke jam ayadāŋ. Acik piöth päu, ku riöccden acī liäp kekē gām. Aake ye kacimoony loi röt ku yek kake gāi loi aya. Acik raŋ cīnic raan tiŋ. Adicīi ē tunynhial ke diir abik ciēn luçi tiŋ kek raŋ cīnic raan. Ku adi cik kēde gāi dīt tɔ wän nē kēde gāi koor! Aake kɔr Yecu tē cie

JIET NHIAL DE CIËEN

tède. Go ë tunynhial ke thiëc në thiëc bik kɔɔric
(Luk 24:5)

Kën ë lueel tunynhial

Tij yith cī rō looi në cōök 6. Yecu de Nadhareth-
acīn kē cī baai. Raan wään cī piäät-cīt man njicē
yen ë kɔc ɣon rēēr ëtēēn në ye aköolkē yiic. Acī rɔt
jɔt-tunynhial acī yic lueel. Acī Yecu kɔn lueel wään
në gām, ku diäär aɣootkī ke ke riöc aläl.

Ee këpiclic bā riöc muk në luɔi duëēr ë raan
yith gam. Gām ee yen ee mukthäär ee wook tɔ
yök jönërɔt yic.

Kën ë lueel kɔc

Wēlpieth kedhie kaɣuan acik luɔi cī ë piir de tuuc
rɔt waar guiir, wään cī kek ye piɣ non piir ë Yecu.
Akēnkī bε lɔ thεr ë aguuk ke ɣöotiic, acik lɔ wēēt
ë pēēr ye kāɣ ɣɣacic. Akēnkī piöth bε cōm ku
riöckī në kɔc, acik röt gām riöc de Nhialic. Kɔc kōk
acī ke bε dhiëeth. Aake cī waar. Kōk acī Yecu ke
tooc bik wēlpieth lɔ lēk raan ëbēn, ku lekī ɣään cī ë
keek tuɔc thīn ëbēn. Kɔc kōk acī kɔc ke kuum, ku
acik dhuëēj bēn yök tëde Nhialic. Kɔc cī
kunydewēi kekē Konydewēi gām keek rεεc, ku

JĪET NHIAL DE CIĒEN

keek gupken aci ke kuum, nē luoi bī kek tōu biic ke ke mec ē Nhialic kekē nhiēerde aȳet athεεr.

Cōök 15 aci luoi cī ē kɔc tooc ē akōölkē nyooth. Jōnērɔt aci luoi ȳɔl, ku tāj de luoi ȳoot ke lɔ tueȳ ee kōölē. Tōuwē thīn, ku liuwē thīn?

Yecu aci bēn de Mēnh ē Raan wēēt (Mak 13:1-3)

Cōök 31 ajam nē luoi bī ē Yecu Kēriho tōu athεεr awār tāu nē piny nɔm bī thök. Ee yen ee kēerkēer nē lɔ dīu nē kak ee röt waar kedhie, ee mätthdan duēerē ȳöth raȳ ȳic wadāȳ de piny nɔm, Yecu aa ye jam ē ceȳ nē biäk de thök ē piny nɔm. Aci lueel an ade ka bī röt dhil looi tē ȳoot ē thök de piny nɔm, ku nē cōök 26 aci lueel an: 'Kɔc abik Mēnh ē Raan tīȳ ke bō nē luäät ȳiic kekē riēdīt ku dhuēēȳ.' Akēn wo lēk kēriēēc ēbēn nē biäk de wadāȳ, ee wo nyuöth kēriēēc kɔrku buk ȳic ēbēn. Ka kōc cī ke caar acik röt looi, ku ade ka ȳoot ke ke bī röt looi. Ku nē ee akē ȳiic kedhie ade tōȳ cīmoony ye tiit. 'Acīn raan ȳic ee kōölē ayī thaarē, ayī tuucnhial nu paannhial, ayī Wēnde, ee Wun yetök. Ye rɔt tiit! Ye rɔt coc! ȳin kuc kōöl bī ē thaar bēn' (Mak 13:32-33).

JIET NHIAL DE CIËËN

Acī ka cī rōt looi ēncōnē kōn caar

Yiŋ de Luandit de Ÿerod aa gōl rōt nē run
kathiērdhīc ke kaamē ē ŋoot wei, ku aa kēn guo
thōk wāan jīem ē Yecu. Acī bēn riōök nē ruōön 70
(13:2). Riāäk de pānydit Jeruthalem (14-20) acī
lōök bēn ē yecōk. Tito acī pānydit tō nēk cōk ago
rōt gam, ku lō Judai ke ke piōt kapāc nē pānyditic.
Kōc wāan cī kat ke ke lō nē kur yiic kek cī bēn piir,
Kōcēpiōōcē kōk acik bēn piir agoki ē riāäkē tīŋ ke
loi rōt (30).

Acī ka loi rōt ēncōnē kōn caar

Kōc juēc amēthē keek ē bāny alueth(5-6, 21-22).
Acie kōc wāan ee ye lueel ēbēn an yek Kērithiaan
kek ee Kērithiaan yic. Kēde gāi ēbēn acie bēn tēde
Nhialic. Catan pel wāan mēth kōc ē dom de Edenic
aŋoot ke mēth kōc ee kōölē. Du tō mēthē, ye
kāŋ takiic.

Riāäk de baai ku piny nōm ēbēn aduēērē
kueen nē lēk de akōöl yiic ku nē Mak 13. Acī Yecu
lueel an: 'Du riōc.' Tōŋ ku niēŋ nieeŋ ē piny rōt acie
yen ee thōk de piny nōm, ee tē rēer yīn nē biäk de
kake piny nōm tei. Ka yok keek dap yōk aduēēr ē

JĪET NHIAL DE CIĒEN

keek jət (24-25), ku acie yen ee thök de piny nöm
në biäk de kɔc tōu nyiin paannhial.

Piny nöm abī yeyic tek në kaam de kɔc ke
Nhialic ku kɔc kök. Cök 9-13 ajam në luçi cī ē
Kërthiaan læer në luök ke Judai ku Romai niim.
Yecu akën kɔcken ē piöocē taak niim piny an ciki
bī gum. Ÿön ē Nhialic tueŋ aaci lɔŋ në biäk bī kek
arɛɛm ku yaan guum, acie biäk de pīir cīnic guöm.
Kɔc juēc ayek thou ē run nyiin ëbën në biäk cī kek
Yecu Këritho gam. Ku Kërithiaan aŋootki ke ke
rëer ke ke ye Kërithiaan, në biäk cīi kek pīior në
biäk de ee köölē, apiirki në biäk de wadāŋ.

Acī ka bī röt looi wadāŋkɔn caar

Wok duëer bën de Mɛnh ē Raan wɔi tueŋ (26-27).
Yecu abī bën ke riɛl bī yen kəriëec ëbën loi rɔt ē
piny nöm juuk. Abī bën ke dhuëëŋ bī yen kɔc ee
yen tɔ ee konyden tɔ mit piööth, ku abī aa
dhiënëpiöu tēde kɔc bī ye tīŋ ke ye raan guiir
lōŋden. Abī kɔcken cī lɔc määät yiic, ku kɔc ē ye
kɔcke në piny nöm ëbën abik tōu në yen.

Në luçi ŋic wok bën bī ē Yecu dap bën wo bī
dhil lui (34), në luçi de yen luçi cī ē Bënyda gām
wook. Wok bī dhil daai (33), në luçi bī wok röt dhil
coc ē thaar thok ëbën. Wok bī dhil tīit (33, 37), në

JIET NHIAL DE CIËEN

luci tōu ë thaarë në Nhialic ciin. Yak yin, ku yak niim tiëer, ku yak piir, ku lui, gup lëth në lām ku guieer ë wëlpieeth.

Ka loi röt ee köölë anyothki thaar ku bën ciëen de Bënydandit. Tō Yecu Këriho ye këriëc ëbën tëde yin ëncōnë ku akööl nyiin ëbën.

9. Piir ku Luci de Petero

Aa gɔl rɔt ke Yecu (Mathayo 4:18-22, Mak 1:16-18, Luk 5:1-11)

Tōŋ ë kë kōr ë Nhialic në Baibolic ee luöi bi yen rō nyuöth wo: Täude, ku kë ye tak ku looi. Ku dāŋ ee luöi bi yen wo nyuöth röt. Ee Baibol tō ye munydhera ye wok röt tiŋ në ye wok tōu ë yic ke cie kueer ye wok röt thööŋ. Wok ci kaam nööm ke wo woi Yecu Këriho në Wëplieeth ke Makic, ku ëncōnë wok bi Petero tiŋ. Yen ee röt tiŋ ë ceŋ ë yeyic, ku aya tak piirde abi piirdu nyooth aya në kuëer juëc.

Në 1 Petero 3:15 Petero ë Kërihiaan riitpiöth:

JIET NHIAL DE CIEEN

'Yak Këriho theek ë wepiöth takî ë Bënydît.' È njic luçi ye kënë looi adî? Duëerku looi në kueer cît ee kënë? Anjiec aduëerku lueel an 'Υεε.'

Ade kajuëc cî lueel ë wëlpiëth yiic në biäk de akööl tuej ë yök ë Yecu kekë Petero. Kënë anyoth luçi ye Nhialic jam ë dhuëëjdepîöu ke wook raan juëc. Ku wok cî rôlde ee dap piñ. Nhialic abî jam ke yîn të kueen yîn alen ke Petero. Tiñ kë lëk yîn të kueen yîn Baiboldu. Ku loi kë cî piñ,
Buk Yecu gəl ë kuënyë cök adî?

To Yecu bö të töu yîn thîn (Mathayo 4:18)

Petero kekë Andrea aake ye kɔc ee rec deep në luçi ye dhiën looi ë Kapernaum. Acî Yecu ke tiñ ke ke loi luciden të wën ciëth en ë wëër yɔu. Acîn kë bā lëu në luçi të kën ë këde piön ë Nhialic yî yök. Acîn raan ë woyiic raan cî lɔ ë rëëc d'itic raan cîi duëer yök ke Konydewëi. Akɔɔr bîi jam ke yîn në biäk de lucidu- ee yen ee *Bënydüüt ee kɔc riit*. Akɔɔr bîi jam ke yîn ë biäk de wëuku-ee yen ee *kāñ njïëc muk apiëth*.

Aye læc pëen të cî yîn e lueel an: 'cîn kuɔɔny kɔɔr.' *Ka ye thöñ ayek ye pëen të cî yîn e lueel an: 'Acîi yen bî kony.'* *Köcërɔt* ee ye pëen të cî yîn e

JIET NHIAL DE CIËËN

lueel an: 'Akony yen', ku acii yin kony ku anjic. Tɔ bö tēde yin, tē tōu yin thīn, ēncɔn thiinē.

Piŋ cōt cɔɔl ē Yecu yin bā kuany cōk (Mathayo 4:19)

Tē ye rec yaac thīn ku yāän ke yōöc acikī ee yāän lɔ dīu! Piēēu, ku kɔc, ku kake luɔi matke yiic ayek awuɔɔu looi. Ku Petero aci bēn ŋoot ke piŋ cōt de Yecu nē ee kakē yiic kedhie.

Acī piŋ nē awuɔɔu dīit ē yom ku ka kökkē, ku wēl rɔt en wēn cī yen raan piŋ ke cōt ē wēer yɔu. Na ē kēn looi wuya, piirde adi cī kueer dāŋ kuanyic liŋliŋ. Eeŋö cit ē Nhialic kē ye jam ke kɔc kök ku cīi jam ke kɔc kök nē amæt ke Kērithiaan yiic? Ee luɔi ye kɔc kök jam de Nhialic piŋ apieth ku ye kɔc kök ke yīth kum nē piŋ de jam ē Nhialic. Jɔŋrac abi yin tɔ ŋit piōu ē ceŋ. Ku Nhialic acii yin bi kɔn cōl kē wuöc ke kēcīgöör, yin duēer cōtdu them nē kēcīgöör. Ye rölde piŋ?

Päl kueerduön theer ē piir (Mathayo 4:20)

Petero aci Yecu kuany cōk. Kɔc kök ayek kura kuany cōk. Yen ee Weth Yaam kuany cōk, nē luɔi

JİET NHIAL DE CIËËN

yan kē cik looi tīŋ nē Lēk de akööl yiic, ku akööl kök aya ke lo tīŋ ke ke thuëëc. Ku kɔc wën ee ʎammer kuany cök ë yic, ee kɔc wën ee ke lo wɔi tē ye kek thuëëc ëcenj ë thuëc yiic ëbën, tē ye kek nu thīn ëbën, ku caka kekek ë cī njēc thuëëc ku kēnkī njēc thuëëc. Yecu akɔɔr kɔc bī yen aa kuany cök aya. Akɔɔr rōör ku *diäär* bīk *cath* nē yen bīk en aa *wɔi* ku bīk aa lui nē yen. Akɔɔr kɔc bīk kēde aa *pīŋ*, ku bīk *wëët* tēde yen, ku bīk *pūr* nē kēde. Petero acīi duëër kuany cök ke cīi abēlde nyiëëŋ piny, ku määthke ku dhienden. Aa ye wëët bī rɔt nyöŋ akööl nyiīn ku bīi Yecu kuany cök. Ye *kuut* kuany cök nē ee piny cī thiäŋ ke kē kɔɔr pīöu ku ee *Bënydīt* yen kuany cök?

Njic kē kɔɔr ë Bënydīt bī looi nē pūrdu (Mathayo 4:19)

Cöt nē luɔi bī ë yen kuany cök acī mak ke thēm ë gām de Petero an: 'Peter, agam nɔn duëër kēdīt looi nē pūrdu? Yin bā tɔ ee raan ee kɔc deep.'
Wadäŋ de Petero abī yic de tiēm ku jīethēpīöu, ku abī yic de lo tuenj ku kapieth aya. Nhialic ade kē cī kiëët ë biäk de pūrdu. Acī Yecu lueel an: 'Yin bā tɔ...bā Yecu tɔ loi

JIET NHIAL DE CIËEN

yïn cīt man ë kë kɔɔr?

Njic apieth biäk de piirdu ajɔ rɔt gɔl.

Aa lɔ biic ke Yecu (Mathayo 14:22-33, Mak 6:45-52, Jɔn 6:16-21)

Nhialic akɔɔr bī yïn cīt mandu, ku wëet yïn cīt man ë kë kɔɔr, ku puk yïn ke yī ye këpieth ë piirdu yic. Acī yī kɔɔr bā rëer tei, ku cīn kë loi, ku cī nɔm mum. Tinjku kë cī tuöl tēde Petero nē wēlpieth ke Mathayo yic wēn cī yen lɔ kueer kekē Yecu.

Yecu Këritho acī kë bī tuöl ë piirde yic guir

Acī lueel nē cōök 22 an: 'Yecu acī kɔcēpiöcē tɔ lɔ nē abëlic ku tɔ ke lɔ nē yenɔm tueŋ'. Kɔcēpiöcē acīk wëet wāan woi kek Yecu ke ciēm kuut dīit ë kɔc nē këcam thiin ë meth. Wok duëer Yecu woi tē kueen wok alen ke wēlpieth. Ku ayek wëet aya tē ye kek Yecu piŋ ke jam. Aake wëet keek nē biäk de kueer ë piirden ë piac bēn. Acī ke gām yōŋdekāŋjic mēen (13:11). Yecu akɔɔr wook buk wëet nē riëu ye wok lōŋ cī gām wook riëu. Acī kɔcēpiöcē yōök bik tēde gōk nyāāŋ piny lek tē lɔ biäk lɔ aköl amiäk de baar. Ka wāan cī rōt bēn looi ëbēn adī kënkī rōt looi na kɔcēpiöcē ë ke kën

JĪET NHĪAL DE CIĒEN

gam. Adī cī rielēnōm ke riōōk. Raanēpiōōcē ee raan wēn ee rōt piōōc bī kē cī lēk en looi. Mail kadiäk ku biäk ē baaric cil, aci apiōņ de wēēr ke miōōkiic, tōņ kony kōcēpiōōcē ee luci yen Yecu yen ē tooc keek ētēēn.

Kōcēpiōōcē acik Yecu tō ye aciēk(14:26)

Tē cī Nhialic Aciēk löōņken ke cäk päl kēn ee rōt looi ee kēde gāi. Petero ke kōc kōk aake cīi yom ke miēņ, ku acik riōōc wēn tiņ kek Yecu ke cath ē pīiu niim. Tāņden aa cie yic. Acik niim nōn. Kēnē ee Yecu ku ye aciēk? Kēnē ee kēde gāi ku ye lueth? Yen tāu nōm thīn? Yen wōi kāņ ē yic? Kōc juēc ayek anuōōn tiņ ē piirdēn ē Kērithiaanīc. Du piōu jeth, ye rōl de Yecu kōōr. Yecu acōt ē yeliep (27). Cōtdēn awai aci bī mōl ke cīi piņ. Peter aa cī cōl. Acī ē Yecu lueel an: 'Bäär.'

Kēn wēn rilic ee kēnē an: 'De yīnōm gām bī yīn bēn?' Ētēēn Petero dīt ēguō kēec ē pīiuwiic! Tiņ gām de Petero, ē nōm mää rē nē tāņ de raan kekē kiitde, nē luci bī yen yenyin wēl tē lee yen tēnu Yecu Kēritho.

Petero aci löōņken ņic rēec kekē yōņdekāņiic

JIET NHIAL DE CIËEN

Acī Yecu tīŋ ke nu nē abēlic. Ku wēn nu yen biic acī yom tīŋ kekē apiöök. Ku yom kekē apiöök aake nu etēēn wēnthæɐ, goki kueer dāŋ ɣɔl wēn cii yen ɾ yök yetök ke rām ke keek. Nē biäk de riöcde ku dhöönde go yenyin wæl wei tēde Bēnydīt, go Petero ɾ yök ke mɔu, ku aŋic tē bī yen lɔ thīn nē akööl ke nuan– go Bēnydīt cɔɔl. Go Yecu yeciin ɣaak tueŋ ku dɔm Petero.

Du diæɐ, yīn Kerithiaan, Yecu Kēriŋtho abī raanēpiööcē ee bēn tēde yen ke kɔɔɾ kuɔɔny luök. Acii wook ee kɔn pɔl wapäc. Wpk cii mec nē kuɔɔnyde. Kööl tök ɣen aa wiēt wokē athundunɟ de rap ke læɣer nhial ɣönda. Na wēn ke ke dæeny piny, ku kēde ɣäi cī ɾ looi kī acik bēn ŋoot ke ke lɔ nhial ayēt abik ɣet ɣön nhial ciēŋ wok thīn. Cakaa nɔn ē cän e lēu ade kēdīit wär en acik bēn tē wēn le wok.

Yecu Kēriŋtho aa nyoth wēēt de ɣām

Yecu acī kɔckɛn ē piööcē thiēc an eenjö wiël wek piööth. Petero aŋic kē loi ɾɔt, ku aŋic täude, ku aŋic Kony, ku nē ee kē cī yen yökē acī ee kakē bēn ŋic kadiäk apiæth. Cöök 33 acī lueel an Petero kekē kɔc kökkē aīk Bēnydīt bēn lam an: 'Ë yic yīn ee Wēn

JIET NHIAL DE CIEEN

ë Nhialic.' Cì yin be dhiëeth? Cì cäthduön ë Këritiaan göl, ku ɲuɔɔtë ke yì rëer në göl nɔm? Ye biök ë biäk de Yecu?

Aaci Yecu tiŋ eeŋa (Mathayo 16:13-20)

Bën bei në abëlic ku lɔ biic acie yen ee wëet tönj ë ɲic Petero wään kuɛny Yecu cök. Acì diək yök në tiŋ tiŋ en Yecu ke cath ë pïiu nïim, yen aya cì diək yök në luɔi bi ë yen jööny (15:1-2). Këritiaan ee yic looi ëbën abì ke jööny. Na cì Nhialic yin jööny, ke piŋ. Na cì raan yì jööny, ke tɔ tëek tei. Yecu acì kɔcëpiööcë yöök bik rö tiit ë kɔcërɔt (15:8-9), luɔi bi kɔc gök aa kɔɔr (16:1,4), ku wëet ë löönj (16:5,12). Petero aa nu thin wään biï Yecu ee kakë jööny kedhie. Aa ye dhuk ku aa ye raan ë piac gam. Ku lëth guöp ku ril, ku aa ɲoot ke wëet biï kaam de gäm ku dhöön ɲic. Na wën ke jɔ ë Petero ɲic ëmääth Yecu eeŋa. Yecu aa ye Këritiho. Kööl tök Yecu acì kɔckɛn ë piööcë thiëec an:'Yen ya ɲa?' Go ë Petero dɔɔr yic, acii kɔɔr biï be moony. Jam abì dhil tɔ kääc, ku tem löŋ, ku ciëelë.

Tekdän ë yì ye lɔ ciëen. Ku tekdän cì akεeth tääu. Ku tekdän cì rɔ tɔ ee meth ë wëiyiic. Kë nuan

JIET NHIAL DE CIEEN

yin ebën, na lo be tin Yecu eenja, ku lo piirdu gam en, yin cii bi mol ke cii lo tuen e piirduon e weiyiic.

Koc acik jam de Yecu gam

Thiec de Yecu aci beer ne cok kadiak. Acik ke waan ye Judai lueel nyuwoth, ku aci ke ye koc lueel enwonë nyuwoth.

Jon de Baptith aa ye raan e tooc Nhialic ku weet pundepiou. Aa ye raan dit, go nok e koc cii mou dhöön. Koc njic Jon ayek lueel and ye Yecu Jon ci rot jot e thuwowic. Koc kok ayek lueel an njiki Yecu, ku ayek to ee raan pieth ku ye raan dik, ku awar ee kenë ne dit.

Aye koc kok lueel an ye Eelija, raan tonj de tit dit ke Judai. Eelija akën thou aci jat nhial ne abeël ke jogöör ke mac. Ku anäth non bi yen be ben wadän. Koc kok ayek Yecu thonj guöp ee tiët diit ci kek kede pinj. Acik wac.

Ku lueel koc kok an ee Jeremaya ku non ee tiët dän. Judai kedhie ayek titken theer riëu ku akorki bi Yecu täau etëen.

Ku Yecu awar raan njiku, ku awar raan ci wok kede kuen aläl, ku awar raan duëerku riëu tei.

JİET NHIAL DE CIËEN

Jam dīt ye kɔc lueel ẽ kēde Yecu ee kōölē

Aye kɔc kōk lueel an ye Yecu alɛɛɲ tei. Ku ciɛɛɲ aci rɔ waar nē biäkde ku kɔc awaar keek nē biäkde. Ee gām dīt nōöm nē luɔi bi ẽ raan ye gam an alɛɛɲ tei nē luɔi gɛm ẽ raan en an ee yic! Reec de yic aci yic ee waar. Aduëer ẽ kɔc lueel an ciki cuai, ku ẽ yic acik cuai, eenjō duëer ẽ kē yek lueel kǎɲ waar?

Kɔc kōk ayek Yecu tɔ ee *lueth*. Ade kɔc juëc e rɛm yiic ẽbɛn, kɔc ee yen lueel an yek Yecu Këritho. Yecu ẽ yicyic aci piäät ẽ tim kōu nē Kalbari nē luɔi ci yen e lueel an ee Wën ẽ Nhialic (Mathayo 26:63). Tēde raan dǎɲ kē waarē aduëer aa yic, ku acie yeka tēde yen.

Ku lueel kōk an Yecu ee kēër. Kɔc ee kǎɲ kǎär ku kɔc ee cōɲ ee ye lueel an ci ke bɛ dhiëëth, ayek kɔc lueel an Yecu ee kēn piac bɛn tuc ẽ yōöcde, ye ceɲ ee kōölē ku waar miäk.

Ku lueel kōk an Yecu ee jöt. Acī lɔ tēmec. Aye raan ɲeny arëët. Aaci thiǎɲ ke agōnh de luɔi ẽ Nhialic.

Kɔc kōk acik Yecu tɔ cīn naamde ku pɛlki lueel de yic. Akēn;ki kǎɲ yök yiic, ku acik wäc, ku aci ke thel wei nē yǎän kōk yiic.

JIET NHIAL DE CIËEN

Këduön ye lueel ë biäk de Yecu Këriho

Në mathayo 16:15 Yecu aci raan aa thiëec etök an:

'Ye tak ya ŋa?' Go ë Petero bëer an, 'Yin ee Këriho, Wën de Nhialic pïir.' Wiël de piönde aa ye kë cï tëek. Aci këde lueel: Bënydit, Pïir, Awärjäŋ, ku de riël ëbën, ku ye Nhialic nu ë käŋ nïim ëbën, menh nhiaar ye wun piöu miët ke yen, ku ye konydewëi, Këriho kony de piny nöm, yen raan cï bën biï kocke bën luök në karacken yiic.

Të jö yin yinöm caath Yecu eeŋa ë yic, yin bi yipiöu dhil puk në täŋ rëec ë cath ke yin. Yin bi dit de Wën ë Nhialic dhil ŋic. Acii yin bi rëec na lo ee pinyë nöm rëec. Abä dhil gam në gäm thiinakäŋ ku gämë piirdu yen.

Aaci lo ciëen në Yecu lööm (Mathayo 16:21-28)

Ee kë piol bä rëer de Kërihiaan *gol*, ku jö *wit*, ku jö *rieth* ku jö *köcc* ë nin lik yiic, ku nön ee nin kadherou cök ku nön ee run cök. Kënë acii koc duëer to gäi në luoi cï ë Yecu ye lueel an bi rot looi

JIET NHIAL DE CIEEN

në ciēnde yic kääŋ de Mathayo 13:18-23. Kɔc kɔk abik jam de Këriŋtho taak nɔm piny ku gokĩ tɔ mār(wëēt de kōöl ë Nhialic raan ë nɔm määŋ ë yen ë kōöl de luɔi ëtök). Kɔc kāk abik them ë muk, ku na cĩ ke thieei ku mitki piöōth abik tɔ thou. Kɔc kɔk ayek kãŋ kɔɔr yiic, ku tē jɔ kek täu de raanëpiööcē tĩŋ, ke jɔkĩ lueel an arilic.

Piirden aci yic thiãŋ ke kajuëc kɔk. Ee raan ee kãŋ ŋiëc piŋ, ku ye kãŋ yök yiic yen abi luɔk

Buk ŋic adi nɔn cii wok töu në kɔc ee kat yiic?

Kuany kueer ë Nhialic yic(21)

Acin raan ee piöu miët ë guömic. Na de kë kɔɔr bi lɔc, kueer tök ade yic guöm, ku kueer dãŋ acinic guöm, ee kɔc lik kek bi guöm lɔc. Kueer de Yecu aci yen tɔ gum. Kueer de Këriŋthiaan abi kɔc cath thĩn kedhie tɔ gum. Ye kɔc ke piny yĩn bui guöp, ku lëëtki yĩn, ku jiëëmki yĩn arac? Ku ye tänduön ë Këriŋthiaan tɔ gum në luɔi cĩ yĩn jaai bã kueer de piny nɔm pöl?

Lɔ ciëen ee rot gɔl tē cĩ wok kueer de Nhialic ræc. Yecu aci lëk kãŋ kadiäk:Abi dhil gum, abii dhil nök, ku abi dhil bε jat nhial. Wok kɔɔr buk rötjɔt ke

JIET NHIAL DE CIËEN

wo cii piëetë. Wok kɔɔr piath cinic arɛem. Yen kën ee wo to lo ciëen ka në Nhialic lööm.

Thäärë we këde piön ë raan (22)

Petero aaci këde piön ë Nhialic rɛɛc në luɔi cii yen mät kekë kë kɔɔr. Aci kë lëu njic ku lueel an njic kë lëu ë Nhialic. Aye tak nɔn looi ë Nhialic awäc! Këde piön ë Nhialic kekë këde piön ë raan acik göm. Kënë ee raan to lo ciëen tëde Nhialic. Tek dän ye ë Bënydit lëk yin an, 'Päl ee thoŋë.' Ku 'du yinɔm thiön në ka lueel ë Telpidhionë', ku 'nɔn määhë wekë raan cin nɔm möth.' ku 'nɔn gɔl miith ë wëet thëen ë ceŋ ee köölë.' Të ci Nhialic yin yöök bä kädän looi, yin de nɔm yic bä lo tueŋ ku loi, ku nɔn bä jai ku cii loi. Ade kë ci caar në biäk ë kën ë lueel Petero an: 'Ei Bënydit' (22). Të cɔɔl yin Yecu an Bënydit ee luɔi ci yin en njic nɔn de yen yic në këriëëcic ëbën ku në kän niim ëbën. Acii duëer to ee Bënydit ke cii nyooth. De kak ee röt to göm ë piirdu yic ë Nhialic nɔm.

Kot në wiin ke Catan (23)

Catan aduëer raan to loi yic ku aŋoot ke ye awäc. Aduëer raan to cit këpieth ku ŋoot ke ye awäc. Aduëer jat wei ë kapieth cök ku to päl këde piön ë

JĪET NHIAL DE CIĒEN

Nhialic. Aduëer raan tɔ thiðk ka kɔɔr ɛ Nhialic wei. Yecu anyuth wook ee tɛnɛ luɔ ciĭ Catan raan ee rec deepɛ dɔm. Catan aduëer lui ke kɔc ee Yecu cɔɔl an, 'Bɛnydit'. Acĭ ke cuöm piððth kake kɔc ke cie kaake Nhialic. Tãᅇdu ɛbɛn, ku ka ye guiir ɛbɛn, ku ye kɔɔr ɛbɛn, abĭ keek dhil them tɛ kɛnɛ keek guɔ gam ke ke ye kake Nhialic piðu, ku nɔn reecɛ keek ke ke ye wĭin ke Catan. Na cĭ kɔi de piĭu yĭn kɔn yök nɛ abɛlic, yen abĭ yĭn kueer piɛth ɛ gɛer ku kueer rac ɛ gɛer ŋic. Bã muk apiɛth ku du abɛl dɔm kɔc, ku ye yĭnɔm wɛl en, ku tɔ abɛl cath ɛmããth, yĭn bĭ bɛn biic apiɛth. Ku na lɔ kuöc looi, ke yĭn wekɛ kɔc cath yĭn ee raᅇ yen bã wek lɔ thĭn. Tit rɔt du rɔ tɔ dɔm Catan.

Kɔɔr kɛde piðn ɛ Nhialic (24)

Kɛde piðn ɛ Nhialic nɛ biäk de kɔcɛpiööcɛ Yecu kedhie anu nɛ ee cöökɛ yic. Acĭ Petero guɔ cɔɔl nɛ baar de Galili yɔu. Petero acĭ boike nyããᅇ piny kuɛny cök. Go ɛ Yecu lueel an: 'Petero luɔi bĭ yĭn ɛn kuany cök acie kɛde miɛtɛpiðu, acie wɛet tei, ku nɔn ee akööl ke miɛtɛpiðu. abĭ yic dɛk jĭɛi de rɔt, ku guöm, ku gam kɛde piðndĭ. Bã bɛn?

JIET NHIAL DE CIEËN

Catan aaci Petero djil dɔm eenë, ku Petero aa ɲoot ke lo tueŋ. Bã bën?

Aaci wīt nē luɔi bī yen rēer ke Yecu (Mathayo 26:31-35)

Thaar bī ẽ Yecu dɔm, ku guiir lõŋde, ku bī nɔk aci bën. Juda, raan tɔŋ de kɔc ẽ piööcë wään ee Yecu kuany cök kekë Petero ku kɔc kök, aci gam nɔn bī yen jini kathiërdiäk noöm nē luɔi bī yen de Konydewëi Këritho.

Aɲic ẽ Yecu nɔn bīi ẽ këde piön ẽ Wun dhil looi. Kɔcken ẽpiööcë aake ci riöc nē kë ci lëk keek cakaa wään ẽ ci yen thiäŋ nē gäm. Nē cöök 31 aci Yecu lueel an: 'We bī kat wedhie nē yen.' Aɲic nɔn bī kek kat nē yen, go ke yöök nē nhiëer ago riäk bīi kek röt riök ago yic piol, tẽ le kek ye lueel an kë nē lueel an: 'Wek cīi bī be aa kɔckiën ẽpiööcë.' Ku akën lueel an: 'Wek cã bī be luöoi nē biäk ee kë nē.' Aɲic kë ci këcigöör lueel (Dhekariya 13:7-9) ku lëk kɔcken ẽpiööcë. Nē luɔi ci yen ee kë nē looi aci wo nyuöth luɔi duëer wok tɔŋ de wëi tiaam ku rëerdku nē ciëŋdan ẽ Kërithiaan.

Ŋic kuën ci yin aa Kërithiaan

JIET NHIAL DE CIEEN

Ade wël riliic kaarou cī guiir eenë, wël nyooth luçi ril ë piir de Kërihiaan yic. Acī Nhialic lueel an: 'Yen bī tiit yup, ku thök abik thiäi'. Nhialic aa lo Yecu kuum në luçi bī yen karɛc ke piny nɔm nyaai. Yecu akën kɔn jai ke cii kuën däk. Ku cäär de yaan aya anu në kë cī lueel yic. Nhialic aa loi këde piönde në ee nuɛnkë yiic kedhie ku anuɔɔn loi rot.

Tɛk dāŋ ye Nhialic yin tɔ yök nuɛn baai ku tēde luçi ke luçide ë bī lo tueŋ. Duëërë ee kënë gam?

Njic læc de kɔc (33)

Acī Petero lueel an na cak kɔc ëbën ke yen cii bī kat, kënë anyoth luçi de yen täŋ rac ë biäk de kɔ kök, ku täŋ rac në biäk de yen guop, ku täŋ rac në biäk de jam ë Nhialic. Kë cī ë Nhialic caar acī määär në ka ye kɔc thöön yiic. Na kɔɔr bā tiam në tɔŋic ku bā rēer we Yecu, yin bī rot dhil woi në kueer ye Nhialic yin woi. Yin bī kërɛɛcdu aa gam ë ceŋ ku pökkë ɔ Yecu Këriho.

Acī Jeremia lëk wook an Nhialic ee kɔc kɔɔr piöth. Raan pel nɔm ee löŋ në luçi bī ë Nhialic ye nyuöth kë yök në kööric (Jeremia 17:9-10). Petero aŋic kë duëer dhil looi. Aa ye tak an njic kë duëer

JIET NHIAL DE CIËEN

looi, ku wën cī yen tuöl aci bën wäc. Nē Luk 22:31, acuk tīŋ nōn ē bīi ee lēcē tēde Catan. Acī Yecu lueel nōn bī yen lōŋ ē biäk de Petero, ku abī Petero luöoi ayī tē cī yen thök nē löny ku cī rō pök ciëen.

Nic ttöön ke Yecu Këritho

Ade thöön kadiäk nē ee cökkē yiic, aye gōl nē yic ē cöök 31. Nē tōŋic ē kaam de kēde piōn ē Nhialic ku kēde piōn ē Petero, Nhialic aa ŋic kē bī aa thökde. Aŋic aan guöpda ade piōu luoi, ku aŋic aya nōn köc en. Ku eenē Yecu aci jōnērōtde than an: 'Tē cān rō jōt yen bī lō ē weniim tuen Galili' (32). Yen ade aŋāth nōn bīi yen nu ētēen, ku ade aŋāth aya nōn bīi ē kōcken ēpiöcē nu ētēen nē yen. Acī ke thōn luoi bīi ē keek puk niim. Lönyden aci bī thök de kāŋ ēbēn. Abīi keek pāl awäc. Nuan bī bēn abī aa duiden. Acieen abī aa tēek nē riäakdītic ku wēk ku luoi dīt. Ku aci Yecu thōn Petero an tē cī yen thök nē kē cī looi abik lō tōu ētēen ētök.

Cī rō guiir bā kuēn dök? Ye lēcdu ŋic yitök?
Ye rō kōn thöönke köth?

JIET NHIAL DE CIEEN

Aa ηoot ke kiit rot ku aaci tooc (Joh 21:15-24)

Petero aaci piöu thiaany wën cī yen e ηic nōn cī yen Blenydiitde jai, go be lo nē dēpic. Na γon ē kööl tōη kē kek ηiēc dōm ē rec, gök aci tuöl wën bi ē Yecu tuöl ku to ke dōm rec ke ruöön. Wën cī ē Petero kuöör piny ē Yecu nōm, aci Bēnydit yen kuony bi kēde piön looi ē piirde yic ebēn. Wok bi kuεer kaηuan woi yiic, kuεer wään biī ē Petero puk nōm.

Petero aci kuöör piny nē Yecu nōm

Lop de Yecu aci Petero pök nōm nē akööl γon ke kuur de Olip wään leec en rot an: 'Na cak koc kat kedhie nē yin ke yen cīi bi kon kat.' Yecu ayöök Petero an, 'Duēer yin ηöth ē yic? Ye luel mukic?' Ka ye tak nē biäk de ka bä looi yek yith? Petero aci tāk nōm, ku jāny. Kēnē aa tuc thok, ku aa rōη. Aade kēn ē biī dhil ηic thīn etēēn. Yecu aηic Petero awär luoi ηic ē Petero rot. Lönyde aci yen to pēlē awäc. Na ē Petero ē kēn awānyde gam adi kēn nu etēēn n; kööl ē Winythok. Lecde aci riöök ē biäk ē kiit de wadāηde.

JIET NHIAL DE CIËEN

Peter aci bën gār nē biäk de læc wään ciëen an: 'Nhialic ee kɔc ee röt læc nǝny ku gēm dhuëñdepiöu kɔc ee röt kuɔr piny. Kuɔrki röt piny nē ciin diit ë Nhialicic, ago we jat nē nhial nē köölde' (1 Petero 5:5-6). Nē këcigöörde yic aci jam nē biäk de luçi biï ë kɔc biök nē Jɔŋrac, nē luçi njic en ee kënë aci yen kɔn tɔ löny wään. Ade akööl ye wok kaam kɔr buk rëer ë Nhialic wapac ke tɔ wo dhiau.

Petero aci jam de Yecu tɔ jeth piöu (17)

Yecu aci jamde tääu tē wään ciï ë Petero piöu jeth, ku jɔ këde nyöökic ë ceñ! Akɔr luçi biï ë Petero ee cöökë njic ag cuö be lɔ ciëen ee kueerë. Aa lueel ëmääh, ke ciï päl, aa ye Petero pök ee cöökë yic. Yecu aci Petero tɔ nhiaar en arëet. Thiëcden ë diäk aa lop nhiëer biï yen muk awär ka kök ku ye rɔt nyuɔth nē cäthden yic kekë Bënydit.

Kɔc juëc ayek Nhialic luööi nē riem ë keniiim, ku ciki luui nē täñ piethë kepiöth. Ayek lui tē ci kek e tak an loiki, ku acie tē ye gäm e lueel. Yin duëer piöu diu tē læk en en yin an: 'Piñ këne Kërithiaan, yin ci wac. yin jäl ë Nhialic lööm. Acin kë luöiyë Nhialic. Yin ciï cath we Nhialic.' Yin duëer

JĪET NHIAL DE CIĒEN

piöu diu, ku aduëer yic piath në luçi bi yen yin tɔ tak kake Nhialic yiic apieth.

Ee thok tuöc të kol yin kon koor bei ë yiriöp, ku Nhialic akɔɔr bi kërac kuöl bei ë piirdu yic aago aa raan bi luçide looi apieth. Kueer bi yin piöu thiaany ë Nhialic nɔm ee luçi bi yin en gam nɔn kɔɔr yin en, lëkë yipiöu en, wak piöndu ë riem de Yecu, ku tɔ cäthdu dīt we Yecu, ku miätëpiöu në luçi cieth yin ë kueerde ku jɔ kuany cök të le yen thīn ëbën. ʏään kök pieth ke Konwel aye keek woi ë kɔc liaakäj, në biäk ye kɔc ɲic kɛɛc ye lëu në ruëc në kueer thiin tōu ë kuur këc. Ye Nhialic woi adi?

Petero aci jam de Yecu tɔ waar (15-17)

Wën cī ye tāk nɔm në këɛɛc cī looi ë thōn puŋənɔm. Nyuuth de luçi cīi yen ee raan lëu luçi aci aa kueer tɔ yen lëu luçi në luçci de Bënydītde yic. Amäl cī mäǟr aci gäm luçi bi aa tiit. Raanëpiööcë wään nu ciëen aci aa raanëpiööcë ee kɔc bëËI ë gäm̄ic. Löny aci puk ke ye döndekäj.

1Petero 5:2-4 anyoth luçi cī Petero piöu miät ke wëlke tëde Bënydīt Yecu Këritho. 'Ke ye

JIET NHIAL DE CIËEN

monydit cīt week...taki röt ee tiit ke thök ke Nhialic cī gām week...acie luçi bā wek e dhil looi, ee luçi kaar wek en...ke ye kōc biī ē tāuden dhil dōmic. Ku le Tindit dh tiit tuöl, wek bi göl de dhuëen yök, göl cī bi kōn riäak.'

Yin duëer ē jam de Yecu kony, ku yin bi rōt dhil kōn kuōr piny tueŋ, ku tō yin jeth piū nē yenōm. Cī gam luçi biī ee kēnē rōt looi?

Aa jam ē kōc niim ē kēde Yecu (L.Tuuc 2:14-41)

Petero aaci riit piū ē luçi bi en nhiërde nyuōth Këritho, ago mōök de kōc ke Nhialic ŋic ku biī Bēnydiitde kuany cōk ayēt thuōu aya. Yen raan wāan cī Bēnydit jai ēnōnē aci aa raan loi wēlpieth. Yecu aci riēl thōn kōcken ēpiōōcē ku nē kōöl de Winythokkē acik bēn thiāŋ kedhie, ku aci Wēidit yer ke bēn tō lēu jam. Alueel ē cōök 11 an:' Ayok keek piŋ ke ke luēl göök ke Nhialic nē thookku.' Aa ye kē kēnē kōn piŋ, kōc juēc acik guiëer nē biäk de kē cik yök. Aa ye yökic nē luçi cī gök gam nē biäk bi ē thook ke kōc kedhie waar yiic. Aa cie kē duëertē jai. Kōc ēpiōōcē acik ŋeeny ku lekī tē ye kāŋ yaac ku Petero aa nu tueŋ. Kē tueŋ nyooth en nōn cieth ē Wēidit ke keek ee luçi cī kek wēēt nē

JĪET NHIAL DE CIĒEN

jööt. Rielde aci piŋ ë wëetdenic. Yin we yen
duëerku jam de Yecu lueel adi?

Petero aci jam në kɔc niim

Kuut ëkɔc aci yenɔm mat ee yönë thok ë
Jeruthalem, go Petero jam ke keek të wën tōu kek.
Aaci tōu yetök kɔc kathiëer ku tōk aake tōu në
yen ku aaci thiänj ke Wëidit yer.

Të pieth bi yin jam de Yecu guiir ee yään
kedhie. Thaar pieth bi yin jamde Yecu guiir ee
thëer kedhie. Wëidit wer ayek yin gäm nɔm lääu.
Luɔi de Tuuc 16:6 Paulo kekë määhke aci ke pën
piöoc në Athia. Aa ye yic bik jam de Nhialic lueel.
Ku aa ye yic bi kɔc ke Athia jam de Nhialic piŋ, ku
në ee kaamë yic ku në ee ka loi rötë yiic aaci pieth
ke guixer de Nhialic.

Yecu aci Petero cɔɔl bi aa raan ee kɔc deep.
Acin raan duëer thieec tääu kueer në luɔi bi yin
rec dɔm! Raan ee rec deep ee lɔ të tōu ë rec thïn.
Na wɔi jak biönj aduëerki yi nyuöth të tōu ë rec
thïn. Tɔ Nhialic nyuth yin raan bä lëk jam ë Nhialic.
Tëk dänj ee miäk të dëk wek ëbun, ku nɔn ee raan
cɔl yin ë telepunic. Ku nɔn ee të kääc wek ë banki
thok ku nɔn ee të yak juɔɔp lɔ bëËI thïn, ku nɔn ee

JIET NHIAL DE CIËEN

të thiëc ë mänhdu yin. Bä jam ë Yecu Këriho lueel ëtëën?

Petero aa jam ë këcigöörlic ku në kën ë loi rot (15-17)

Aa gəl jam në kë woi kɔc ku kë piŋki. Aa gəl jam në kë duëer kɔc yökic. Yeka cii jamde guɔ röŋ ë kɔc piöth. Gəl të wën töu kek aci keek lær në këcigöörlic. Gäm aye kuany cök në njiny de awëëc ku ee luɔi de Wëidit yer acie luɔida. Ee köcde rot tem köu këkë læc. Wok ci kën ee ye looi njic të ye wok jam në këde Këriho ke wo ci ŋeeny.

Petero aci jam në biäk de Yecu Këriho

Ëtëën aci kɔc wään ci ke to gam Yecu Këriho to piŋ jamde. Aa jam në biäk de Yecu ci kek këde piŋ, ku ëtëën jo jam në kë ye Nhialic guiir ë biäk de Yecu.

Na de raan ci yön ë wäl luɔp tëde yin, acii duëer yöck an yök ke rëer piny tei ku arem guöp! Agääu aduëer rac aläl, ka kë bä looi ee luɔi bi yin en nyuöth yön ë wäl.

JĪET NHIAL DE CIĒEN

Jamë nē biäk ë Yecu raan tők. Ee yen ee raan tōŋ nu ë kaam de mähdu kekë Nhialic. Ee yen ë yëëc karacken ëtim cĭ riĭu nōm kōu.

Petero ë kɔc meet ë wël (37-40)

Raan ee dep ee dep nē bɔi kekë albithɔ. Yin duëer kām dæer nē bɔi ku albithɔ thok-të kɔɔr yĭn rëc dĭt! Yecu Këriho akɔɔr yĭn bā bɔi bëËI, bā kɔc riit piöth, ku bā kɔc cɔɔl, ku bā kɔc meet bĭk yen kuany cök. Ku tē looi yĭn ee kënë ee cath ke yĭn nē Wëidit yer.

Andrea acĭ mähë yĭen Yecu. Loith acĭ Timotheo wën ë nyade yĭen Yecu, tɔ gām. Pilip acĭ alei raan ë pinydāŋ tɔ gam Yecu. Acĭ ë Paulo lueel an, Wok ŋic luɔi ye kɔc riöc ë Bënydĭt, ayok them buk kɔc meet' (2 Korinθοi 5:11). Ye looi?

Petero acĭ jam nē riel de Wëidit yer (37-39)

Yic wään cĭ kɔc gut piöth acie luɔi ye Petero raan ë ŋic piöc. Aa ye luɔi luui ë Wëidit yer. Raan ee piöc apieth bĭi Nhialic ŋöth nē luɔi bĭ yen Wëiken yer tɔ lui. Abĭ jam tē jɔ yĭn wël ke wëët lueel. Acĭi kɔc en bĭ rëc nē biäkdu. Bā dhil jam ë kɔc niim?

JIET NHIAL DE CIËËŊ

Aaci lo biic ë këde Yecu (Luci de Tuuc 3:1-26)

Göök ade kë yek looi në ciëŋ de Kërihiaanic. Acï Petero lueel an, 'Yecu aci Nhialic gäm luci de göök, ku kake gäi, ku kadit gëiyë' (2:11). Ku tuuc acik göök, ku kake gäi, ku kadit gëiyë looi ë kɔc yiic (5:12). Ku duku röt tɔ wäc an ee kake gäi liaakänj kek biï looi ku jɔ kɔc guɔ bën tëde Yecu ke ke rinj. Petero ë kɔc jöŋny an cakaa wään ci Yecu kake gäi looi (12:37) kɔc kök acik bën ŋoot ke ke reec gäm. Wok bi känj kadiäk tinj ee cöökë yic.

Kake gäi ke raan (3:1-10)

Aa dhiëth ke ye ŋɔl, ku në biäk ee yen ŋɔl aa ye yäac të de yen të le yen thin. Acin këdänj pei ci kɔn tinj. Aa ye kën ë kɔɔr ku acii rɔt duëer lëu në wëër. Ku tän de raan duëer tɔu adi të cin Yecu. Raan aa lip piir. Acï të pieth ë kuɔɔny yök në kal de Luandit thok kal Thoŋ cɔl Läkëläk täude aci piirde nööm ku acin dänj biï looi ee luci biï yen lip. Acï lo të ye mäathke ye täau thin ku acin kë waar rɔt.

Acin raan duëer kë kɔɔr looi të cin Këriho. Raanë abii riök piöu. Yen ee raanë aci piirde bën gɔl wään bi yen yök kekë Yecu në kueer ë

JĪET NHIAL DE CIĒEN

Këritiaan wään yöök en abii cath. Raan wään ee tōu ë Luangdīt thok ke lim aci guo tōu ë Luangdītic ke piɔny Nhialic. Aa ye kɔc woi ke kɔɔr kuɔɔny tēde keek, ku ɛnɔɔnë ee Nhialic en woi. Yen gök cī rɔ looi tēde raanë ee yicë yen ye nyooth an, 'Na tōu raan nē Këritthoyic, aci aa raan cī piac cak, kathɛɛr acik wan ku kǎŋ aci ke piac cak ëbën' (2 Korinθοi 5:17).

Rin ril ke Yecu Keritho (3:12-26, 4:8-12)

Petero ku Jɔn aci guo lëk kɔc an gökë acie kek ë loi yen. Wään bii kɔc bën ke ke riŋ tē nu kek acik lueel an: 'Acie wok ë tɔ ee raanë cath, ee Yecu Kërittho yen ë loi yen, acie wook.' Jam de Petero aa lɔ dhek nē Luci de Tuuc 3:16, 'Në gām gēmë raan rin ke Yecu, yen aci ee raan wɔikī ku ŋiɛckī yë, yen aci ë yen tɔ ril.' Ee yen ee rikë kek ë reec Thanyedrin (14:18). Ee yen ee rinkë yen aye Këritthiaan lōŋ (4:30).

Na kuen ee cökë apiɛth abä tiŋ nɔn cī ë Nhialic rin ke Yecu gām dhuëŋ (3:13,15). kɔc abik lui ë rin ke Yecu (3:6, 4:10). Ku nē kǎŋiic ëbën menh ë raan akɔɔr rin ke Yecu. 'Acin raan dǎŋ pei ye ë kunydewëi yök tēde yen, ku acin rin kök cī

JIET NHIAL DE CIEEN

gam ë piny nɔm biï ë kɔc aa kony wëi' (Luci de Tuuc 4:12). Nhialic ee yen ë gār, ku Këriho ee yen ë tɔ bö, ku raan ë yen ë tuny de kunydewëi. Raan ëbën raan ee Yecu cɔɔl rin abiï kony wëi. Päl de awëëc aye gam në rin ke Yecu. Raan aye waak ku tɔ dik në rin ke Yecu. Ku kööl tøk kɔc abik kemioɔl tuk ë yenɔm. 'Thieithieei ë Nhialic në luci de wek ee rinkë' (1Petero 4:16).

Raan aye Nhialic luööi

raan ye Nhialic luööi aaie raan bö nhial ku aie raan lääu nɔm, ee raan tei ran ee löŋ. Na ë Petero kekë Jɔn na ë ke cie ɔ në löŋic, ke gökë adi kën rɔt looi. Ee kë kɔɔr ë kɔc tiŋ go kueer biï ë kɔc lui kiëët. Petero ai cöök de gäm nööm go raan yöök bi ë cöökë nööm aya. Cäth ee luci ye cök röt wëën ëtök. Cathë wekë Nhialic? Bä ɔ kueer wekë yen ënɔnë?

Guöm në biäk de Yecu (Luci de Tuuc 4:1-31)

Kërihiaan akënë keek thön tiëm në piny nɔm. Akënë Nhialic lueel an yin bi rin piath, ku yin bi nɔm de mäath juëc, ku nɔn biï ë piirde yic piɔl. Ku

JĪET NHIAL DE CIĒEN

kĕn ě lueel ě Nhialic awuöc ke yen. Paulo aci gum ě biäk de gämde (2 Timotheo 2:8-9, 3:10-12). Aci Petero gäär Kĕrithiaan nĕ luçi bi kek dhil gum (1 Petero 2:20-23, 4:12-13). Aci Yecu lueel ȳcn wĕēt en ě kuur ncm, an, tĕ ci wok gum nĕ biäkde ke wo ci thieei (Mathayo 5:11-12). Guöm aduĕēr aa kueer ě Nhialic, kueer bi yen wook tɔ lĕu luçide. Yin kaar bā yin nyuöth cāth ě piir de Petero, piir nyooth ee kĕnĕ.

Luĕel de jam ě Nhialic ee guöm bĕēi

Raan aduany aci tɔ waar. Kuut de kɔc aci gāi. Go Petero ee kaamĕ nōöm lueel en jam de Yecu (Luçi de Tuuc 3:15-16). Go kɔc reec gām kaamĕ nōöm ku mĕki wĕēt de Kĕrithiaan (4:1-3). Gokĭ Petero ku Jcn cɔɔl bi kĕ luelki bĕn teet, ku tetki kĕ loiki ku kueer looi kek en. Aci keek guääk, ku ȳçŋki keek, ku duiki keek. Tĕ le yin rɔt tɔ wuöc wekĕ ciĕen piny ncm ee yin kɔɔr.

Guöm aci kueer bĕēi

Luçi de Tuuc 4:8-12 anyoth luçi kĕnĕ Petero ye tak ncn ciĭ guöm ci yen gum ye tak luçi bi yen kån tɔ kääc. Wĕn ciĭ ě yen cɔɔl biĭ kĕ looi en ee kĕnĕ blen

JIET NHIAL DE CIËEN

teet, aci tij ke ye reec reecë keek ku tij ke ye kueer bi yen jam de Yecu guuir. Cit man njic wok en non bi wok gum wodhie, apieth buk kueer aa koor, kuer bi wo e bëër. Nyuuth de Jeremia ci en Nhialic tij akënë ë luci ci ë yen dëeny ë dhumic yen pën jam. Anjic ë Jop cakaa yen ë waar rot në biäk de tëtöök töu ë yeguöp, ke Nhialic aciï rot duëër waar në yic. Aduëër ë Paulo lueel non kënë ë Nhialic ye njiec cöol wään ci ë yen mac ë pänyditic, ku nyin ë luci duëër en diëer aci koc mac bën këët niim ë diet waköu!

Koc reec gam acik bën gai ku joki Nhialic njic në Yecu Kërithoyic wän bii ë Petero kekë Jon guöm puk aye kueer lueel kek jam de Yecu (4:13). *Kueer ë jam aci lec ku löj bëëi (4:13)*

Na wën ci ke lony yön de mac, cakaa wään njoot kek ke ke ye guääk, koc ci gam acik Nhialic bën lec nom. Acik rielde tij ë piny nom, ku acik rielde tij në ka ci cak niim ëbën, ku acik rielde tij ë pinyden nom. Akën bën jam në kë ci ke yök aake ye jam në biäk de riel ë Nhialic. Ku acik Nhialic löj aya (29-30), ku apieth buk kënë ë löj kek ë biäkde njic apieth. Aake ciï läj në biäk bi kek niim läau në guöm, ku non gël ë keek në bäny, aake läj Nhialic

JĪET NHIAL DE CIĒEN

bīi keek kuɔny bīk jam de Yecu Kēriho lueel ku bīk göök aa looi nē rinke.

Piöny de Nhialic ku löŋ acik riel bēēi (4:31)

Nhialic acī piöu miēt kekē kēn ē kɔɔrkī go gām keek. Go keek be thiöŋ ē wēidit yer. Ku acī ke kɔn thiöŋ tueŋ nē kööl de winythok (2:4), ku nē luɔi cī kek göök looi ku wēetkī nē Wēidit yer, acī ke be thiöŋ nē biäk d luɔi wadāŋ. Tek dāŋ yīn kuc riel kɔɔr nē biäk kēn yīn riel cath ke yīn luɔi. Nhialic acīi raan duēer kɔn luöoi raan kēn yic kɔn thök ke ke duēer looi.

Riel ee lueel de Jam ē Nhialic bēēi (4:31-33)

Kēnē ee luɔi ēbēn. Akēnē Nhialic ke thiöŋ nē luɔi bīi kek thiāŋ tei, ee biäk de luɔi ril. Kēnē aa ye luɔi de piath, ku riel de wēet, ku rilic ago tēk kɔc. Nhialic aa bīi ee kakē kedhie nē biäk de guöm.

Acīn luɔi kē duēerē jöŋny an guöm aduēer aa kueer ē Nhialic bīi yen luɔiden ril tɔ looi. Anjic ē Paulo ago lueel an, 'Tē kääc en, ke yen ril' (2 Korinθοi 12:10). Kɔɔr bā tāŋdu waar? Bā löŋ nē biäk de kēdāŋ pei gɔl? Cī yīn thieei nē biäk cīi yīn gum ē biäk de Yecu?

JIET NHIAL DE CIËEN

Aa ηoot ke wëët ke lo ke lui (Luci de Tuuc 10:1-48)

Kek run lik wään bö në gäm de Petero cökë aci dæk kajuëc ci rot waar në piirde yic. Ëncönë aci aa raan ee koc deep aci be aa raan ee rec deep. akuany Këritho cök, aci yecök be kuany. Ariöc ë Nhialic ku aci man wään cïn en kë yen riöc ë yen. Aci ë Nhialic kuony bi wëët go aguum (3000) kadiäk ë koc gam. Aci Nhialic to waar koc, go raan keec nhial ke lec Nhialic. Aci Anania kekë Thapira jöony, ago kërac nyaai yon ë Nhialic. Ku aköör piir de löη ku luci de jam ë Nhialic (6:4), aaci cöol, ku aaci Nhialic luöoi, ku aci aa bëny. Aa de nom riel në piir de Yecuyic go koc en aa köör bi këη bën bëër, ku yen aa ηoot ke wëët tëde Nhialic akööl yiic ëbën.

Wook wodhie wo duëer röt kiëët në lim de Nhialic ë Luci de Tuuc 10:10 në ee këne yic wok ye cök dom ku köörku kë buk cam! Duëerku röt kiëët ë yen aya ku ηootku ke wo köör wëët në pël juëc yiic ë luci yic? Tiηku kueer ye Nhialic koc köör bik wëët tëde yen wëët. Në koc kaarou töu në

JIET NHIAL DE CIEEN

alæŋic, abuk tiŋ kueer ë kɔɔr kek Nhialic ku kueer
ë Nyuth ë Nhialic rɔt keek.

Kornilio aci Nhialic Kɔɔr

Aa ye bëny de rem de tɔŋ ë kɔc ke Tilian ë
Kaitheria.

Luɔiden ye looi ëceŋ ee kɔc ke Judai ë anuɔɔn looi
dɔm. Aa ye raan ee rëer ke kɔc ku ye luɔi rac
maan. Aa ye raan de nɔm baai ku mïthke ku tiŋde
aake nhiaar kë ye looi. Aa ye raan cï gam, ku ye
riɔɔc ë Nhialic. Aa ye rëer ke tit rɔt ku nyiin ke
Nhialic aake tɔu ë yeguöp. Aa ye raan adhuëŋ,
aacii luɔi cï gäm en ee kuöc luɔi, aa ye Nhialic
luöoi thïn. Aa ye raan ee löŋ, aci kaamdën ye löŋ
ku jïem ke Nhialic tɔɔu pei. Kornilio ee kääŋ de
raan cï Nhialic kɔɔr ku yök.

Kë cï ë Nhialic luöi Kornilio

Këtueŋ, aci ë Nhialic gäm *nyuuth* (3). Aa ye kë i rɔt
looi, ku aci ë Diktoor Luk gɔɔr, ku aa ye kë mæn,
ku akën kɔc bën tɔ cɔm piɔɔth. Ku aa ye nyuuth bö
tëde Nhialic.

Kë de rou, aci ë Nhialic gäm *röl* në cök 3-6,
aŋic ë Nhialic rin. Nhialic aci luɔide tiŋ. Ku ajɔ ë

JIET NHIAL DE CIËEN

Nhialic yöök ënɔɔnë. Na lee ɔ looi, ke Kornilio abi kë kɔɔr ë piir de yic tëde Nhialic yök.

Kë ciëen, aci ë Nhialic gäm *tän mæen* de Judai, në luci yen jur aduëer ciën këde yic thiin ke Judai, ku acii ë Nhialic ɔɔɔl biï ka ye Judai tak ë biäkden tɔ cïn naamden. Nhialic aa nyiëei akeu, ago këde piön looi.

Kë ci ë Nhialic luöi Petero (9-23)

Wok ee käng kadiäk tiŋ ee tënë. Aci ë Nhialic gäm *nyuuth*. Ae ye luci ë looi Nhialic ago tuny ŋic käng tɔ wëët ë kën piac bën në biäk de luci ë Nhialic. Petero aci löŋ ee yen löŋ guiir bi yen ee kënë looi, ku ɔ luci ye looi. Acë ë Nhialic gäm *röl* ci Petero tɔ tiëer nɔm. Ku lupɔ aa de yic diët ku läi ci pën kɔc ke Judai an ciki keek bi aa cuët, ku aŋoot ke ye röl ɔɔɔl luöi bi yen 'näk ku cuët'. Nɔm de Petero aa beerë waar. Nhialic aa tɔ Petero lok guieer de Wëidit yer. Akënë Petero bën ræɛc–acïn nɔm bën mum ee kënë ku jɔ kaam nööm. Aci ë Nhialic gäm *tiŋ mæen* (28). Wëët në aduök nɔm aci wëët diit de kɔc bën tɔ loi rɔt. Petero aa luel yic wään lueel en en an: 'Nhialic aci ye nyuööth an cïn raan bä ɔɔɔl an de acuɔɔl ku nɔn

JİET NHIAL DE CIËEN

nhieeny guöp.'

Petero acath ë kueer de Nhialic

Petero aci nom mum në kë cī ë Nhialic lueel. Aa ye röl ë Nhialic piņ ku wëet tēde yen. Acī lɔ tē cī Nhialic yen tuɔɔ thīn an bī lɔ ëtëēn. Në jamde yic aci lueel an, 'acin kë duëer e gōōu ke cī lɔ ke keek' (Luci de Tuuc 11:12). Petero awoi kë cī ë Nhialic looi (Luci de Tuuc 10:44-46). Nhialic aci nhiëerde nyuöth Juöör, ku nyuth Kornilio arëet, në luci cī yen Wëdit yer tɔ lööny ë kuut guöp ke Petero ë wëet Këriho. Luci cī Petero gam aci kɔɔ kɔk tɔ gām ayadāņ. Jāny de kac kɔk cī gam aci Petero bēn yök ee tēthiinē, ku aci ë Petero bēn bëer ë jam yic apieth. Nhialic aci bēn leec në biäk de kë cī looi ë Juöör yiic (11:18).

Nhialic akɔɔr yīn bā aa tōu ke yī piņ, ku bā aa tōu ke yī kɔɔr wëet. Abī yīn gām kë bā looi. Akɔɔr yīn bā jamde riëeu ku tiņ kuεerke yiic. Njuɔɔtē ke ye wëet ku lɔɔr ke yī lui?

Nhialicdī ee Yic

Aa gëer ë Debid Watson

JIET NHIAL DE CIËËN

Na ye ka cī Këritho lueel ee yith, ke ciëëŋ de Kërithiaan aciï kaam dīt bī lær ke kën lɔ rëëŋ.....

Ku na ye Kërithiaan yith wëët, ke luel ee däj. Wok kɔɔr buk pīirda waar taitai, ke ye pīir ë piac cak ëbën. Ku kë de naamde ee luçi bī wok tän Kërithiaan yic ŋic: ku yen kën ë tɔ ee këcīgöörë gäär.

A Falcon Book

Kingsway Publications

Köör de Nhialic

Aa gëër ë Debid Watson

Piny nɔm ë anuan, aciï naamde, ë nhiany, ku ee kɔc miën, ku tɔ kɔc rëër kapäc. Ee raan yen tɔ ee nuëenkë bö ëbën- acie miric, acie moc ku tīk, ku acie luçi, ee yen etök.

JIET NHIAL DE CIEEN

Ënɔm mum, ku ye raan riöök ke kɔɔr määth. De kë bi kɔc luök, ku ee bën de thuɔɔu yen bi e lëu?

Debid Watson ee raan ci Nhialic luöoi paanden ku bëi kök yiic, aci gam nɔn kɔɔr ë kɔc ke piny nɔm Këritho. Wëetde aci aguum tɔ gäm, ku kakɛn ci göör abi keek kueen ë kɔc kën kenïim thiöök nö luɔi tɔu ë Nhialic ke nhiëerde. Rielden yen kɔc jak acie thök ku akɔɔr bëi gam.

A Falcon Book

Kingsway Publications

Piir ë kueer de Nhialic

Aa gëer ë Arthur Wallis

Wok cëŋ në akööl ke dīt ë miɛtëpiöu, të ye yööt ke Nhialic bën de Wëidit yer tīŋ, ku kɔc ë piac gam abiki thīn.

Ku kë nuan kɔc atiëc. Kërithiaan akɔɔr bi ke yik në yith ke Nhialic, agoki wëet bik kɔc kök ë piac gam aa lɔ piöoc.

JIET NHIAL DE CIEN

Yen ee wëetë aa loi ago aa piöcë ë yööt ke Nhialic yiic, ku arönj ke wëet ë kɔc tɔk tōök. Në wëet lɔcit ee yith ke Baibol wëet ëbën ago raan ë piac gam ke kueen ëbën ku yök luçi de Kërithiaan ku luçi yen piir jak ëbën.

Kingsway Publications

Tɔŋ në Piirdu Yic

Aa gëer ë Clive Calver ku Derek Copley

'Yom thiin put atëek yön ë Nhialic të lɔ aköl athëi de Yurop. Ku aye täude tic ë pinyde nɔm. Ku teer thæer, ku jam de wëet ku cäth de wëu ee kɔc tɔ gäau në kaam koor ku kaam dīt...ku ee guɔ jäl ëthiäu. Kuut kɔk ë piacë gɔl aik bën, ku kathæer aŋootki thiin, ku luël de wëlpieth aci aa luçi në piir de yön ë Nhialicic. Këthiinakänj aci rɔt waar...ku luɔk thiinakänj...ku këthiinakä aci rɔt looi në kuut ci jam de Kërithiaan guiir ke ke cath ë kecök. Cii njic nɔn de ye tɔŋ tōu thiin?

Na kɔɔr luçi yic, bi yin ciæn de piny nɔm pukic ee köölë- ke yi cii kɔc ee gɔk kënë aduëer aa wëet pieth-këcigöörë ee këdu.

JIET NHIAL DE CIEEN

Acī ē raan gäär Harry an, tɔ kɔc gām ku tɔ ke ee
Kërithiaan yic, kɔc cī piac bën nē gām de Kërithoyic,
ku yek wīt nē jiethēpiū ku nuɛn. Kërithiaan acikī ee
jam tē duëer kek jam... ku apieth bik dhil kɔc adööt.
Eenö bii looi?

Kingsway Publications

Bä Päär ē Kueer ē Kërithiaan Adi

Aa gäär ē Selwyn Hughes

Ye nhiaar luci duëer aköl lɔ piny ke kën rɔt guɔ
gɔl? Ye piū guɔ diu, cakaa kēthiin akāŋ?
Ye kuën de Baibol akööl nyiin yök ke rilic ku ee
kɔc bääp? De thɛm ee yin uan arëet?
Ye them bä kɔc kök käär thook ku cii them bä
kēdu gɔl yitök?

Wok duëer woniim liäap ē wëet, ku kënë yetök
acii wo bi pën nuɛn ee wook rum ē päir de mät
ku mistēpiū wäat cii Yecu thön wo. Yen ee
kēcigöörē ee kueer nyooth, ku ee wo kuony buk
aa kɔc kɔr ē Nhialic. Ee yic nyooth nɔm duëer
wpok kēpieth yök nē päir de Kërithiaan.

Piön de Wäär Nhialic

Aa gëer ë Floyd McClung

Nhialc cīt ηö?

De nɔm kē bīi lueel ke rōör ku diäär
cēη nē ruöön aguum kaarou?

Ee diæer ë kɔc ë yic? Nē luɔide yic kekē
Kuut de rem ë Nhialic, Floyd McClung
acī yök ke kɔc juēc cī katuc guum ku
kɔc ee riöc.

Ku nē ee kakē yiic kedhie acī Nhialic
bēn yök ke ee wun kɔc–adik ku ee
adöt, acīi cīt menh ë raan, ku ee kɔc tɔ
waar.

Kēcīgöörē ee këdu...na lɔ yök ke rilic
luɔi ye Nhialic wuur nhiaar yin, ku nɔn
...ηic nhiëer de Nhialic ku kɔc bā
athieide rɔm we kɔc kök apieθ.

JİET NHIAL DE CIËEN

Kingsway Publications